

[STADENS ÅND]

- EN UDVIKLINGSPLAN FOR CHRISTIANIAS FREMTID

ANN-SOPHIE ØBERG & PIA WIDERHOLDT JENSEN

2008

MANIFEST

DENNE MANIFEST SKAL SES SOM EN REPRÆSENTATION AF VISIONER OG TANKER FOR DETTE PROJEKT

LÆNGE LEVE CHRISTANIA-ÅNDEN

ALLE KAN BO PÅ CHRISTANIA
CHRISTANIA ER EN LIVSSTIL
MANGFOLDIGHEDEN DOMINERER BILLEDET
ÅNDEN SKAL FORSTÆRKES

CHRISTANIA ER FÆLLESEJE
ALLE KAN MED RESPEKT FOR NATUREN OG CHRISTIANIAS BEBOERE, BRUGE OMRÅDET
CHRISTANIA ER SELVSTYRENDE, MEN HVERKEN CHRISTANIA, KØBENHAVN ELLER
REGERINGEN HAR RET TIL AT SÆLGE OMRÅDET ELLER OMRÅDETS BYGNINGER

INGEN EJER JORD ELLER BYGNINGER I FRISTADEN
DER BYGGES 15.000 M2 NYE BOLIGER OG OFFENTLIGE AKTIVITETER
DER INTRODUCERES NYE BOLIGFORMER
200 NYE CHRISTIANITTER KAN FLYTTE IND

ALLE DER BOR PÅ CHRISTANIA BØR BIDRAGE TIL FÆLLESSKABET
DE NYE OMRÅDER HØRER UNDER DE EKSISTERENDE DELOMRÅDER
DER OPRETTES EN VENTELISTE TIL HVERT DELOMRÅDE
FÆLLESMØDET ER FORTSAT CHRISTIANIAS HØJESTE MYNDIGHED

CHRISTANIA SKAL BRUGES – IKKE MISBRUGES
ALLE AKTIVITETER ER OFFENTLIGE, MEN FORBEHOLDT CHRISTIANITTERNE
TILGÆNGELIGHEDEN FORSTÆRKES
CHRISTANIA ER OPDELT I DELOMRÅDER, MEN FREMSTÅR SOM EN HELHED

OMRÅDET UDVIKLES OVER TID
CHRISTANIA SKAL VÆRE EN LIGE SÅ VIGTIG DEL AF DANMARKS FREMTID,
SOM DET HAR VÆRET AF FORTIDEN
NYE AKTIVITETER SKAL STYRKE IDENTITETEN

FRISTADEN ER EN DEL AF DEN DANSKE FOLKESJÆL
CHRISTANIA BØR VÆRE VORES FÆLLES KULTURARV
- ET MANIFEST FOR ET SAMFUND, DER BYGGER PÅ NÆRHED OG TOLERANCE
SAMFUNDET CHRISTANIA ER DERFOR BEVARINGSVÆRDIGT.

CHRISTANIA ER EN BEVARINGSVÆRDIG DEL AF SAMFUNDET, men er gået i stå på mange måder, - delvis tvunget af regeringen, men mest af alt fordi de kræfter der bar Christiania i 70'erne, ikke længere har det samme overskud og er kommet godt op i alderen. **CHRISTANIA SKAL FORYNGES.** Gennemsnitsalderen på Christiania stiger og ligger i dag over gennemsnitsalderen i København som helhed. For at tilføre fristaden nyt blod og muliggøre et generationsskifte opføres ungdomsboliger, der opererer med en højere udskiftningsrate end resten af fristaden, og som derfor kan fungere som en evig kilde af resurser og engagement i området. Samtidig etableres boligformer der primært henvender sig til Christianias 70'er generation, for at bevare disse på området, da deres bidrag og erfaring fortsat er af stor vigtighed for Christiania.

Christiania tiltrækker stadig negativ opmærksomhed, når de bryder de aftaler de har indgået med Staten. Christianias fokus skal rykkes fra en kamp mod Staten og myndighederne, til et fokus på, hvordan Christiania kan fornyes. Der skal igen være opmærksomhed omkring den alternative livsstil og det mangfoldige bymiljø, frem for kamphunde og bål i gaderne. **CHRISTANIA HAR BRUG FOR EN POSITIV UDVIKLING,** der kan vende strømmen af negative opmærksomhed. Derfor arbejdes der med mulighed for et højt antal af nye tilflyttere, som skal bidrage til Christianias fællesskab og udvikling. Potentialerne i en udvidelse af Christiania skal derfor gøres synlig og håndgribelig.

CHRISTANIA ER OG BLIVER ANDERLEDES. Den grundliggende idé er, at være et alternativ til de herskende normer i samfundet og et eksperimentarium for boformer og lokalt selvstyre. **CHRISTANIA ER ET FRISTED FOR ALLE.** Både dem, der ikke føler sig tilpas i, eller som vil noget andet end det 'normale' samfund, samt dem der blot ønsker at dyrke den alternative livsstil. Christiania kan derfor ikke normaliseres og tilpasses den omkringliggende by. En stor del af den mangfoldighed Christiania rummer, skyldes den nuværende lave boligafgift samt det forhold, at man ikke kan handle med ejendom på Christiania, hvilket er en vigtig politik at bevare for at bevare christianitterne.

MANIFEST

MANIFEST

Lader man fristadens boliger og jord indgå i det københavnske boligmarked, har man endegyldigt bortvist de økonomisk svage til de mindre attraktive forstads kvarterer og dermed umuliggjort den mangfoldighed, der er fristadens kendetegn. **CHRISTIANIA SKAL DERFOR FORTSAT VÆRE SELVSTYRENDE**, men med frie ventelister til hvert delområde, under forudsætning af bidrag til fællesskabet.

CHRISTIANIA MÅ FORSTÅS OG BEHANDLES UD FRA SINE EGNE FORUDSÆTNINGER.

Man kan være for eller imod livsstilen på Christiania, og man kan holde af eller tage afstand fra de sidste tredive års byggeri på Christiania, men man kan ikke diskutere Christianias rolle for vores nationale selvbevidsthed - eller Christianias betydning for udlændinges opfattelse af det danske samfund, som et rummeligt og tolerant åndehul, hvor der er plads til alle.

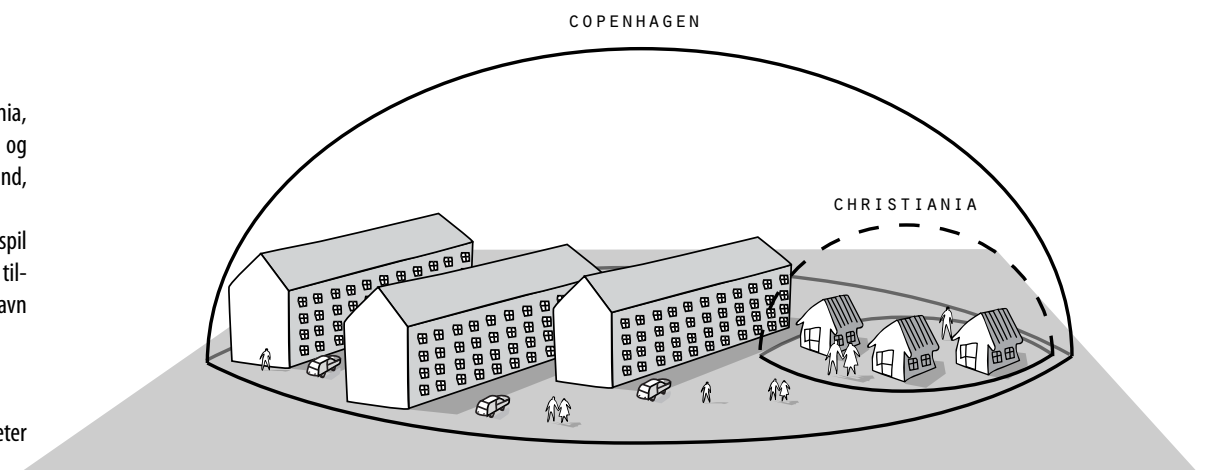
CHRISTIANIA ER EN VIGTIG DEL AF DEN DANSKE KULTURARV

Christiania er samtidig en del af den danske folkesjæl, og det er ikke tilfældigt, at Christiania, hvis man ser bort fra kampene med politiet, har fungeret godt sammen med København og har en stor opbakning i den brede befolkning, for Danmark er dybest set et tolerant samfund, hvor der værnes om de svage og de anderledes.

Forstår man Christianias rolle i København, tegner der sig et billede af et frugtbart samspil mellem to samfund, hvor Christianias mangfoldighed og sociale rummelighed er et positiv tilskud til Københavns identitet. Et tilskud, der i fremtiden vil have stor betydning for København i den evige konkurrence om at tiltrække opmærksomhed og investeringer.

CHRISTIANIAS BIDRAG TIL DANMARK ER FRISIND, MANGFOLDIGHED OG KREATIVITET.

Derfor handler en udviklingsplan for Christiania om, at fremhæve Christianias mange kvaliteter med det formål at bevise, at **CHRISTIANIA HAR EN PLADS I FREMTIDEN.**

TITTELBLAD

Aalborg Universitet
Arkitektur & Design, Urban Design
10. Semester, gruppe 7, 2008

Titel: [Stadens Ånd] - En udviklingsplan for Christianias fremtid
Vejleder: Henrik Harder
Projektperiode: 1. Februar - 4. Juni, 2008
Oplægsantal: 13
Sideantal: 112

En tak til Christianias samarbejdsvilje og engagement i projektet

Ann-Sophie Øberg

Pia Widerholdt Jensen

SYNOPSIS

Udgangspunktet for opgaven var, at ingen - trods et utal af forsøg, har formået at finde en løsningsmodel på Christianias fremtid, som begge sider af muren kan acceptere. Visionen var fra begyndelsen, at undersøge hvorfor dette er tilfældet, samt udarbejde vores forslag til opgaveløsningen fra et planlægningsmæssigt syn.

Siden da har projektet udviklet sig meget, da Christianias utrolig mange lag er blevet synlige for os; - hver gang man mener, at have fundet en løsning på ét problem, dukker der et nyt op. Dertil har et tilstødende ønske været, at give et bud på, hvordan en sådan opgave burde gribes an, og hvordan aktører med så vidt forskellige holdninger må behandles.

I 9. semester projektet *-The Urban Designer as Mediator* tog vi fat i de alle de involverede aktører hver for sig for at danne et billede af konfliktens omfang og kerneproblemer. Det vidste sig, at problemerne udmunder i, at begge sider af muren gentagende gange har misbrugt kommunikationsmidlerne -mere eller mindre bevidst. Konklusionen var dertil, at for at finde en løsning for Christiania, var der nødt til at findes en anden måde at kommunikere på.

Problemformuleringen i dette projekt er på den baggrund et resultat af 9. semesters konklusion. Det er stadig ønsket at udarbejde et konkret løsningsforslag til Christianias fremtidige udvikling, men med det in mente, at projektet samtidig skal være et mæglingsredskab, der via den nedefrakommende tilgang, samt brug af billedligt og håndgribeligt materialer, kan bygge bro mellem de uenige parter.

Det skal dertil nævnes, at dette projekt fremstår som en uafhængig rapport, hvilket ikke gør det nødvendigt at læse 9. semester projekter for at forstå indholdet. 9. semester projektet skal i stedet ses som inspirationskilde på samme niveau som andet benyttet litteratur.

TILGANG

TILGANG TIL PROJEKT

LÆSERVEJLEDNING

Dette projekt er opbygget omkring en bottom-up tilgang, hvor Christiania og christianitterne har været de centrale aktører. Projektet er primært opdelt i tre dele. En analysedel, der er baseret på indtryk indsamlet gennem egne besøg på Christiania samt litteratur der understøtter emnet. Dette er underbygget af en række uformelle samtaler med en række christianitter, der har videregivet deres indgående viden om Christiania. Samtalerne er gennemført i forbindelse med besøg på Christiania den 6. marts 2008. Den måde vi har samlet data ind på betyder, at vi har nået helt ned under huden på det liv der leves på Christiania. De uformelle interviews med områdets beboere har givet os en dybere og mere følelsesladet vinkel på opgaven. Mapping er blevet brugt til at understøtte denne vinkel ved at give os mulighed for at danne vores eget billede af områdets forhold uden påvirkning fra christianitterne, som man kunne have en mistanke om, at fordreje sandheden til deres fordel. Sammensætningen af disse forskellige tilgange har helt klart givet os et andet billede af Christiania end først antaget. Det har været et meget bevidst valg, at vi sprang ud i opgaven med den tanke, at projektets retning ville forme sig uder vejs. På den baggrund har vi netop valgt tilgange der tillod os, at danne vores egne meninger og holdninger, og dermed lade disse komme til udtryk i projektet. Andre metoder kunne muligvis havde givet os den samme frihed, men da den sociologiske og nedefrakommende tilgang samtidig var et vigtigt aspekt for os, blev de valgte metoder fundet optimale.

Den anden del af projektet udgør vision og konceptet, hvilke er lavet på baggrund af de forudgående analyser. Konceptet er et indkog af de vigtigste aspekter ud fra Christianias planlægningsmæssige problematikker fundet via egne og fortalte erfaringer. Den tredje del er designfasen, der i detaljer beskriver designet samt en plan for hvordan dette kan udføres over tid. Ud over de tre hoveddele afsluttes rapporten med en vurdering, der både overvejer konsekvenser af løsningsforslag, metodevalg samt den overordnede proces.

LÆSERVEJLEDNING

Rapporten er opbygget med noter nederst på siderne. Bagerst findes en bibliografi samt en illustrationsliste.

Vedlagt bagerst i rapporten findes tegningsbilag i form af en plan over området i 1:2000. For at bidrage yderligere til forståelsen af det eksisterende Christiania som samfund, kultur og livsstil findes der på den vedlagte CD følgende bilag:

- Den nyeste Lokalplan for Chrisitnia udarbejdet i 2008.
- Aftalen mellem Staten og Christiania fra 2007
- Christianias Udviklingsplan fra 2006
- En beretning om forskellige Christiania-huses brug, karakter og skæbne.
- 9. semester projektet: The Urban Designer as Mediator

EN BY i BYEN
CHRISTIANIA
FOR DIG OG MIG

INDHOLD

	MANIFEST	SIDE 02
	TITELBLAD OG SYNOPSIS	04
	TILGANG TIL PROJEKT	05
	INDHOLD	07
KAP.1: INTRO	ET MÆGLINGSREDSKAB	08
	STADENS ÅND	09
	BYENS NAR	10
	CHRISTIANIA	12
KAP.2: FORANKRING I FORANDRING	KULTURARV	16
	CHRISTIANIA-ÅNDEN	18
	LIVET MELLEM HUSENE	20
KAP.3: VISIONEN	CHRISTIANIAS LAG	26
	PROBLEM OG AFGRÆNSNING	27
KAP.4: MAPPING CHRISTIANIA	PUSLESPILLET	30
	MAPPING	31
	KONKLUSION	39
KAP.5: DESIGNKONCEPT	AKUPUNKTUR	42
	NEDSLAGSOMRÅDER	44
	OMRÅDEBESKRIVELSE	46
KAP.6: DESIGN	LØSNINGSFORSLAG	54
	PLANEN	56
	OMRÅDERNE	58
	DESIGNMATRIX	94
KAP.7: ETAPEPLAN	CHRISTIANIAS UDVIKLING	98
KAP.8: VURDERING	LØSNINGSFORSLAG	104
	METODE	107
	PROCES	108
	BIBLIOGRAFI	110
	ILLUSTRATIONSLISTE	111
	ENGLISH SUMMARY	112

INTRO

ET MÆGLINGSREDSKAB

»Når usikkerheden [om fremtiden] kombineres med den store politiindsats, der er på Christiania, så bliver folk frustrerede og vrede, og det værste ved det er, at det vanskeliggør hele situationen endnu mere, end den var i forvejen«¹

Det er tydeligt, at der stadig bliver pustet til ilden i konflikten mellem Christiania og Staten. Usikkerheden om fremtiden vokser hos Christianitterne og datoen, hvor der skal tages endelig stilling til om retssagerne mod Staten skal droppes, nærmer sig. [1. juli 2008. red] Derfor er det vigtigere nu end nogensinde, at begge parter er klar over betingelserne og kender konsekvenserne af planerne.

Projektet "Planning Christiania – The urban designer as mediator," udført som 9. semester projekt, belyste i efteråret 2007 den proces Christiania og Staten har været igennem, med den konklusion at sproget mellem parterne – efter flere års dialog – stadig ikke er forbedret betydeligt. Et eksempel på dette ses blot ved at læse de to parterers udspil om Christianias fremtid. Hvor Slots- og Ejendomsstyrelsens 'Aftalen' bygger på fagord – og mange af dem, består 'Christiania's Udviklingsplan' hovedsageligt af et virvar af skitser og billeder. Det er hermed ikke sagt at Christianitterne ikke forstår ord og Staten ikke billeder, men de to udspil ligger så

langt fra hinanden med hensyn til fokuspunkter og visioner, at man ikke ville tro, der lå mange års forhandlinger i kølvandet af begge. Denne manglende dialog har blandt andet skabt initiativet til dette projekt [Stadens Ånd]; hvor intentionen er, at udarbejde et forslag til Christianias fremtidige udvikling, som begge parter kan forholde sig til og se på med samme øjne.

I det lys fremstår dette projekt som et mægglingsredskab. Et redskab der i ord og billeder skal skabe en balance mellem begge parterers ønsker, og vores egen planlægningsmæssige ekspertise. Konkret giver projektforslaget et bud på, hvordan det er muligt at udvide Christiania med op mod 15.000 m² uden at ødelægge den stemning og ånd som kendetegner området. Hensigten er, at dette projekt skal skabe et grundlag for fælles forståelse for områdets værdi og potentiale, således at der kan blive løst op i usikkerheden for fremtiden. Med andre ord skal projektet vise, at implementeringen af et stort antal nye boliger og aktiviteter ikke bare er nødvendig for Christianias fremtid men også mulig og attraktiv. Det skal give christianitterne en positiv følelse over for en fysisk udvidelse af Christiania og samtidig vise Staten, at der findes en mere 'menneskelig' måde at gribe tingene an på. Derved er det muligt for parterne at nå et skridt nærmere hinanden i dialogen.

NOTE 1 : Knud Foldschack som respons på optøjerne den 2. april. (Politiken 3. april 2008.)

INTRO

INTRO
[STADENS ÅND]

»Christiania er MAGI. Med alle sine modsætninger i evig bevægelse – stræbende mod en balance, der ind imellem nås i et magisk øjeblik...«¹

Titlen på projektet [Stadens Ånd] er hentet med inspiration i de gamle romerske byplanlæggers sans for begrebet *genius loci*, stedets ånd, – som en betydningsfuld faktor i oplevelsen af specifikke steder. *Genius loci* var dengang betegnelsen for den skytsånd, som ethvert hus og enhver by havde, og som man kunne anråbe. Det latinske udtryk bruges i dag især af kunstnere og arkitekter om de særlige træk ved et sted, som har varighed på trods af ændringer, skabt af den historiske udvikling.²

En aflæsning af stedets ånd er således ikke kun den ”stemning”, et bestemt sted kan udtrykke, eller de følelser, det umiddelbart kan frembringe; der kræves derimod en langt dybere indsigt

for at kunne aflæse de forskellige betydningslag, et bestemt sted har. Det er alle disse lag tilsammen, der udgør stedets ånd. Som, når man om visse rum og bygninger siger: ”Hvis disse vægge kunne tale...”, for at antyde, at her har mange livsskæbner udspundet sig. Den rette aflæsning af et byrum er derfor en væsentlig forudsætning for at kunne bevare stedets karakter ved en omdannelse eller udvidelse af rummet.

På Christiania er det netop ånden som karakteriserer området, og den der gør Christiania til *Christiania*; og derfor ses ånden som det altafgørende bevaringsaspekt i dette projekt.

Vi mener, at det med udgangspunkt i ånden, er muligt at udfordre Christianias fysiske rammer uden at miste områdets enestående karakter, og uden at miste christianitternes accept og anerkendelse.

NOTE 1: Britta Lillesøe, medlem af pressegruppen

NOTE 2: www.vejpark2.kk.dk/apps/monumenter/pdf/redegoerelse.pdf

INTRO

BYENS NAR

»Det var en stor oplevelse at komme ind på en forladt kaserne og se at her var alt hvad man skal bruge af bygninger og friarealer. Og visionen var klar fra starten. Her skulle ligge en fri suveræn stat. Men så langt kom det jo aldrig«¹

Christiania blev i 1971 grundlagt på den forladte Bårdsmandsstræde Kaserne med idealforestillingen om et uafhængigt samfund baseret på konsensusdemokrati, økonomisk autonomi og en økologisk livsstil. Idealet blev fulgt op med eksperimenterende byggeaktivitet, hvilket har gjort, at Christiania i dag fremstår med en sammensat karakter, hvor den stærkt transformerede militærarkitektur er flettet sammen med nye konstruktioner som selvbyggerhuse og ombyggede skurvogne. Dette har gjort, at den regelrette symmetri stort set er udvisket og at bygningerne har mistet den ensartethed og orden som ellers er kendetegnende for militærarkitekturen. I stedet kan områdets farverighed og tilfældighed ses som et tegn på den mangfoldige og anderledeshed Christiania rummer.

I det lys er Christiania blevet genstand for uendelig mange fortolkningsmuligheder, der ser området, som en kritik af den orden og ensartethed, der til stadighed tilstræbes i det omkringliggende samfund. Blandt andet derfor har det været let at pådutte Christiania metaforen *byens nar*. En nar er en figur, hvis funktion er at underholde og latterliggøre sig selv eller andre med det formål at afsløre ellers oversete mangler og muligheder; - at pirke til magten ved at afsløre den og gøre den til grin. Narren synes at have haft den ganske bestemte funktion at

pege på det i samfundet, som var overset, uønsket eller tabuiseret og dertil afsløre magtens forfængelighed og sårbarhed. Narren kan tillægges både positive og negative værdier alt efter hvordan den bliver brugt, og ud fra resultater og konsekvenser af dens gøren og laden.²

Ud fra denne sammenligning er det oplagt at se narren som metafor for Christiania i sin oprindelige og idealistiske form. I 70'erne og 80'erne stormede Christiania frem med dybt engagerede mennesker, alternative ideer og provokerende holdninger, som gjorde Christiania til spændende sted, der virkede magnetisk på datidens ungdom. Men hertil følger spørgsmålet – er det stadig den opfattelse man får af Christiania i dag?

»Det er ikke vores kamp – det er vores forældres«³ Sådan udtaler en anden-generations christianit, og understreger dermed, at det stadig hovedsageligt er de samme kræfter, der løfter byrden på Christiania. Christiania er altså blevet ældre, og det samme er de aktivister, som så inderligt brændte og kæmpede for skabelsen af dette samfund. Mange af grundtankerne lever selvfølgelig stadig, men nye kræfter til at bære Christiania videre er blevet en mangelvare. Men hvor efterlader det så Christianias rolle i dagens samfund? Sandheden er, at Christiania stadig er samfundets nar - men en afmattet nar. Rebelskheden og vi-er-ikke-som-de-andre mentaliteten hersker til stadighed, men samtidig er småborgerligheden langsomt begyndt at vinde ind. Rundt omkring på Christiania popper flere og flere pænt klippede ligusterhække, små søde stakitter og indhegnede havearealer op som forvirrer de gængse forestillinger om fristaden, og vidner om materialismens langsomme indtog blandt christianitterne.

NOTE 1: Jacob Ludvigsen, en af Christianias grundlæggere. Politiken, 26. sep. 2007.

NOTE 2: Tietjen, Riesto og Skov 2007

NOTE 3: Valdemar, Christiania den 6. marts 2008

INTRO

BYENS NAR

»Vi går ikke op i materialisme – men de skal altså ikke rydde vores huse«⁴. Er en forbipasserende christianits svar på spørgsmålet om hvorvidt det er husene eller livet mellem, der er vigtigst for dem. Det er tydeligt, at de stadig oppe i hovederne er hippier og rebeller, der vil ændre samfundet, men mange af deres handlinger siger efterhånden noget andet. Dette er med til at vildlede Christianias signalværdi, og efterlader én med et indtryk af, at Christiania er blevet en anelse dobbeltmoralisk!

»For at sige det ud fra den moderne økonomiske tankegang – management-tankegangen: Enhver virksomhed, med respekt for sig selv, har en udviklingsafdeling. Lad Christiania være Firmaet Danmarks udviklingsafdeling!«³

Christianitterne er nået til det punkt, hvor de ser udvikling, som en nødvendighed for området. Problemet er bare, at de tænker bevarelse i stedet for modernisering. For alt i verden værner de om Christianias ånd og deres oprindelige idealer, men ser modernisering som noget negativt - et skridt mod almindelighed og normalisering. Men dette er langt fra sandheden. Modernisering betyder ikke nødvendigvis et opgør med de centrale værdier, men kan derimod være med til at gøre op med klichéerne om et Christiania fanget i 70'erne. Dermed menes, at modernisering kan være en måde for Christiania at vække narren til live igen. En nar som efter

mange års afmatning på grund af manglende kræfter og mere eller mindre ubeviste småborgerlige tendenser, er blevet glemt.

Det altafgørende spørgsmål er dertil, hvad der skal ske med Christianias rolle i fremtiden. Som vi ser det er svaret enkelt. - Christiania skal i fremtiden stadig fungere som byens nar; men ikke den type nar som christianitterne de seneste år selv har skabt. – Den nar der bidrager til samfundets morskab og hovedrysten ved gentagende gange at udstille sig selv i et dårligt eller latterligt lys i medierne. Christianitterne skal glemme tanken om, at Christiania skal have status som en eller anden statsstøttet udviklingsafdeling, hvor det handler om at afgive viden og lære det omkringliggende samfund hvordan tingene skal gøres, for at overleve. I stedet skal Christiania, for at leve op til det samfund, som har overhalet indenom når det gælder bæredygtighed og eksperimenterende byggeri, fungere som den nar, der er nødvendig for at afsløre normens selvhøjtidelighed og fejltagelser. Det handler altså om at genoplive den nar, som opnår fremskridt og resultater ved provokation og kritik, og som sætter tanker i gang ved øvrigheden om at "måske kunne vi gøre tingene på en anden måde". For Christiania handler ikke om at bevare de fysiske rammer for enhver pris, Christiania handler om at bevare diversiteten, dynamikken og mangfoldigheden; med andre ord: at bevare ånden trods udvikling. Det er det, der skal være med til at udvikle Christiania, og det der er med til at gøre Christiania en lige så vigtig del af Danmarks fremtid, som det har været af fortiden.

NOTE 4 : Annie-mai, Christiania den 6. marts 2008

NOTE 5 : Britta Lillesøe, medlem af pressegruppen

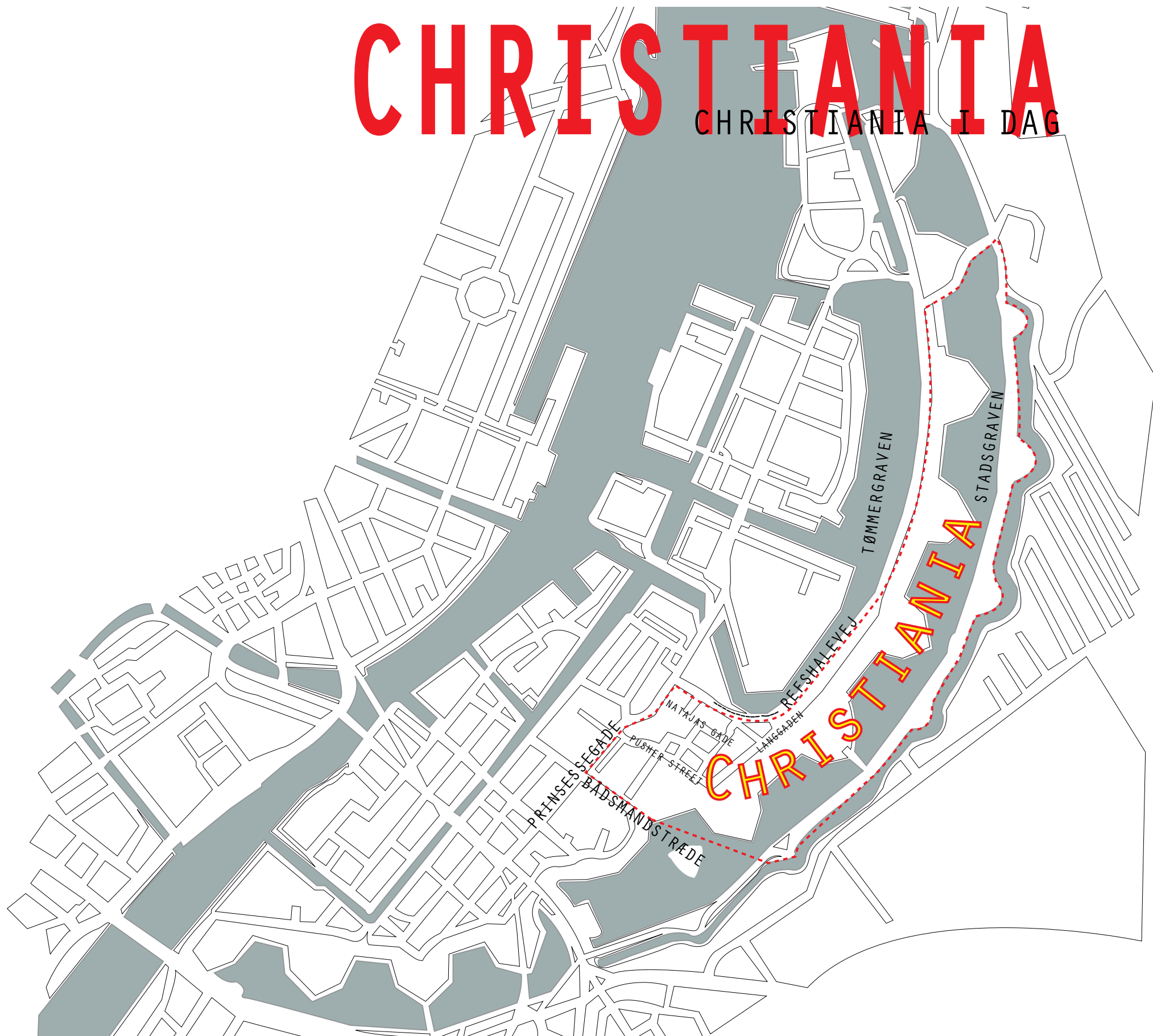

CHRISTIANITTERNE I TAL

* ANTALLET AF BEBOERE PÅ CHRISTIANIA HAR SIDEN 1971 SVINGET MELLEM 800 OG 1000 INDBYGGERE. * DER BLIVER STADIG FÆRRE CHRISTIANITTER MELLEM 20 OG 39 ÅR, MENS GRUPPEN OVER 40 ÅR STIGER. * ANTALLET AF BØRN OG UNGE CHRISTIANITTER UNDER 20 ÅR ER NOGENLUNDE KONSTANT OMKRING 200 PERSONER. * DE SIDSTE 10 ÅR ER DER BLEVET FÆRRE 0-4 ÅRIGE CHRISTIANITTER I TAKT MED AT FØDSELSTALLET DALER. * 60 % PROCENT AF CHRISTIANITTERNE ER MÆND. * DE FLESTE INDVANDRERE PÅ CHRISTIANIA KOMMER FRA DE ANDRE NORDISKE LANDE ELLER FRA EU. * 65 PROCENT AF CHRISTIANITTERNE HAR INGEN UDDANNELSE UD OVER FOLKESKOLEN. * TRE UD AF TI CHRISTIANITTER ER I ARBEJDE, MENS SYV UD AF TI KØBENHAVNERE HAR ET ARBEJDE. * HVER ANDEN CHRISTIANIT ER HELT UDENFOR ARBEJDSMARKEDET. * EN FJERDEDEL AF CHRISTIANITTERNE TJENER MINDRE END 50.000 OM ÅRET. * GODT HALVDELEN AF CHRISTIANITTERNE TJENER 50-150.000 OM ÅRET. * 15 PROCENT AF CHRISTIANITTERNE TJENER OVER 150.000 OM ÅRET. KILDE: STATISTISK KONTOR, KØBENHAVNS KOMMUNE, SEPTEMBER 2001.

CHRISTIANIA

CHRISTIANIA I DAG

FORANKRING
FORANKRING I FORANDRING
FORANDRING

FORANKRING

FORANKRING I FORANDRING

KULTURARVEN

»Vi opfordrer Kulturarvsstyrelsen til at erstatte sit kulturbevarende sigte med et mere kulturskabende, ligesom vi vil anbefale, at Kulturarvsstyrelsen besinder sig på princippet "de bærende fredningsværdier", således at der vil kunne ske en fortsat udvikling af det specielle kulturmiljø på stedet.«¹

Christiania er en helhed; - et enestående dynamisk kulturmiljø, der er værd at værne om som en vigtig del af Danmarks kulturarv, og derfor giver det ikke umiddelbart mening at udpege enkelte bevaringsværdige bygninger på Christiania. De gamle kasernebygninger er naturligvis bevaringsværdige, men har en langt højere betydning i den nuværende revitaliserede form. Ofte er det, som eksempelvis i Ruhrdistriktet med Emscher Park, langt mere interessant at se udtjente bygningsanlæg sat i relief ved at blive anvendt i en ny sammenhæng eller genindtaget af naturen, end at se dem tilbageført til deres oprindelige udtryk, hvor de uden deres oprindelige funktion let kommer til at fremstå som en tom kulisser eller en temapark à la Den Gamle By i Århus.

Ved i stedet at fokusere på at bevare det levende miljø på Christiania, er det muligt at udvikle Christianias positive opfattelse som en dynamo af kultur, mangfoldighed og initiativlyst i København. Et dynamisk kulturmiljø som Christiania kan derfor ikke bevares igennem konservering og fredning, men i stedet ved at gentænke den gængse opfattelse af begrebet kulturarv - og derigennem skabe nye rammer for en fremtidig udvikling.

»Kulturarven er også en fremtidig ressource, der er nødvendig for udviklingen af et moderne samfund.«²

Hvis en udvikling af Christiania kræver en revurdering af kulturarvsbegrebet, er det nødvendigt at se på, hvad begrebet i sin oprindelige betydning egentlig dækker over. Ifølge Kulturarvsstyrelsen dækker kulturarv over: *alle de menneskelige efterladenskaber, der er med til at danne vor fælles erindring om fortiden*. I Danmark er det Kulturarvsstyrelsens job at indkredse og bevare de elementer af den materielle kulturarv, som giver os de bedste redskaber til i dag at opleve, forstå og udforske fortiden – og samtidig sikre, at vore efterkommere får både glæde af kulturarven og endnu bedre muligheder for at udforske den.³

Men hvad med den del af kulturarven der ikke er materiel, - som ikke dækker over fysiske bygninger og fortidsminder – skal den ikke bevares!?

Dansk Kulturarv⁴ sætter netop spørgsmålstegn ved opfattelsen af, at det udelukkende er den materielle kulturarv, som er genstand for bevaring. De beskriver kulturarvsbegrebet som værende konstant i udvikling, og søger dermed at inspirere til, at man tænker og anvender den fælles kulturarv på en ny og anderledes måde.⁵

Denne måde at tænke på bliver i disse år udfordret på udvalgte områder. Bland andet er fortiden blevet et meget populært element i de seneste års byudvikling. Her spiller kulturarven en aktiv rolle i både kulturelle og arkitektoniske sammenhænge – som forsøg på at

NOTE 1 : Uddrag fra Christianiaudvalgets indsigelse mod Kulturarvsstyrelsen tiltag om kun at frede 11 militærbygninger på Christiania, 2003.

NOTE 2 : www.kulturarv.dk/kulturarv/index.jsp

NOTE 3 : www.kulturarv.dk/kulturarv/index.jsp

NOTE 4 : Danske Kulturarv er en sammenslutning af 7 statslige organisationer: Det Danske Filminstitut, Statens Arkiver, Statens Museum for kunst, Det Kongelige Bibliotek, DR, Nationamuseet, og Stats Biblioteket; med det formål at skabe en fælles indgangsportal til hele den nationale kulturskat.

NOTE 5 : www.danskulturarv.dk

FORANDRING

FORANKRING I FORANDRING

KULTURARVEN

skabe lokal identitet gennem byfornyelse og kvarterløft, som oplevelser for turister og borgere gennem formgivning, og som branding af hele byregioner. Kulturhuse bliver indrettet i nedlagte fabriksbygninger, havne omdannes til boligområder, og fire danske kommuner arbejder aktuelt på at basere deres fremtidige udvikling på kulturarven.⁶

Begrebet kulturarv kan altså siges at have ændret karakter, - fra at være en statisk og sårbar genstand for beskyttelse, til at fungere som en formbar ressource. Men at skabe udvikling med udgangspunkt i fortiden er imidlertid ikke noget selvfølgeligt foretagende. Det kræver mere end en samstilling af historisk og nutidig byggeskik, og mere end en genfortolkning af en eksisterende topografi eller et historisk formsprog. Det handler i højere grad om, hvordan vi tænker fortiden som ressource i fremtidens byudvikling. Forankring og forandring er tilsyneladende ikke længere modsatte størrelser, men danner derimod sammen et dynamisk potentiale.⁷

Det nuværende billede af Christiania er i høj grad et eksempel på, hvordan tilgangen til kulturarv er blevet forandret. Siden bevaring i 2003 blev et omdrejningspunkt for Christianias fremtid, er der sket en markant holdningsændring i forhold til, hvad der findes bevaringsværdigt og hvordan Christiania skal udvikles. Mens kulturmiljøregistreringen i 2003 næsten udelukkende pegede på arkitektoniske monumenter fra militærperioden, indstillede Det Særlige Bygningssyn⁸ i 2006 50 ombygninger og selvbyggerhuse fra perioden efter 1971 til fredning. Bygningstilsynet benyttede sig hermed af den hidtil sjældent anvendte undtagelsesregel fra bevaring- og fredningsloven, der giver mulighed for at frede bygninger uanset alder⁹. Dette var i sig selv et stort skridt for Christiania, da de ulovlige opførte bygninger i mange år har været genstand for konfrontation.

- Ved påståelighed og viljestyrke har det dog lykkedes christianitterne at flytte grænsen for kulturarvsbegrebet endnu længere. I forlængelse af kulturmiljøregistreringen krævede Slots- og Ejendomsstyrelsen i 2006 en fuldstændig rekonstruktion af det historiske fæstningsanlæg¹⁰. Men i 2007 fremlagde selvsamme institution i dialog med Christianias Kontaktgruppe og fonden Realdania en plan til udvikling af området, der i høj grad søger at fastholde og videreudvikle stedets aktuelle karakter.¹¹ Ifølge planen skal voldene fortsat genoprettes, men der er nu åbnet op for en dialog med områdets beboere, omkring hvad der skal foregå.¹²

Genstanden for bevaring er dermed siden 2003 blevet udvidet yderligere; fra enkelte bygninger og voldanlægget til at omfatte hele Christianias miljø i ordets bredeste forstand. Dette betyder at kulturarv ikke længere udelukkende dækker over bygninger og fortidsminder, men også den immaterielle verden af erindringer, fortællinger, erfaringer og menneskelige praksisser, der er knyttet til et sted. Dette er et stort og meget vigtigt skridt for Christiania når det gælder områdets fremtid, da dilemmaet nu ikke længere hedder "skal Christiania bevares?", men "hvordan kan Christiania bevares?".

Spørgsmålet er så, hvordan Christianias karakteristiske miljø kan bevares under denne store udvikling som området ligger overfor. Når man taler om Christianias karakter handler det også i høj grad om det intime og nær bymiljø, der leves i på Christiania og som også i fremtiden skal være løftestang for Christianias eksistens. Hvordan kan det bevares og fornyes, så der kommer nye kræfter til at bære arven fra Christiania videre. Forankring og forandring må derfor ses som to lige store dele af Christianias fremtid for at opnå et resultat, som er tilfredsstillende for både Christiania selv og for det omkringliggende samfund.

NOTE 6 : Haderslev, Hvidovre, Ny Hjørring og Aalborg ; Tietjen, Riesto og Skov, 2007

NOTE 7 : Tietjen, Riesto og Skov 2007

NOTE 8 : Kulturministeriets rådgivende organ i bygningsfrednings- og bevaringsspørgsmål; Tietjen, Riesto og Skov, 2007

NOTE 9 : "...uanset deres alder kan bygninger dog fredes, når det er begrundet i deres fremragende værdi eller i andre særlige omstændigheder..." www.kulturarv.dk/forvaltning/love/bygningsfredningslov.jsp

NOTE 10 : SES, 2006

NOTE 11 : www.ses.dk/1c8000c

NOTE 12 : Tietjen, Riesto og Skov, 2007

FORANKRING

FORANKRING I FORANDRING

CHRISTIANIA ÅNDEN

»Fristaden udmærker sig ved sin mangel på uniform pænhed og har i stedet et sprudlende og møghyggeagtigt nærmiljø i en farverig blanding af værksteder, boliger, kulturhuse, caféer, spisesteder, børneinstitutioner, små forretninger og naturområder. Et dynamisk og engageret nærsamfund, hvor indbyggere har et personligt ansvar over for naboer, boliger og lokalområde – og hvor kulturlivet er en skøn og naturlig del af hverdagen i et moderne landsbyfællesskab.«¹

På Christiannia lever stedets ånd i bedste velgående. Men Christiania er ikke det eneste sted. Ånden kan findes ethvert sted, uanset om vi snakker om et parcelhuskvarter i provinsen eller Kongens Nytorv, så rummer de begge en speciel stemning, et specielt liv og nogle specielle mennesker, der er med til at understrege dette. På Christiania er ånden det centrale element. Det er den der gør Christiania til Christiania, og den christianitterne kæmper for at bevare. Men spørgsmålet er hvad denne ånd egentlig er for en størrelse, og hvordan kommer den til udtryk på Christiania. Når christianitterne taler om ånden er det ofte i sammenhæng med mangfoldigheden. Mødet mellem forskellige mennesker er en central del af Christiania-ånden. Her handler det nemlig om en accept af, at ikke alt bør normaliseres, men at man i stedet bør hynde de skæve vinkler i skøn sammenhæng med et eksperimentelt rummeligt miljø. Ånden kan altså sammenstilles med begreber som: diversitet, dynamik og kontraster i både form, funktion og liv.

Christiania er en fristad med såkaldt selvstyre, og den selvstændighed der præger de organisatoriske niveauer, gennemsyrrer også christianitternes tilgang til omgivelserne. Siden Fristadens oprindelse har Christiania levet efter basisdemokratiets regler. En styreform der håndhæver, at alle skal være enige før beslutninger kan træffes, og at ingen har mandat til at bestemme mere end andre på og over Christiania. Dette er en af de væsentligste forskelle til det omkringliggende samfund, og dermed også et vigtigt bidrag til definitionen af ånden. Alle aspekter af Christiania er netop med til at skabe et sted som ikke eksisterer andre steder i Danmark, - måske i hele verden.

Rummene indenfor Christianias mure bliver anvendt efter hvad der er mest brug for og aktuelle behov er dermed vigtigere end hensynet til det, der var engang. Christiania er et stort tilpasningsdygtigt samfund i Samfundet, hvor alt er tilladt under hensynet til fællesskabet. Samtidig er Christiania et provokerende sted, der udtrykker sine anderledes holdninger og prøver at påvirke andre ved hjælp af aktiv symbolik og storytelling. Det er nok få, der ikke kender Christianias symbolik i form af tre gule prikker på rød baggrund. Prikkerne symboliserer de tre prikker over i'erne i Christiania, og er at se i gadebilledet rundt i hele Danmark – på trøjer, batch's og kasketter. Christiania holder sig ikke for sig selv, men er ekstrovert i karakter, fordi christianitterne mener, at det danske samfund skal gøres opmærksom på Christianias erfaringer. Christianias ånd er derigennem krydret med en god portion humor. Mange af de events der finder sted, forholder sig kritisk overfor det regulerede og normaliserede samfund, men med en lattermild tone.

Det er en kendt floskel, at vi danskere har en tendens til at bosætte os i kvarterer med folk, der i høj grad ligner os selv. På Christiania er det direkte modsat; »Christianias beboere består af en temmelig broget og bredt sammensat befolkningsgruppe, med store forskellige i både livsstil og socialt udgangspunkt. Fra økonomisk og psykisk velfungerende mennesker til hvad man sædvanligvis betegner som sociale tabere. Og stik mod alle forventninger, ser alle ud til at befinde sig godt med det.«² Hvis man betragter Christiania ude fra, kan man undre sig over, at fællesskabet virkelig fungerer et sted præget af så stor forskellighed. Ofte modsat de kvarterer, hvor beboersammensætningen er meget mere strømlinet.

Hvis man kort skal opsummere ånden i nogle få ord, må førnævnte begreber som: diversitet, dynamik og kontraster siges at være mest dækkende. Men virkeligheden er, at disse begreber langt fra er nok til at tegne det sande billede af Christiania, som det velfungerende samfund, - præget af frihed og mangfoldighed - og en snert af anarkisme, som det er i dag. Christiania er »det positive møde mellem sorte får fra alle klasser«³ - et farverigt og skævt samfund med plads til alle, men som man først forstår til fulde ved at opholde sig i rummene mellem husene, og dykke ned under stadens brogede overflade.

NOTE 1: Fristaden Christianias Baggrundsgruppe, 2005

NOTE 2: Fristaden Christianias Baggrundsgruppe, 2005

NOTE 3: Fristaden Christianias Baggrundsgruppe, 2005

FORANDRING

FORANKRING I FORANDRING

LIVET MELLEM HUSENE

Christiania er som nævnt et sted hvor fællesskabet er af stor betydning. Dette fællesskab er ikke det svævende begreb, som vi normalt ikke ser som andet end indbetaling via skattebilletten. Fællesskabet på Christiania er nærmere en håndgribelig bekymring, - en indlevelsesevne blandt tæt knyttede naboer og en fælles forståelse for Christianias ånd. Fællesskab er med til at trække livet ud ad hjemmet, og ud i den offentlige sfære. Det kan være i form af det anlagte fællesmøde, hvor beslutninger skal træffes; eller den uforpligtende snak over plankeværket. På Christiania leves livet ligeså meget mellem husene som i husene, og den stemning der præger rummet mellem husene, bliver derfor af en social og intim karakter. Fællesskabet og den åbenhed det medfører, gennemtærer det sociale liv; men også i høj grad den måde hvorpå rummene mellem husene bliver brugt. Rummene bruges til funktioner, der involverer og engagerer menneskene, - i det her tilfælde christianitterne. Dermed er fællesskabet medvirkende til, at gøre Christiania til et sted hvor det nære og menneskelige må ses som nøglen til at skabe et godt byrumsdesign.

Christianias samfund tager udgangspunkt i et tolerant og mangfoldigt bymiljø. Derfor er det vigtigt at forholde sig til, hvorledes et sådan miljø bevares og udvikles med et planlægningsperspektiv. For christianitterne er det essentielt, at planlægningen ikke kommer oppefra, men i stedet forholder sig til, at det er mennesker, der skal leve i det miljø, der planlægges. Christiania skal udvikles med det in mente samtidig med, at der skal skabes en sammenhæng i

området, der rækker ud over lokalt selvbyg efter behov. Planlægningen skal med andre ord være bottom-up med fokus på både den overordnede retning Christiania skal bevæge sig i, såvel som bevaringen af de intime rum, der findes i denne menneskelige skala. I det lys er det centralt at vælge en indgangsvinkel til designprocessen, som netop tager afsæt i at understøtte det liv, der leves på Christiania, og samtidig søger at udvikle og forbedre de områder, hvor Christiania halter. Det skal være en designtilgang hvor brugeren er i centrum, og med fokus på at skabe og forbedre de rammer, der gør Christiania til et mangfoldigt og attraktivt bopælssted for folk, der ønsker at understøtte og videreudvikle Christianias karakteristiske ånd.

En af de teoretikere, der beskæftiger sig med byen, i samspil med det liv der leves i det offentlige rum, er arkitekten Jan Gehl. På Christiania handler det netop om, at få understreget og udviklet en atmosfære, der tiltrækker nye christianitter, men som samtidig værner om Christiania-ånden. For Gehl er det centralt at skabe og forbedre byens rum, så de i højere grad danner ramme om det liv, der ønskes skabt eller forstærket, hvilket gør det interessant at se nærmere på Gehls analysemodeller.

Gehl opdeler aktiviteter i byrummet i tre kategorier; de nødvendige, som i mindre grad påvirkes af byrummets fysiske rammer; de valgfrie, hvilke er aktiviteter der i høj grad forudsætter gode fysiske bymæssige rammer; og endelig de sociale aktiviteter, der er interaktionen

NOTE 1: Gehl, 1996

FORANKRING

FORANKRING I FORANDRING

LIVET MELLEM HUSENE

mellem mennesker, eller blot det at være opmærksom på andres brug af byrummet, hvilket selvfølgelig fordrer at byrummet indbyder til denne brug.¹

Udgangspunktet for Gehls byrumsteorier bunder i en stræben efter det gode byrum i en menneskelig skala. Dertil arbejder han med to yderpunkter, den bil-baseret forstadsbebyggelse i storskala, og den middelalderlignende tætte lave bebyggelse med begrænset biltrafik. Grunden til at han arbejder med de to modsætninger er for at understrege, at de valgfrie og sociale aktiviteter trives meget bedre i det sidstnævnte scenarie.² Derfor mener han, at byplanlægningen bør tage afsæt i den menneskelige skala, for at undgå tomme byrum, der indskrænker de valgfrie og sociale aktiviteter til et minimum.

Gehls teorier kan langt hen ad vejen anvendes, når man taler om Christiania. De fysiske rammer på Christiania er meget i tråd med Gehls ideal-by. - For det første er Christiania en bilfri zone, hvilket gør at byrummet bruges efter de bløde trafikanterers behov. Dernæst er skalaen intim, hvilket skaber interaktion mellem de meget forskellige mennesker, der bor og bruger Christiania. Denne intimitet må understreges og udvikles, for at bevare et miljø, der blander folk med vidt forskellige baggrunde. Nærværende projekt tager blandt andet afsæt i Gehls modeller, der er udviklet gennem mange års arbejde, med det fokus at sikre at byrums design skaber større mulighed for både valgfri og sociale aktiviteter. Gehl opererer dertil med 12 kvalitets kriterier, der hvis opfyldt, siges at skabe disse gode byrum. Disse kriterier opdeler han i tre kategorier; *beskyttelse*, *komfort* og *herlighed*. Beskyttelse handler om at være sikker i sine omgivelser, samt være beskyttet mod ulykker, utryghed og ubehag. Komfort tager afsæt i, at det skal være nemt og behageligt at bruge byrummet, for eksempel er det vigtigt at fodgængerne kan bevæge sig frit, og at belægninger og byrumsinventar gør det nemt at passere gennem rummet. Endelig handler herlighed om at udnytte de værdier og attraktioner et byrum har. For eksempel, skal det gøres muligt at sætte sig ned og nyde udsigten over vandet, hvis der er vand. Byrummet skal altså byde på en form for skønhed for at være "godt".³

Hvis betingelserne for disse tre kriterier er opfyldt, er der efter Gehls mening grundlag for et velfungerende byrum, hvor mennesker har lyst til at opholde sig.

Gehl har brugt mange år på at analysere og forske i menneskers adfærd i det offentlige rum, og der ud fra definerer han sine modeller og retningslinier for, hvordan et godt byrum er sat sammen. Gehl har valgt at fokusere sin forskning på den slags byrum, der er flest af; - nemlig byens traditionelle opholdsrum og torve. Selvom disse kan have forskellig karakter, har de den fællesnævner, at de alle er rum vi føler os fortrolige med og kender fra alle byer. Det kan være de velfungerende samlingsrum, der ofte er fyldt med mennesker, der opholder sig og passerer igennem, eller de kan være de mennesketomme åbne pladser, der bliver gennemgangsrum uden interaktion mellem mennesker. Begge slags rum behandler Gehl med stor ekspertise, men problemet opstår, når et byrum ikke falder ind under nogle af de normale kategorier han arbejder med. Alternative byrum som Christiania har svært ved at blive underlagt Gehls 12 kriterier, fordi området ikke er baseret på det normaliserede samfunds værdier, men på en række selv-definerede værdier. Gehls krav om beskyttelse mod kriminalitet er på den måde ikke et krav, der kan opfyldes på Christiania. Christianitterne har samtidig heller ikke en intention om at skabe et kriminalitets-frit område, da mange mener hashhandlen er en central del af Christianias identitet, og ikke betragtes som hård kriminalitet. Et andet eksempel er, at Christiania er mørkelagt om natten. Kun meget få steder er der gade- eller bygningsbelysning. Dette lægger Christiania meget stor vægt på, da de mener det er en stor kvalitet at kunne se stjernehimlen frem for en række gadelamper. Endvidere mener christianitterne, at det er med til at give et andet sanseindtryk af Christiania og skabe anderledes bevægelsesmønstre, som man ikke oplever i dagslys.⁴

Gehls model er altså ikke helt anvendelig i sin oprindelige form, men kræver en del justeringer for at kunne anvendes på Christiania. Et generelt kritikpunkt af Gehls metode er samtidig, at den kategoriserer og analyserer meget nøgternt, og glemmer derfor at koble de mennesker der bruger byrummet med hans model. De 12 kriterier distancerer sig på den måde fra det liv

NOTE 2: Gehl, 1996

NOTE 3: Gehl et al, 2006

NOTE 4: Fristaden Christianias Baggrundsgruppe, 2005, s. 12

FORANDRING

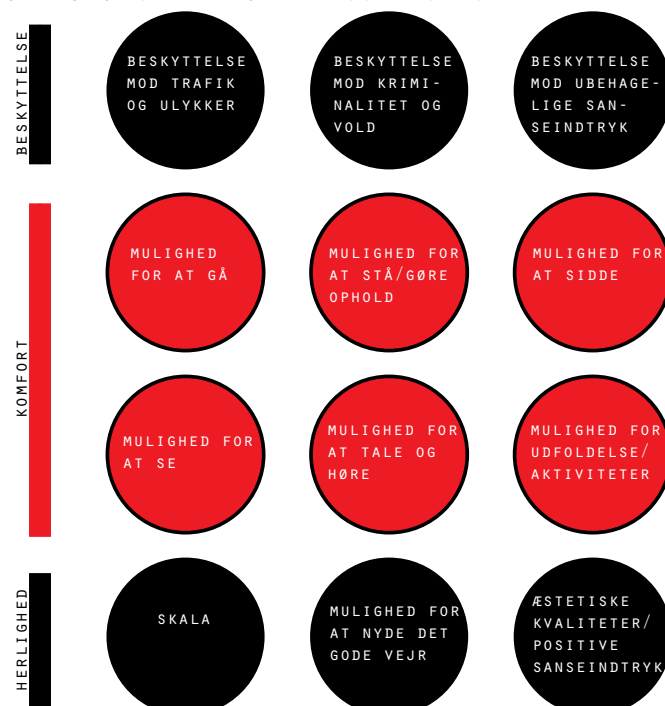
FORANKRING I FORANDRING

LIVET MELLEM HUSENE

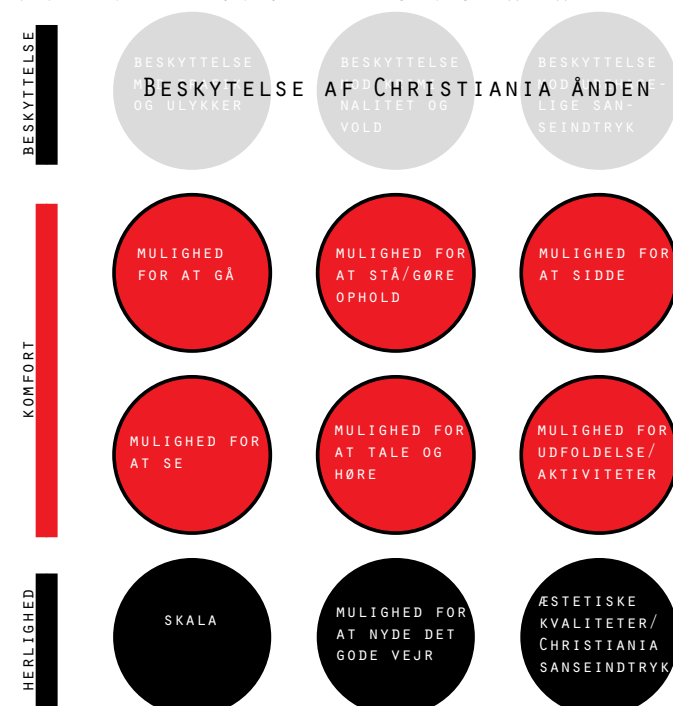
der leves, og fokuserer i stedet udelukkende på det udstyr og de rammer, der skaber mulighed for liv. Dernæst fokuserer modellerne i høj grad på monofunktionalitet. De rum han arbejder med er meget klart defineret som: Byrum ved vand, Specialiserede byrum, Grønne byrum eller Magtens byrum.⁵ Fejlen er, at Gehl åbner ikke op for, at byrummene kan være en blanding af flere forskellige karakteristika. På Christiania såvel som mange andre steder, er byrummet multifunktionelt og rummer derfor forskelligartede potentialer. I virkeligheden kan et enkelt byrum både være forhave, cafe-torv, skaterbane og genbrugsstation, og stadig indbyde til ophold og interaktion mellem mennesker. Gehl glemmer simpelthen at beskrive de omstillede separate og multifunktionelle rum; - måske fordi de ikke på samme måde er enkle og gennemskuelige som de monofunktionelle rum, eller måske fordi de simpelthen ikke er 'pæne' nok. De byrum Gehl har anvendt og uddraget erfaringer af, er ofte pæne og nydelige granitbelagte byrum, hvor der er et begrænset antal funktioner og en meget snæver brugergruppe. Ved at bruge Gehls model direkte, er der derfor risiko for at byrumsdesignet ender med at blive for pænt, hvilket i sammenhæng med Christiania ikke kan betragtes som en kvalitet. Problemet ligger hovedsageligt i den måde han formulerer sine 12 kriterier på; - for eksempel "beskyttelse mod ubehagelige sanseindtryk." Hvilket jo i sig selv virker meget naturligt, men ved nærmere

eftertanke er det de færreste steder, der lever op til dette krav, og dette egentlig uden at det generer os synderligt. Der må altså hverken være bananskralder på fortovet, musik fra et halvdårligt band der over, eller engangsgrill med små-brændte pølser, hvis byrummet skal være "godt". Med andre ord så fordrer lige præcis dette kriterium et meget sterilt miljø med private oppassere til at sørge for, at der ikke opstår disse ubehagelige sanseindtryk. Selvom intentionen med kriteriet nok har været forhold som at undgå placering af skraldedepoter ved siden af solbænke, så opnår Gehl ofte et restriktivt klinisk miljø med sine kriterier, der ender med at være for smukke til, at det almindelige menneske har lyst til at opholde sig der. På trods af denne kritik er Gehls model ikke fuldstændig ubrugelig på Christiania. Tværtimod så har den nogle kvaliteter i forhold til at skabe og bevare intimitet og nærhed i byrummene. De 12 kriterier kan på den måde være en rettesnor at gå efter som designer, fordi den tvinger én til at forholde sig til nogle basale menneskelige forhold, som ellers let forsvinder i det store billede. Udgangspunktet for at udvikle Christiania er derfor, at anvende de tilgange Gehl har forsket i, men uden at glemme, at Christiania ikke er et normaliseret café-latte-bytorv. Det er vigtigt at huske på, at modellen kan være nyttig i nogle tilfælde, men at den i hvert tilfælde er nødt til at blive revurderet i forhold til den specifikke case. En standartmodel man trækker ned over et område, giver sjældent et vellykket resultat.

GEHLS OPRINDELIGE 12 KRITERIER

REVIDERET I FORHOLD TIL CHRISTIANIA

NOTE 5: Gehl et al 2006

VISIONEN

VISIONEN

VISIONEN

VISIONEN

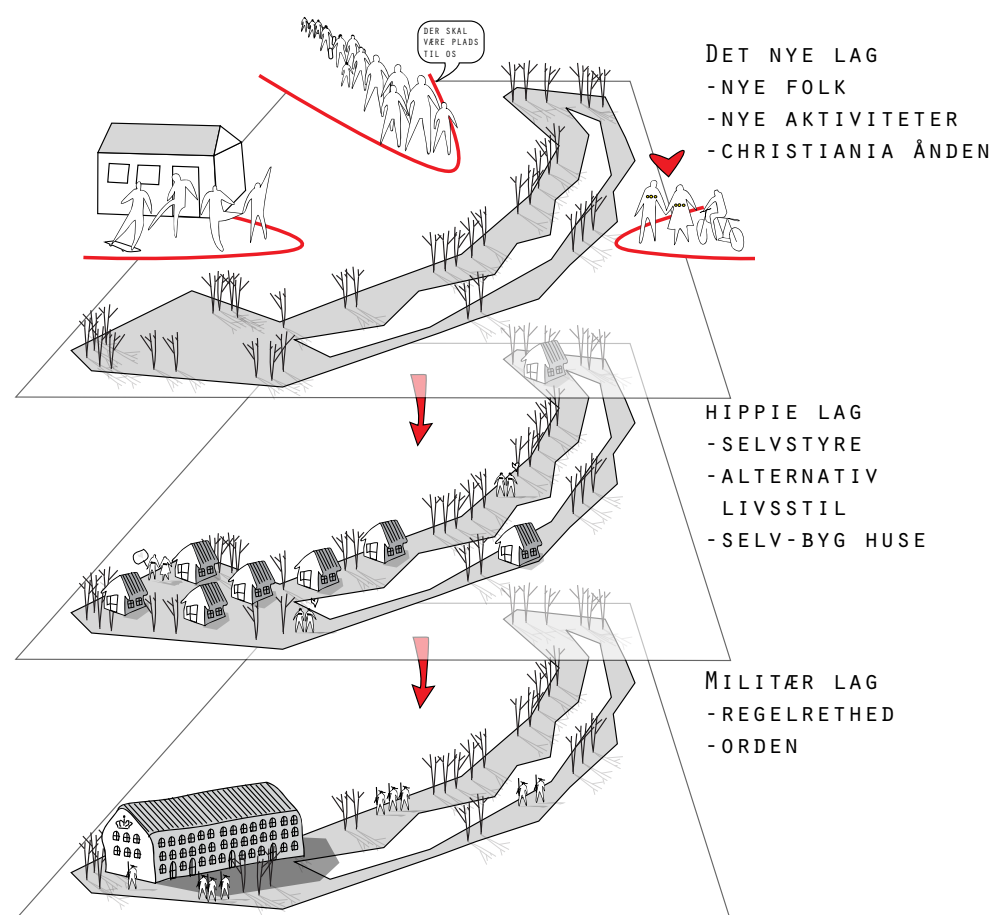
CHRISTIANIAS LAG

Christianias ombygning af militærbygningerne vidner om en byggekultur præget af mangfoldighed og individualitet uden overordnet styring, hvilket har været med til at danne grundlag for den problemstilling vi ønsker at imødekomme med dette projekt; *hvordan finder vi balancen mellem forankring og forandring?* Sagt på en anden måde er visionen at tilføre Christiania et moderne lag uden at ånden bliver glemt. Det nye lag må altså fremstå transparent, således at det eksisterende Christiania skinner igennem og forbliver tydeligt. Det er samtidigt nødvendigt, at det nye lag indeholder elementer, der formår at bringe Christiania ind i en ny æra, da et Christiania uden fornyelse formodentlig betyder, at stedet mere eller mindre forsvinder – hvilket på længere sigt vil være et tab for samfundet.

Det nye lag må i det lys søge at skabe plads til nye kræfter – beboere som brugere. Samt bidrage til en forstærkning af Christianias eksisterende og karakteristiske ånd. Ved at kombinere nye elementer og kræfter med Christianias nuværende lag er det muligt at opnå et fremadskuende Christiania, der kan bestå mange år ind i fremtiden.

Med udgangspunkt i den brede betydning af begrebet kulturarv er visionen med dette projekt, at give et bud på, hvordan en fremtidig udvikling af Christiania kan forankres i både den fysiske og den immaterielle kulturarv og samtidig være fremadskuende; – hvordan Christiania kan ses som en del af det moderne danske samfund og stadig bibeholde sin karakteristiske ånd.

På nuværende tidspunkt er Christianias fremtidige virke usikker på grund af store uoverensstemmelser mellem Staten og Christiania selv. Under respekt for, at Christiania generelt set er et frit og uplanlagt sted, skal dette projekt fungere som mægglingsredskab mellem de to parter. Derfor skal designet udmunde i en rummelig form, der giver christianitterne mulighed for, fortsat at leve og have masser af aktiviteter på Christiania samtidig med, at der skal være plads til forandringer og nye indflyttere. Målet er at give et bud på, hvordan en strategisk udviklingsplan for Christianias fremtid kan udarbejdes under hensyn til fysisk udvikling, organisatoriske overvejelser og ikke mindst det liv der leves mellem husene. Med det in mente giver dette projekt et konkret forslag til, hvordan 'byrden'-Christiania kan blive løftet fra 70'ernes skuldre og overleveres som en styrke for den nye generation.

VISIONEN

PROBLEM OG AFGRÆNSNING

Med det sagt kan det overordnede problem koges ned til;

Hvordan udarbejdes en plan for Christianias fremtid, der formår at skabe den rette balance mellem potentialerne i det eksisterende Christiania og en ny bæredygtig udvikling – på både fysisk og sociokulturelt plan; og som samtidig formår at bygge bro mellem Statens og Christianias egne ønsker.

Ud fra ovenstående er det tydeligt at dette projekt både tager udgangspunkt i både Statens – og dermed Slots- og Ejendomsstyrelsens samt Christianias tanker og forslag til udviklingen af området. Men disse to parter bliver ikke vægtet ligeligt i projektet. Derimod er intentionen at udarbejde et forslag der i højere grad tilgodeser christianitterne samt de potentialer vi selv har fundet i Christianias.

Med det menes, at det ekstra lag der tilføres Christiania hovedsagelig er skabt på baggrund af vores egen analyse og ideer, men med tanke på de mennesker, der bor og bruger området. Statens tanker og ønsker bliver i det lys ikke anvendt direkte, men i stedet i form af fakta-baserede elementer, som findes nødvendige for Christianias fremtid.

Derudover spiller de overordnede økonomiske og politiske aspekter en nedprioriteret rolle i projektet og vil dermed ikke blive redegjort for i løsningsforslaget. Dette er valgt på baggrund af vores viden om, at Christiania indeholder et utal af aspekter, der ikke er mulige at løse ud fra et udelukkende planlægningsmæssigt perspektiv. Derfor fokuserer dette projekt hovedsagelig på de aspekter vi kan løse – de fysiske og de organisatoriske dele, men under hensyn til, at de øvrige aspekter er lige så vigtige og nødvendige at forholde sig til. Til det er tanken, at en løsning af nogle problemer, kan bidrage til en løsning af andre.

MAPPING
CHRISTIANIA

MAPPING

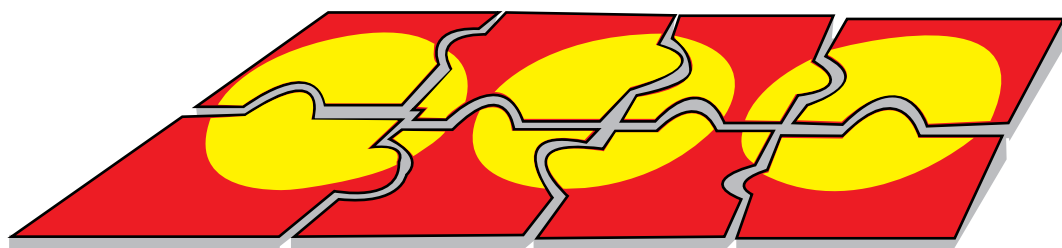
MAPPING CHRISTIANIA

PUSLESPILLET

Christiania er et sted mange har en mening om, men i virkeligheden er det nok de færreste, der har set detaljerne og forstået sammenhængen mellem dem. Vi danner os hurtigt en underbevidst opfattelse af, hvordan et sted påvirker os. Føles det som et trygt sted eller er det utrygvækkende? – er spørgsmål vi ikke er sene til at svare på, men for de fleste er det svært at sætte en nøjagtig finger på, hvad det er ved stedet der påvirker dem.

Som en del af analysearbejdet der lægger til grund for designprocessen, er en række af Christianias fysiske rammer blevet kortlagt. For at forstå Christiania til fulde er man nødt til at dykke ned under den brogede overflade og opholde sig der. Denne mapping er udført med det formål at nå ned under huden på Christiania, for at gøre det muligt at designe bedre byrum, der understøtter de følelser man ønsker at frembringe hos brugeren. Hvert map repræsenterer en brik i det store puslespil, der hedder Christiania. Set i sammenhæng danner de forskellige maps et overblik over hvilket sted Christiania er og hvordan det bruges. Mappingen tager samtidig afsæt i Gehls tilgang til byrums design, hvor det er rummet mellem husene, der er det centrale. Derfor er det også primært de aspekter, der har påvirkning på de offentlige rum, der er mappet. Overordnet opfylder Christiania de kriterier Gehl har opsat. Men går man ned i et afgrænset del af byrummet, er der måske aspekter der kan styrkes og eller ændres, så byrummet får en klarere defineret karakter.

Metodisk er hvert map understøttet af en beskrivende tekst og suppleret med billeder og faktuelle oplysninger, der understreger relevansen for det større billede.

JAMES CORNER OM MAPPING

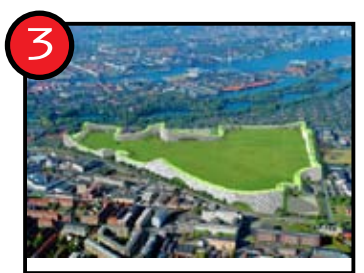
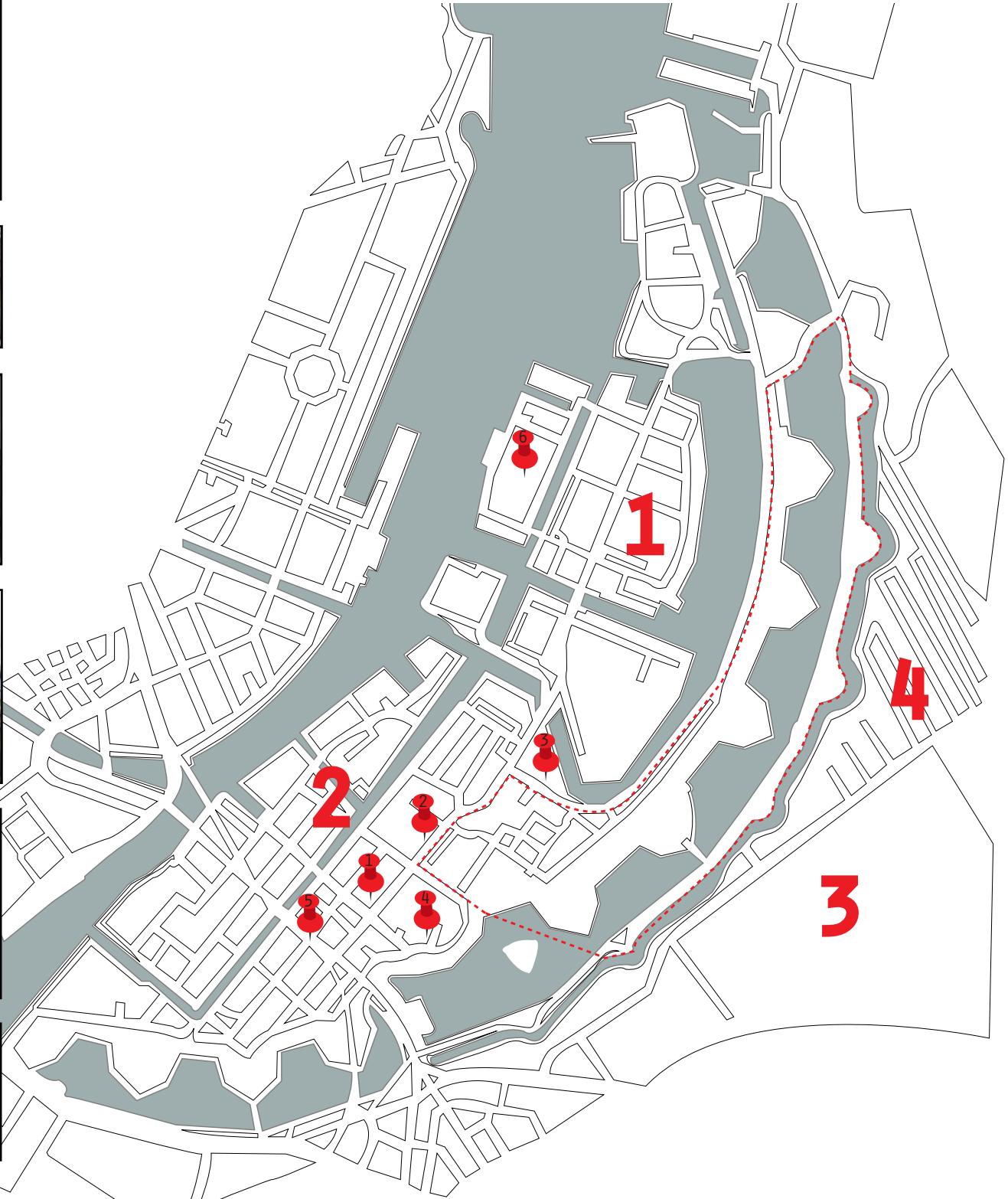
*"Mapping er et fantastisk kulturelt projekt; det skaber og bygger Verden lige så meget som det måler og beskriver den."*¹

Mapping er ifølge James Corner en måde, at samle og fremstille oplysninger om et område på, således at der opstår en ny forståelse af området. Mapping er en metode hvor informationer fremstilles grafisk. Mapping afhænger af forfatter, emne og tema, hvor de hver især er variable. Udfaldet af mappet kan derfor være anderledes alt efter, hvilken variabel der ændres. Mapping adskiller sig fra metoden tracing, der er en kalkering af det eksisterende, ved i stedet at være en abstraktion, der kan bidrage med nye inspirerende oplysninger i en sammenhæng ikke set før. James Corner mener, at mapping kan være et redskab, hvorigennem designeren kan opnå nye indgangsvinkler til designet.² Et map's eksistens er baseret på en række valg som: hvilket emne, hvilket geografisk område, hvilken tidsalder, det er samlet i det han kalder 'field'. Mapping tillægger kortlægningen et værdisæt, fordi det ikke bare er en kalkering, men en overvejelse af hvilke aspekter, der er vigtige for at danne det rigtig grafiske billede af den situation man ønsker at illustrere. Mapping er derfor ikke nogen endegyldig sandhed i den positivistiske tankegang, men et genererende redskab til at sætte fokus på det mest vigtige i en historiefortælling. Mapping kan i det lys, være det der danner grundlag for at et design vinkles i en specifik retning.

NOTE 1: Corner i Cosgrove, 2002, forfatters oversættelse

NOTE 2: Corner i Cosgrove, 2002

CHRISTIANIAS KONTEKST

- 1 VOR FRELSERS KIRKE
- 2 CHRISTIANSHAVN SKOLE
- 3 BØRNEHAVEN TREKANTEN

- 4 BØRNEHAVE BÅDMANDSSTRÆDE
- 5 CHRISTIANSHAVN METRO
- 6 OPERAEN

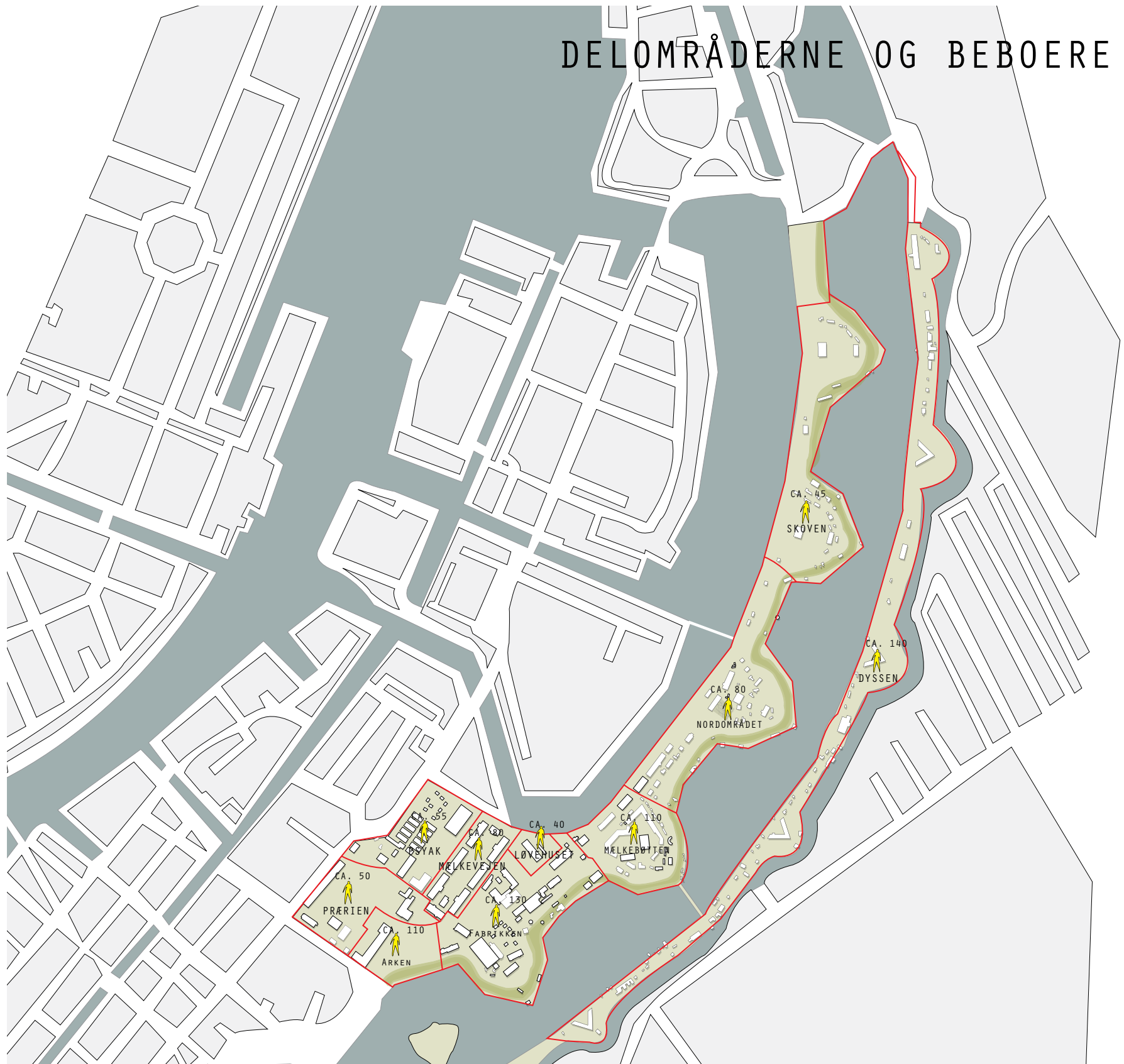
- 1 HOLMEN
- 2 CHRISTIANSHAVN
- 3 KLØVERMARKEN
- 4 KOLONIHAYER

OMRÅDERNE

CHRISTIANIA ER UOFFICIelt INDDelt I 3 HOVEDOMRÅDER. DISSE OMRÅDER ADSKILLER SIG KLART FRA HINANDEN VED EN TYDELIGT KARAKTERÆNDRING. BY'EN ER PRÆGET AF LIV OG AKTIVITET, MENS SKOVEN ER MERE REKREATIV OG VILDTVOKSENDE MED FÅ SPREDTE BEBYGGELSER. DYSSSEN BÆRER PRÆG AF AT VÆRE "DEN ANDEN SIDE", DA OMRÅDET KUN ER FORBUNDET MED EN ENKELT BRO.

DELOMRÅDERNE OG BEBOERE

CHRISTIANIA ER OFFICIELT OPDELT I 10 DELOMRÅDER, HVERT DELOMRÅDE FUNGERE SELVSTÆNDIGT NÅR DET GÆLDER ORGANISATORISKE ASPEKTER, SAMTIDIG ER DELOMRÅDERNES HUMORISTISKE NAVNE MED TIL AT DEFINERE OG PLACERE FØRSKELLIGE BEBOERES IDENTITET, VED AT FOLK KALDER HINANDEN EFTER DERES OMRÅDE FREM FOR EFTERNAVN, SOM FOR EKSEMPEL "OLE FABRIK"

PROGRAMMERING

1

INDKØBEREN

HANDEL

2

DEN GRÅ HAL

KULTUR

3

BØRNEHUSET

SERVICE

4

MÅNEFISKEREN

VÆRKSTED OG RESTAURANT

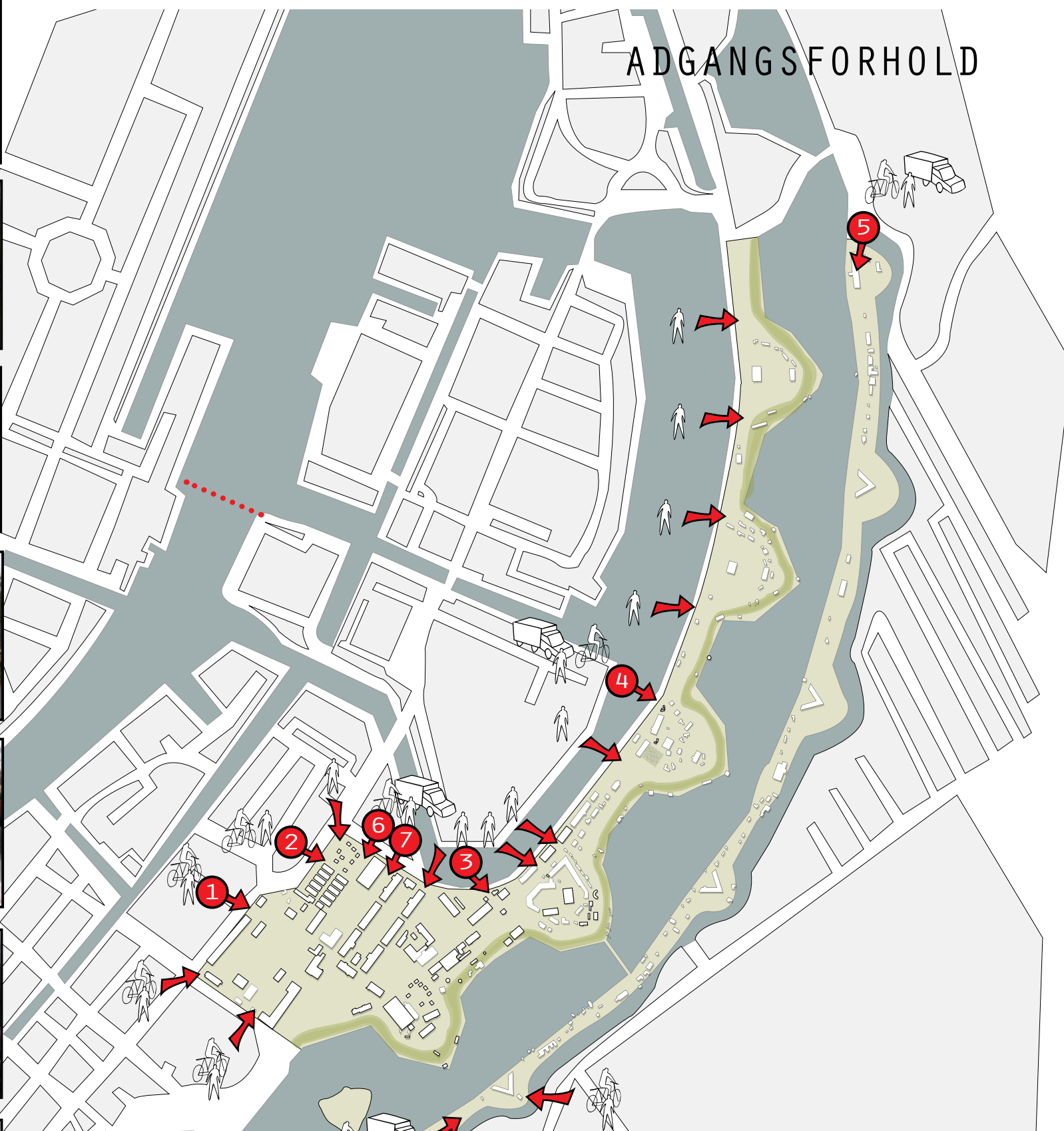
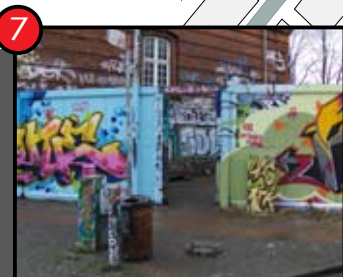
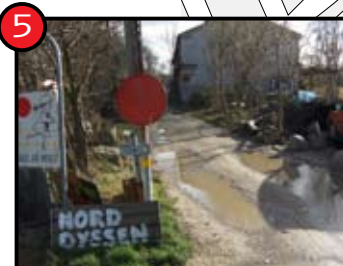
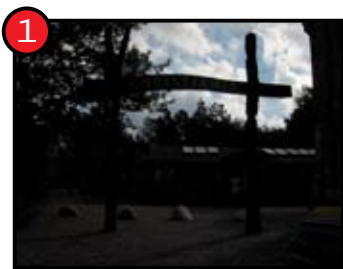
4

KVINDESMEDIEN

VÆRKSTED OG RESTAURANT

PROGRAMMERINGEN ER VIGTIG I FORHOLD TIL EN KORTLÆGNING AF HVILKET LIV, DER FOREGÅR MELLEM HUSENE. DE AKTIVITETER DER ER MAPPET PÅVIRKER OG GENERERER MERE LIV END BOLIGFUNKTIONER ALENE. AKTIVITETERNE BLIVER ANKERPUNKTER FOR NOGLE BEVÆGELSER Gennem CHRISTIANIA. HVIS MAN SER NÆRMERE PÅ, HVOR AKTIVITETERNE ER CENTRERET UNDERSTØTTER DET, AT CHRISTIANIA PRIMÆRT ER DELT I TRE OMRÅDER; BYEN, SKOVEN OG DYSSEN. OM OPDELINGEN ER SKET PÅ BAGGRUND AF AKTIVITETERNE, ELLER AKTIVITETERNE ER KOMMET PÅ BAGGRUND AF OPDELINGEN ER SVÆRT AT SIGE, MEN DET ER I HVERT FALD SIKKERT AT DEN NUVÆRENDE PROGRAMMERING UNDERSTØTTER KARAKTEREN AF OMRÅDERNE. PROGRAMMERNE ER ALLE TRADITIONELLE, MEN DERES UDTRYKSFORM OG BRUGERE ER IKKE SOM EN HVILKEN SOM HELST DANSK BY. DE ER MED TIL AT SKABE OG UNDERSTREGE CHRISTIANIAS SAMMENSATTE KARAKTER. BILLEDERNE ER EKSEMPLER PÅ DEN ALTERNATIVE UDTRYKSFORM DE FØRSKELLIGE PROGRAMMER REPRÆSENTERER.

ADGANGSFORHOLD

CHRISTIANIA ER SOM UDGANGSPUNKT ET BILFRIKT OMRÅDE, MEN TIL TRODS FOR DET ER DER EN DEL BUTIKKER OG VÆRKSTEDER, DER SKAL HAVE FORSYNINGER UDE FRA SAMT RENOVATION DER SKAL FJERNES. DERFOR ER DER ADGANG FOR BILER FRA FORSKELLIGE INDGANGE. DISSE ADGANGSVEJE ER HOVEDSAGELIGT PLACERET UD MOD REFSHALEVEJ SAMT TO I HVER ENDE AF DYSEN. UD OVER DET ER DER ADGANG FOR CYKLER OG GÅENDE ADSKILLIGE STEDER, DOG PRIMÆRT I BY-OMRÅDET. INDGANGENE I SKOVEN ER KUN FOR GÅENDE, DA DET FOREGÅR VIA TRAPPER OVER VOLDEN. ADGANGSVEJENE KAN OPDELES I TO GRUPPER, DE STORE ÅBENLYSE INDGANGE OG DE SMÅ SKJULTE, SOM MAN SKAL VÆRE STEDKENDT ELLER HELDIG FOR AT FINDE. CHRISTIANIA HAR MEGET GENNEMGÅENDE FÆRDSSEL, DA DET FORBINDER ÅMAGER OG MIDT-BYEN. DEN FÆRDSSEL VIL BLIVE YDERLIGERE ØGET HVIS DEN FREMTIDIGE CYKEL- OG GANGFORBINDELSE OVER HAVNEN VED SKUESPILHUSET ETABLERES, HVILKET VIL FJERNE EN DEL AF DEN REKREATIVE FREDDELIG STEMNING, DER HERSKER I SKOVEN.

PARKERING

10 PLADSER

70 PLADSER

10 PLADSER

SOM EN VIGTIG DEL AF DET AT VÆRE BILFRIT OMRÅDE HØRE OGSÅ, AT DER SKAL VÆRE PLADS TIL AT STILLE BILEN UDENFOR CHRISTIANIA. CHRISTIANSHAVN HAR I MANGE ÅR KLAGET OVER AT DE BILEJENDE BEBOERE PÅ CHRISTIANIA HAR OPTAGET ALLE PARKERINGSPLADSER. DERFOR ER DET VIGTIGT I DEN FREMTIDIGE UDVIKLING AF CHRISTIANIA AT INDTÆNKE EN LØSNING AF PARKERINGSPROBLEMERNE OMKRING CHRISTIANIA, DER IKKE GØR BILERNE TIL ET SYNLIGT OBJEKT. LANGS REFSHALEVEJ ER DER I ALLE DØGNETS 24 TIMER FYLDT MED BILER, HVILKET SKABER EN BARRIERE FOR BÅDE FYSISK OG VISUEL KONTAKT MED TØMMERGRAVEN. DERUDOVER ER DER EN MINDRE PARKERINGSLOMME PÅ VESTSIDEN AF DEN GRÅ HAL, SOM TRÆKKER BILERNE IND PÅ CHRISTIANIA. I DEN NORDLIGSTE DEL AF DYSSSEN ER ET MINDRE AREAL, SOM UDELUKKENDE KAN SERVICERE NORDDYSSSEN PÅ GRUND AF DET BEGRÆNSEDE ANTAL PLADSER.

BELÆGNINGER

BELÆGNINGERNE ER KORTLAGT, FORDI DE I HØJ GRAD PÅVIRKER KARAKTEREN OG TILGÆNGELIGHEDEN AF OMRÅDET. I BYEN ER DER MEGET PASSENDE FASTE BELÆGNINGER I FORM AF BROSTEN, ASFALT OG GRUS, HVORIMOD JO LÆNGERE NORDPÅ I SKOVEN MAN KOMMER, FORVANDLER GRUSSTIERNE SIG GRADVIST TIL ET MUDDERET TRAMPET SPOR, DER UNDERSTREGER KARAKTEREN AF VILDNIS. BELÆGNINGERNE ER MANGE OG FORSKELLIGE, OG BÆRER PRÆG AF AT MANGE MENNESKER HAR INDFLYDELSE PÅ BESLUTNINGER OM RENOVERING, DET ER TYDELIGT AT DER IKKE ER EN CENTRAL ADMINISTRATION AF BELÆGNINGSTYPER. DE MANGE BELÆGNINGER ER OGSÅ MED TIL AT UNDERSTREGE DEN BLANDINGSKULTUR DER ER PÅ CHRISTIANIA.

BELYSNING

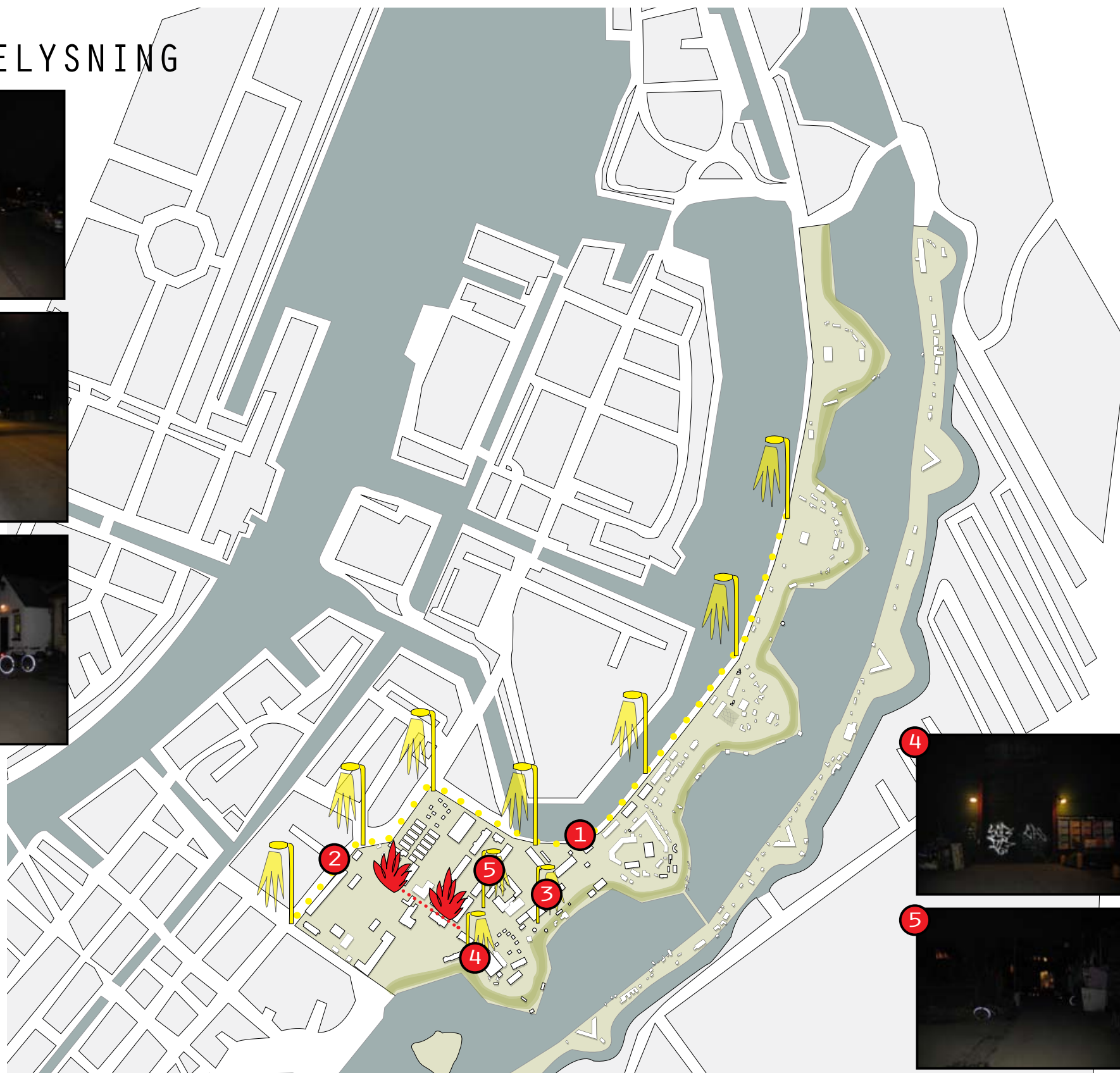
1

2

3

4

5

BELYSNING ER EN VIGTIG FAKTOR I AT SKABE TRYGHED EFTER MØRKETS FREMBRUD. PÅ CHRISTIANIA ER DER MEGET FÅ LYSKILDER NÅR DET ER MØRKT. DISSE ER PLACERET LANGS YDERSIDEN AF CHRISTIANIA PÅ REFSHALEVEJ, SAMT ENKELTE STEDER INDE PÅ SELVE OMRADET. DET ER PRIMÆRT DE STEDER, DER HAR ÅBENT OM AFTENEN DER HAR LYS, SOM FOR EKSEMPEL MÅNEFISKEREN, DER HAR KULØRTE LAMPER, DER OPLYSER INDGANGEN. PUSHER STREET BLIVER OPLYST AF EN RÆKKE OLJETØNDER MED BÅL I, HVOR DE LOKALE PUSHERE KAN FÅ VARMEN OG KUNDERNE KAN SE VARERNE. DET GIVER EN KARAKTERISTIK STEMNING; ET HYGGELIGT VARMT LYS MED ET SKUMMELT FORMÅL. CHRISTIANITTERNE LÆGGER I HØJ GRAD VÆGT PÅ AT OMRADET IKKE SKAL VÆRE OPLYST, DA DE MENER MØRKET HAR EN KVALITET, DER FREMPROVOKERE EN ANDEN BRUG AF SANSERNE. MEN SAMTIDIG GIVER MØRKET HELE OMRADET EN USIKKER OG SKUMMEL STEMNING, SOM GØR AT KUN FÅ UDE FRA BEVÆGER SIG RUNDT PÅ CHRISTIANIA EFTER MØRKETS FREMBRUD.

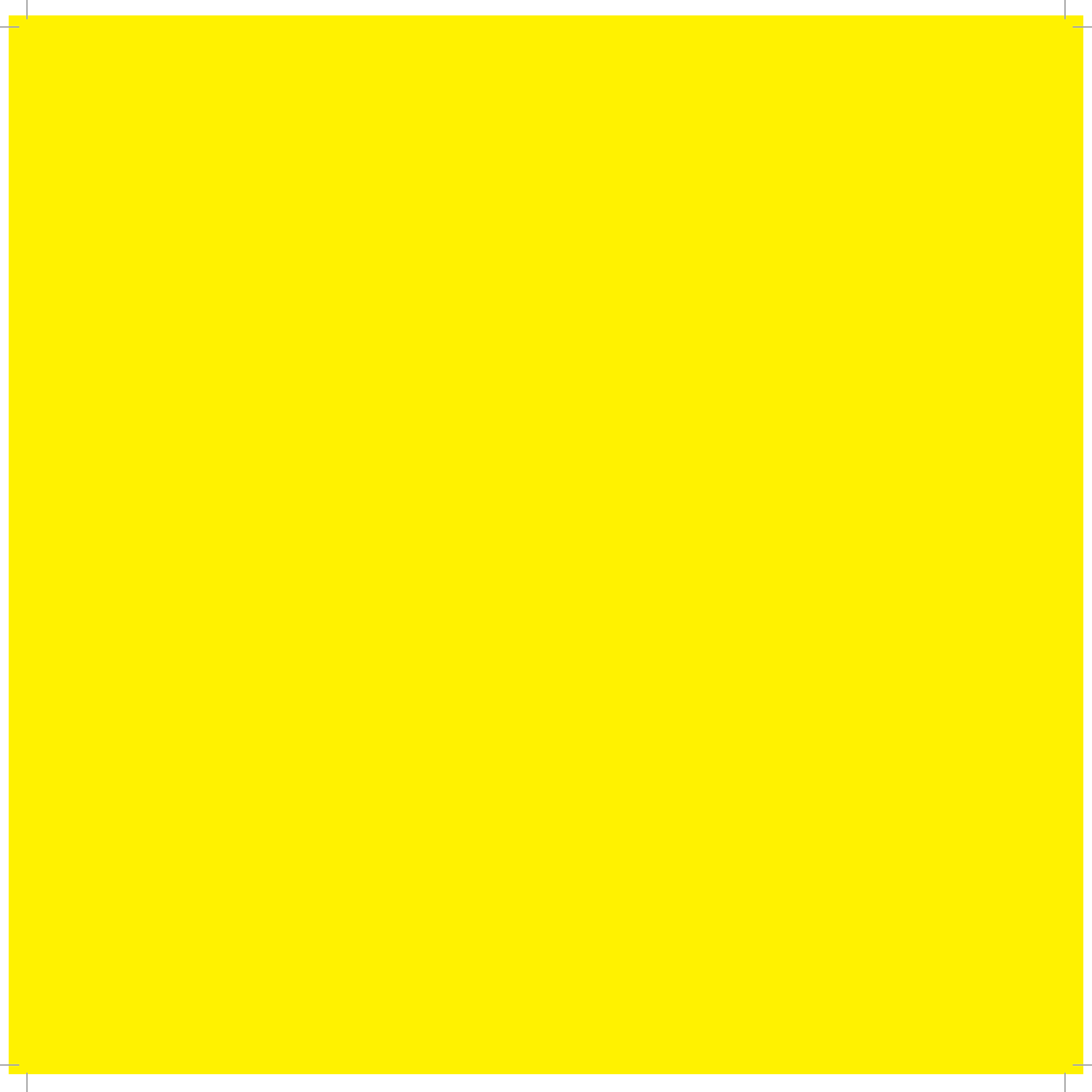
MAPPING

MAPPING

KONKLUSION

Det generelle for mappingen er, at den viser at Christiania er et meget farverigt og sammensat sted, hvor individualisme og fællesskabet går hånd i hånd. Mappingen viser at Christiania er et sted der skiller sig ud fra resten af samfundet. Et sted hvor den sprælske ånd kommer til udtryk i både kulturen og de fysiske rammer. Christianias rammer er meget åbne, de er åbne overfor menneskene, men de fysiske rammer leder også folk ind igennem området. Der er mange muligheder for at komme ind og ud af Christiania. De fysiske rammer indbyder til ophold og programmerne tilbyder mange aktiviteter til et stort udvalg af forskellige mennesker. Noget af det mappingen viser er, at områderne hver især har deres helt egen særegne karakter, hvilket er med til at skabe det brogede og skæve Christiania. Navngivningen af områderne er også med til at definere områderne og deres karakter. På den måde er det Christianias kendetegn at være et kludetæppe af forskellighed i de fysiske omgivelser såvel som borgersammensætningen.

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

AKUPUNKTUR

»Der er nogle små greb, som kan sammenlignes med akupunktørens: Hvis du rammer ned det rigtige sted, giver det en utrolig lindring i hele kroppen.«¹

Begreber fra akupunktorens verden er tidligere blevet brugt i forbindelse med design projekter som en metafor for, at den rette indsats de rigtige steder kan være med til at forbedre og genoprette et godt bymiljø.²

Christiania har i mange år lidt under uvisheden om deres fremtidige eksistens og den deraf manglende udvikling af området. Christianias karakter er som et stort legeme, der består af mange mindre organer og nervebaner mellem dem. På mange måder kan man betragte situationen på Christiania som et sygdomstegn. Christiania er kommet ud af balance og fungerer derfor ikke optimalt. Ved at anvende samme teknik som akupunktøren - en placering af nåle på de helt rigtige steder, er håbet at lindre smerten i hele kroppen. Der kan derved igen skabes balance på Christiania. Dette projekt omhandler hovedsageligt de fysiske rammer, men lige som akupunktur, rammer dette ned i mange underliggende nervebaner. Dette projekt ønsker gennem en indsats få steder, at give en løsning på en problemstilling, der stikker meget dybere end bare de fysiske rammer. Det skal være katalysator for en løsning af andre problemer og danne positivt grundlag for for eksempel at løse problemer i de organisatoriske og kommunikative lag.

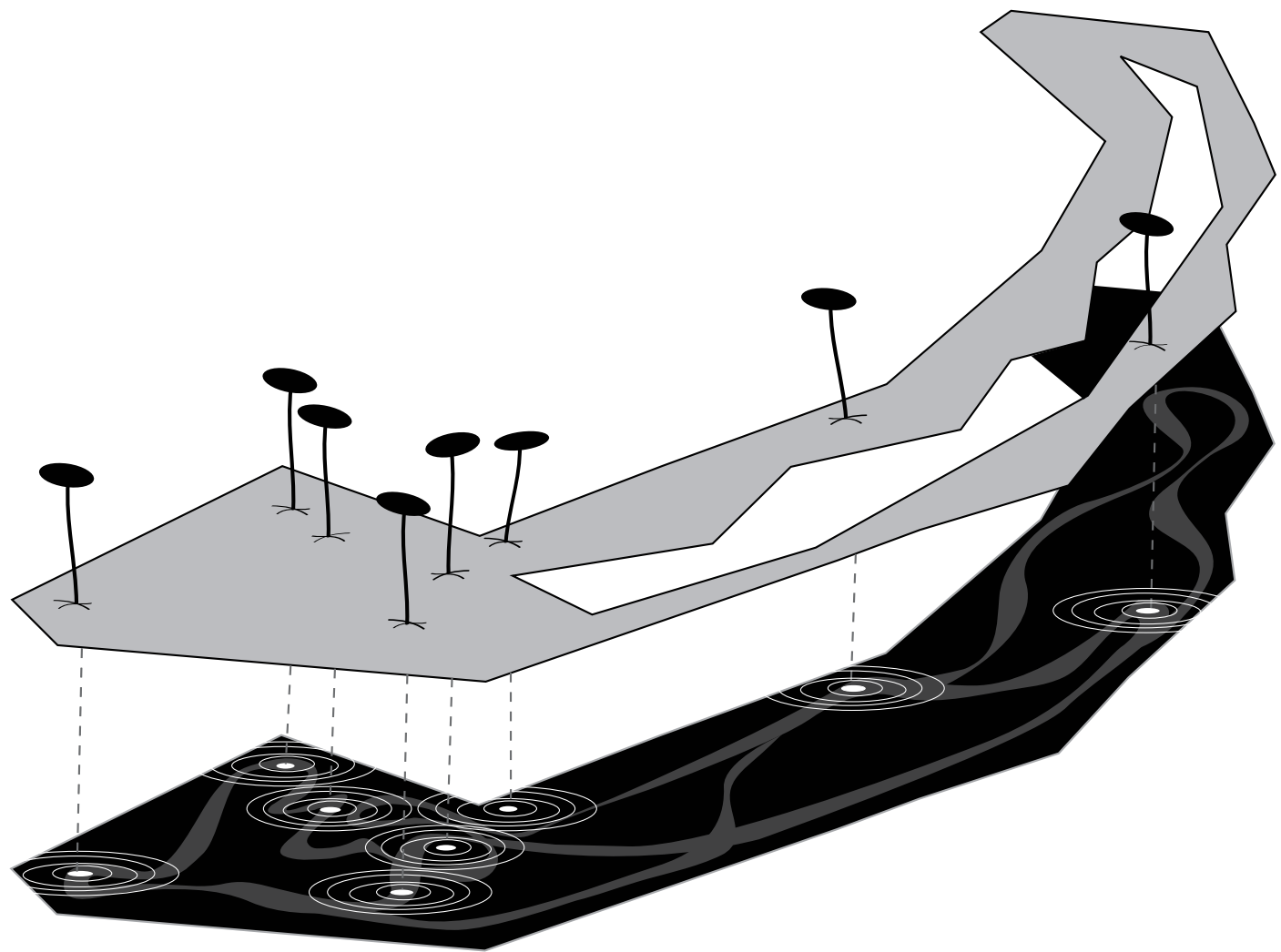
De enkelte nedslagsområder behandles individuelt, men i sammenhæng med de andre nedslagsområder og Christiania som helhed. For til trods for, at Christiania er et meget spraglet og sammensat sted, så er området lige som kroppen sammenhængende. Og hvis ikke alle områderne vægtes i forhold til hinanden, skabes der ubalance på Christiania, og så er risikoen, at der opstår nye problemstillinger i en ellers rigeligt problemfyldt sag.

NOTE 1: Juul i Realdania, 2006

NOTE 2: Juul i Realdania, 2006

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT
AKUPUNKTUR

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

NEDSLAGSOMRÅDERNE

Akupunkturbehandlingen af Christiania er påbegyndt i otte specifikke nedslagspunkter. Disse punkter er alle udvalgt efter nøje overvejelser og undersøgelser. Christianias Udviklingsplan og samtaler med engagerede christianitter har langt hen ad vejen bidraget til udvælgelsen, ved at udpege og begrunde hvor de selv forestiller sig udviklingen kan foregå. Tankerne og idéerne til disse områder som beskrevet i Udviklingsplanen, er ikke alle overført til vores designforslag. Disse er derimod primært udarbejdet på baggrund af analyser og mapping af de specifikke områdes brug, karakter samt bidrag til det samlede billede af Christiania.

1

PRÆRIEN:

Prærien er som udgangspunkt udvalgt af Christianitterne, men deres tanker var dertil, at det åbne rum skal bevares ved at etablere en lav randbebyggelse. Vi foreslår derimod, at der på den store åbne plads placeres en centreret bygningsstruktur, som med sin udformning skaber mindre rummeligheder. Dermed bliver brugen af pladsen mere intim, da en mindre skala af det åbne rum i langt højere grad fordrer til stationær aktivitet, og karakteren som gennemgangszone forsvinder dermed.

2

FREMTIDSSKOVEN:

Fremtidsskoven er ligeledes udpeget af christianitterne. Dette primært på baggrund af områdets opfattelse som Christianias centrum. I Udviklingsplanen foreslås det, at Fremtidsskoven samles til ét rum ved at føre den gennemgående sti udenom området. Denne idé tilslutter vi os, men med en yderligere sammenkædning af skurvognsbyen og det grønne område. Dertil skal nævnes, at vi finder de eksisterende skurvognsbebyggelser nedrivningsegnede, og derimod foreslår en ny bebyggelse der passer ind i Christianias omkringliggende byggestil, og som samtidig tilbyder bedre, større og mere attraktive boliger for beboerne.

3

RØDE SOLS PLADS

Christianitterne har to vidt forskellige forslag til den fremtidige brug af Røde Sols Plads. Det første ønsker er, at etablere et kombineret værksteds- og genbrugsområde på grund af beliggenheden ud til vejen. Det andet forslag er en udbygning af den eksisterende skurvognsby. Vi har ikke valgt Røde Sols Plads på grund af disse forslag, men derimod fordi vi mener dette område langt fra er udnyttet optimalt. Skurvognene, som i øvrigt ikke er videre bevaringsværdige, udgør kun to tredjedele af pladsen, mens en mindre ubenyttet pladsdannelse udgør resten. Vi ønsker med området at udnytte placeringen tæt på Christianshavn til mere offentlige formål, for at trække flere folk ind på Christiania, og samtidig ønsker vi at bevare en del af den nuværende intime karakter ved at etablere en række nye boliger, der understreger Christianitternes ønske om medbestemmelse på egne boliger.

4

RIDEBANEN

Ridebanen er valgt da pladsens nuværende stemning og karakter hovedsagligt er fraværende. Christiania foreslår selv en langt større brug af området i forbindelse med markedsplads, udstillinger og arrangementer i Den Grå Hal. Denne tanke ønsker vi at videreføre ved samtidigt, at give pladsen en mere defineret karakter.

5

BADEHUS-OMRÅDET = VANDPYTTEN

Området ved Badehuset er i første omgang valgt efter flere christianitters mundtlige ønske om en svømmehal på Christiania, hvilken vi fandt oplagt at placere i sammenhæng med det eksisterende Badehus. Samtidig har dette områdes grønne arealer en meget privat karakter, på grund af et omkransende stakit, som forhindrer gennemgang af området. Vores ønske er med området, at gøre det mere offentligt og brugsvenligt for hele Christiania ved at forstærke det naturmæssige indtryk, i sammenspil med en ny svømmehal. Områdets nye navn bliver dermed 'Vandpytten'.

6

REFSHALEVEJ

En del af Christianias herlighed ligger i dag i de fantastiske naturomgivelser, men ikke alle potentialerne bliver brugt. Tømmergraven langs Refshalevej udgør en enestående mulighed af udnyttelse. Christiania foreslår selv at udbygge vandfladen med husbådeenklaaver, men dette ser vi som en ødelæggelse af de rekreative værdier. I stedet er vores ønske, at bruge strækningen fra Løvehuset til Den Blå Karamel til et rekreativt gangareal hvorfra man kan nyde ud-sigten. I hver ende af strækningen foreslår vi en placering af offentlige aktiviteter, der samtidig henvender sig til vandfladen. Derved kan Refshalevejs karakter som bagside erstattes med en mere integreret og stemningsgivende.

7

KOLONIAVERNE

På området med de nuværende nyttehaver foreslår christianitterne selv en udbygning, men deres ønske er begrænset hertil. Område er i forvejen sjældent brugt, hvilket gør dette område særdeles velegnet til nybyggeri. Med placeringen mellem Refshalevej og Langgaden foreslår vi en bebyggelse der understøtter denne placering i en langstrakt form. Derudover ønsker vi at bevare tanken om fælleshaver, der kan bidrage til Christianias økologiske principper.

8

MIDTDYSSEN

Christiania peger selv på kvaliteterne ved beliggenheden på Dyssen, og foreslår en udbygning af enkelte nye boliger blandt de eksisterende. Denne tanke stemmer overens med vores ønske om at understrege forløbet af hele Dyssens strækning. Midtdyssen er den del som er mindst bebygget og derfor et oplagt sted at placere en række nye boliger, for at kæde hele området sammen. Samtidig har vi et ønske om, at skabe en yderligere forbindelse mellem Dyssen og det resterende Christiania med det formål, at skabe bedre cirkulation i området.

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

OMRÅDEBESKRIVELSE

PRÆRIEN

Prærien er i dag et stort ubebygget areal med en græs og blomsterdækket bund, store træer og mindre anlæg som indendørs skaterhal, legeplads og basketbane. Området har karakter som et overskudsrum, da det primært fungerer som gennemgangszone mellem indgangen på hjørnet af Bådmandsstræde og det resterende Christiania. Karakteren som overskudsrum understøttes yderligere af, at en del af området benyttes som genbrugsstation for hele Christiania. Det liv der foregår, er begrænset til den lille legeplads, samt skaterområdet, som hovedsagligt er indendørs og derfor ikke bidrager betydeligt til det synlige liv. Området fremstår tomt og derfor er det helt oplagt at fortætte Christiania på dette område for at skabe mere karakter til den bymæssige del af Christiania.

FREMTIDSSKOVEN

Fremtidsskoven består i dag af en mindre skurby, samt et mindre grønt område med enkelte store træer. Karakteren af området er meget opdelt, mellem det grønne rekreative have-lignende område og den rodede og en anelse faldefærdige skurby. De to områder er opdelt af en bred sti. Det grønne område omkranser Månefiskerens udeareal som er med til at give dette område en livlig stemning. Derudover bliver det brugt til sporadisk overnatningsforanstaltninger samt rekreative formål. Skurbyen har en mere privat karakter, da den orientere sig væk fra det grønne offentlige område og hovedstien. Området trænger generelt til en renovering og oprydning.

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

OMRÅDEBESKRIVELSE

RØDE SOLS PLADS

Røde Sols Plads består i dag af et mindre beplantet område ud mod Prinsessegade – kendt som Palmelunden, samt en cirkulær skurby bestående af 10 skurvogne, som alle orienterer sig ind mod en lille plads i midten. Karakteren af skurbyen er intim og privat. Skurvognene er små og en anelse faldefærdige, mens den omkringliggende beplantning er tilfældig, men alligevel stemningsskabende. Palmelunden bliver sjældent brugt og bærer præg af, at der er åben adgang og udsyn til den befærdede Prinsessegade, hvilket gør at stemningen bliver forvirrende og meget offentlig.

RIDEBANEN

Ridebanen er en åben plads i tilknytning til Den Grå Hal. Bunden er dækket af græs og grus, og bærer præg af den primære funktion som gennemgangsområde. Karakteren er meget stemningsforladt, da området er tomt og omkranset af enkelte træer og høje bygninger. Til gengæld bliver pladsen ved enkelte lejligheder benyttet til udendørs arrangementer, hvorved pladsen bliver genstand for adskillige menneskers møde. Pladsen ville få en stærkere karakter og større funktionalitet, hvis den gøres til en mere defineret plads for gennemgang og ophold, så det ikke længere er tilfældigt hvordan den bruges.

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

OMRÅDEBESKRIVELSE

BADEHUSET

Området der støder op til Badehuset fungerer som legeplads samt have-areal for Mælkevejen og Løvehuset. Området er dækket af græs med enkelte træer, og omkranset af et mindre stakit. Haveområdet har en meget privat karakter og bliver brugt af de omkringboende til rekreative formål, mens legepladsen, som orienterer sig mod Langgaden og Indkøberen, er mere offentlig og bliver brugt af børn fra hele Christiania. Derudover er der i områdets ene hjørne, et mindre skur, som fungerer som tøj-bytte-central. Hovedfunktionerne skal helt klart bevares, da det er et sted christianitterne bruger meget.

REFSHALEVEJ

På bagsiden af Løvehuset er et mindre trekantet areal, hvor beplantningen vokser vildt og som blandt andet bliver brugt til opbevaring af både. Refshalevej strækker sig i hele Christianias længde og er samtidig placeret ud mod Tømmergraven. Den første tredjedel fra Prinsessegade fungerer som parkering og har dermed karakter af en bagside til Christiania. Den resterende del er stort set bilfri og har en mere rekreativ karakter. Denne del er delvis belagt med brosten og beplantningen vokser vildt i begge sider af vejen. Frederiks Bastion indeholder en nyindrettet cafe med udeservering, men Carls Bastion er udbenyttet og orienterer sig mod Tømmergraven. Samtidig orienterer også enkelte af Christianias huse sig mod denne side. Refshalevej er ikke en officiel del af Christiania og er indrettet med høje lygtepæle som i det øvrige Christianshavn. Refshalevej indbyder til større udnyttelse af de rekreative muligheder og den smukke vandflade. Der bør derfor skabes en større sammenhæng på strækningen, samt til Christiania for at undgå at de fantastiske muligheder på Refshalevej ikke bliver en bagside til Christiania.

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

OMRÅDEBESKRIVELSE

KOLONIHVERNE

Kolonihaverne indeholder som navnet antyder enkelte kolonihaver, samt en mindre indhegning til rideskolens ponyer. Området er meget rodet og bærer præg af, at haverne er misholdte og tilgroede. Haverne har alle stakit eller højt buskads ud mod Langgaden samt plankeværk eller beplantning mod Refshalevej, og har derfor en privat karakter. Haverne bliver sjældent brugt efter hensigten og indhegningen giver ikke ponyerne tilstrækkeligt plads.

MIDTDYSSEN

Dyssen består af en asfalteret forsyningsvej som strækker sig i hele Christianias længde, med sporadiske selvbyggerhuse placeret mellem de vinklede bastionsbyggerier. Karakteren er her, i modsætning til den anden side, mere privat. Turister kommer sjældent denne vej, hvilket gør stemningen mere intim. Stemningen er også lidt tilbagetrukket og 'promenadeagtig', da husene orientere sig mod vandfladen med en baggrund af træer. Livet er, på trods af vejen, primært markeret ved de bløde trafikanter, og en enkelt cykel- og fodgængerbro forbinder Dyssen med den anden side. Dyssen er delt i Norddyssen, Midtdyssen og Syddyssen, men for det blotte øje er karakteren stort set den samme på hele strækningen, hvilket gør det svært at skelne mellem områderne. Området er meget åbent med spredte huse der markerer linien langs vandet, dog er der nogle steder langt mellem husene, hvilket gør Dyssen til endnu et oplagt sted at bygge yderligere for at understrege linien mod vandet.

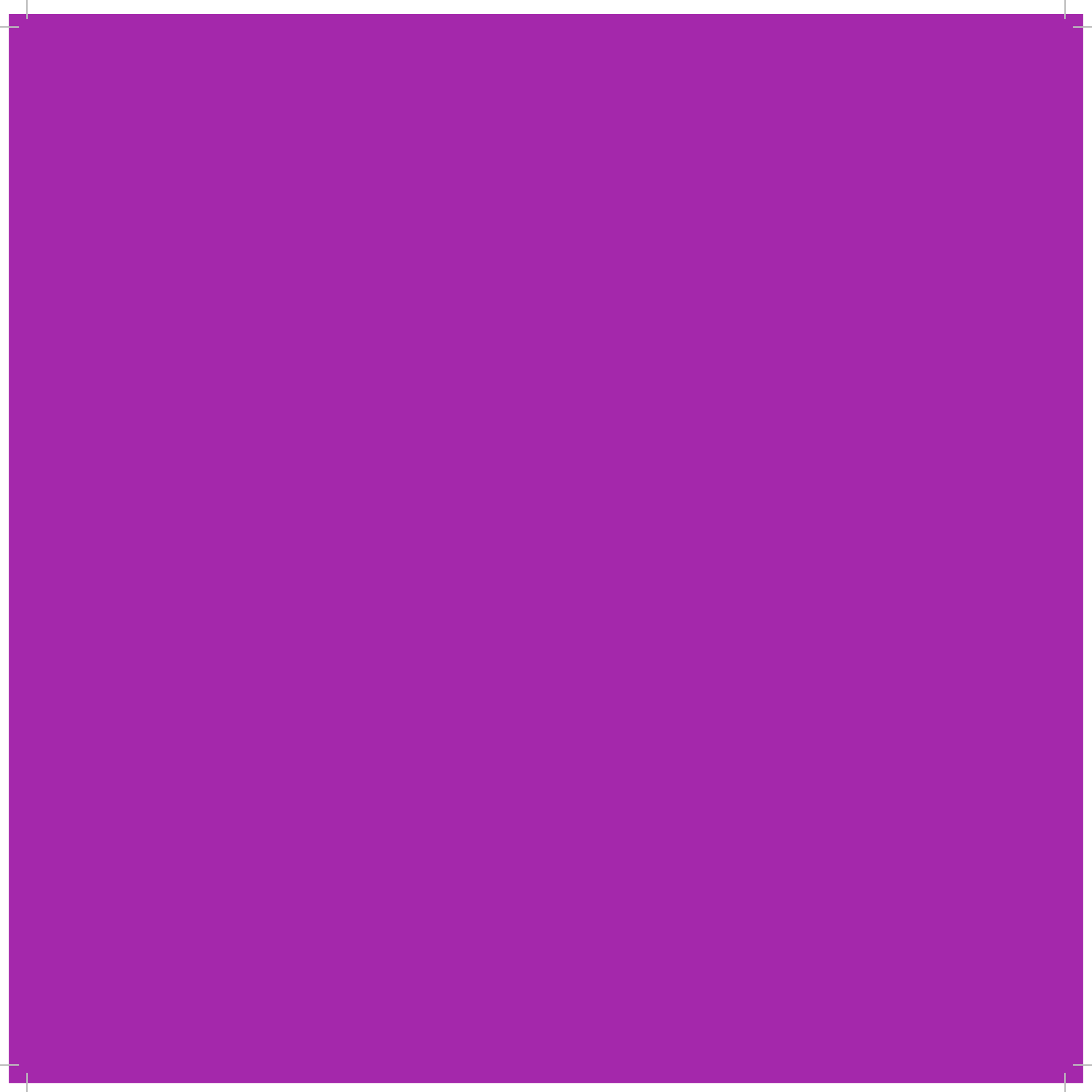

DESIGNKONCEPT

DESIGNKONCEPT

MATRIX

	OMRÅDERNE	NUVÆRENDE FACTS	NUVÆRENDE BRUG OG KARAKTER	ØNSKEDE BRUG OG KARAKTER	ØNSKEDE PROGRAMMERING
1	PRÆRIEN	CA. 50 BEBOERE 6625 M2. BEBYGGELSE - BEGGE I PLADSENS YDERKANT.	GENBRUGSPLADS MINDRE LEGEPLADS GENNEMGANGSRUM RODET KARAKTER OFFENTLIGT	EKSPERIMENTERENDE - BEBYGGELSE INTEGRERET GENBRUG LIVLIG KARAKTER CENTRERING AF AKTIVITETER	BEOELSE - UNGDOM SKATERPARK GENBRUGSAREAL STUDENTERHUS/ CAFÉ MEDIETEK
2	FREMTIDSSKOVEN	CA. 15 BEBOERE 400 M2 BEBYGGELSE	SKURVOGNSBEOELSE INTIM PLADSDANELSE OFFENTLIGT CENTRUM	SELVBYG-KARAKTER HALV OFFENTLIG INTIM STEMNING	BEOELSE - FAMILIER SKOV EKSPERIMENTERENDE - BELYSNING
3	RØDE SOLS PLADS	CA. 15 BEBOERE 550 M2 BEBYGGELSE	SKURVOGNSBEOELSE INTIM PLADSDANNELSE MINDRE GRØNT RUM HALV PRIVAT	GRØN AFGRÆNSNING MELLEMHØJ BEBYGGELSE NYT INDGANGSOMRÅDE MERE OFFENTLIG KARAKTER	BEOELSE - FAMILIE VÆRKSTEDER
4	RIDEBANEN	0 BEBOERE 0 BEBYGGELSE	UBENYTTET JORDAREAL SPONTANT BRUG GENNEMGANGSRUM	OFFENTLIGE AKTIVITETER MIDLERTIDIG BRUG MULIGHED FOR OVERDÆKNING	MARKEDSPLADS UDENDØRS KUNST OG KULTUR SCENE AREAL GENNEMGANG
5	BADEHUSET	0 BEBOERE 0 BEBYGGELSE	OFFENTLIG/HALV OFFENTLIG REKREATIVE FORMÅL LEGEPLADS	OFFENTLIGE AKTIVITETER GENNEMGANGSRUM FOKUS PÅ NATUR OG LANDSKAB	SVØMMEHAL NATURLEGEPLADS GENNEMGÅENDE STI LANDSKAB
6	REFSHALEVEJ	0 BEBOERE 0 BEBYGGELSE	UUDNYTTET GADERUM BAGSIDE KARAKTER OFFENTLIGT UDEN FOR CHRISTIANIA	ORIENTRING MOD VANDFLADE VANDAKTIVITETER SÆSONPRÆGET AFGRÆNSET OPHOLDSRUM	CAFÉR VANDSPORT TOILET/OMKLÆDNING CAMPING-AREAL
7	KOLONIHAVERNE	0 BEBOERE 0 BEBYGGELSE	NYTTEHAVER GRØN KARAKTER PRIVAT/AFSKÆRMET PONY INDHEGNING	BEBYGGELSE MED ORIENTERING -NORD/SYD GRØNT TÆPPE REKREATIV KARAKTER VEJFORLØB UNDERSTREGES	BEOELSE - ÆLDRE TAGHAVER FÆLLESHUS
8	MIDTDYSSEN	CA. 35 BEBOERE CA. 2000 M2 BEBYG- GELSE	SPREDT MINDRE BEBYGGELSE HAVE KARAKTER OFFENTLIGT, MEN INTIMT FRONT MOD VANDFLADEN	KLYNGER MED BEBYGGELSE HAVE KARAKTER NATUREN I FOKUS FORBINDELSE	BEOELSE BROOVERGANG

DESIGN

DESIGN

DESIGN

DESIGN

LØSNINGSFORSLAG

Designet er baseret på de otte nedslagsområder beskrevet tidligere. Hvert område er unikt, men samtidig en del af det overordnede Christiania. Derfor er områderne designet med referencer til det eksisterende Christiania, men også så de nye designområder har en indbyrdes sammenhæng. Det skal på én gang være tydeligt at se både forandringen til det bedre og sammenhængen til Christianias gennemgående spraglede og mangfoldige karakter.

De omdannede områder forholder sig alle til begreber som intimitet, offentlig og halv-offentlig karakter, liv og aktivitet. Endvidere er der flere steder placeret selvbyg-huse, der er en fortolkning af Christianias eksisterende byggestil.

Der er lagt en række karakteristiske træk ned over Christiania, som et overordnet lag for at skabe sammenhæng på hele området, som for eksempel:

- FORHOLDENE OMKRING BELYSNINGEN ER FORBEDRET, UDEN AT DET TAGER FOKUS FRA STJERNERNE.
- PARKERINGSFORHOLD ER BLEVET INTEGRERET I NYBYGGERIET, SÅ CHRISTANIA FORTSAT KAN VÆRE BILFRIT MILJØ.
- BELÆGNINGER OG FORBINDELSER ER BEVARET, UNDERSTØTTET ELLER TILFØRT FOR AT GØRE CHRISTANIA MERE TILGÆNGELIG OG FREMKOMMELIG FOR BÅDE BEBOERE OG BRUGERE AF OMRÅDET.
- ÅNDEN -CHRISTIANIAS MANGFOLDIGHED OG INTIME MEN LIVLIGE KARAKTER ER SYNLIG I ALLE LAG.

Som udgangspunkt forholder designet sig til de organisatoriske forhold som foreslået i 'Aftalen mellem Staten og Christiania'. Men når det gælder ventelisterne til området, som er en af de mest omstridte punkter i konflikten, er der en væsentlig ændring; - vi foreslå, at hvert delområde etablerer sin egen venteliste. Dette giver en langt større medbestemmelse blandt de eksisterende christianitter, da der samtidig åbnes op for, at nye christianitter bliver bosat i en prøveperiode, hvori det er muligt at følge og vurdere deres bidrag og engagement til samfundet Christiania. Derudover etableres der enkelte nybyggerier hvor ventelisterne følger kollektivets regler om nye indflyttere. Disse er yderligere beskrevet under de specifikke områder.

Designafsnittet er på de følgende sider opbygget med en uddybende beskrivelse af hvert nedslagsområde, underbygget med design-diagram, planudsnit, referencer, stemningscollager, samt snit, hvor det er fundet nødvendigt.

NY ORGANISATIONSFORM

Inden 1. juli 2008 skal Christiania i fællesskab beslutte, om de vil indgå et forlig med Staten om en frivillig overgang til nye organisationsformer. Forligspakken er et led i den 'lovliggørelse' og 'normalisering' af Christiania, som blev sat i gang med vedtagelsen af 'Lov om ændring af lov om anvendelse af Christianiaområdet' fra 2004. Hvis Christiania accepterer pakken, vil det betyde afgørende ændringer af Christianias samfundsmæssige organisering, økonomi og beslutningsprocesser. Et forlig vil blandt andet betyde at Christiania får tre nye organisationsformer:

Christianias boligorganisation '**BoligOrg**' som køber ca. 30.000 m2 boligareal af Staten.

Christiania Fonden, der lejer ca. 17.000 m2 erhvervslokaler af Staten, som skal fremlejes til Christianias virksomheder og kultursteder, samt ca. 12.000 m2 boligarealer til videreudlejning.

Endeligt etableres Fonden **Christianias Byggelaboratorium**, der er finansieret af Realdania. Christianias Byggelaboratorium skal købe ca. 26.000 m2 byggeretter af Staten og opføre lejelejligheder som eksperimenterende byggeri. Salget af disse byggeretter skal finansiere en genopretning af de oprindelige bygninger og voldanlægget.

Udover disse tre organisationer skal der også nedsættes en grundejerforening, der skal varetage driften af arealerne mellem husene.¹

NOTE 1: SES, 2007

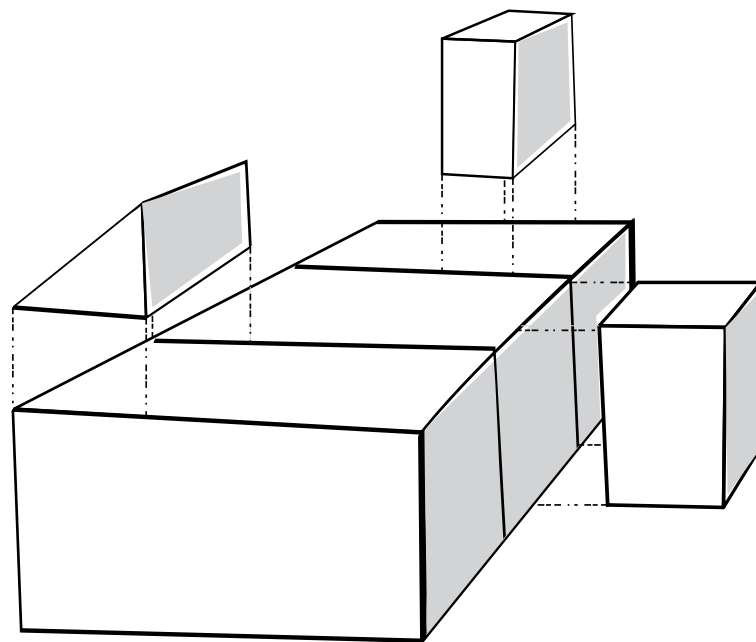
DESIGN

DESIGN

SELV-BYG PRINCIPPET

Christiania ånden handler meget om at få lov til at sætte præg på sine omgivelser. - At være med til, at tilføje sin egen personlig stil til det mangfoldige liv på Christiania. De boliger som er opført efter 1971 er ofte startet som en enkelt skurvogn og har gennem tiden fået forskellige knopskydninger, når der har været brug for mere plads. Denne tanke er videreført til den ny boligbebyggelse i nedslagsområder.

Selvbyg-husene består af 2-3 centrale kerner placeret i forlængelse af hinanden. Hver beboelsesenhed er på ca. 60 m², hvilket er forholdsvis stort sammenlignet med mange af de eksisterende boliger. Selvbyg-husene indeholder som udgangspunkt kun nødvendige installationer samt toilet og basiskøkken. Derudover har beboerne mulighed for, at sætte deres eget præg på boligens indretning, samt yderligere tilbygninger, hvor hvert delområde fastsætter en grænse for hvor meget der må tilbygges.

BILLEDE 1 : Selv-byg princippet med en fast kerne med mulighed for udvidelse i form af sporadiske knopskydninger.

BILLEDE 2 : Referencebillede fra Christiania, der viser hvordan tilbygninger er blevet udført og placeret på eksisterende murstensbyggeri fra militærtiden.

DESIGN

DESIGN
PLANEN

CHRISTIANIAS GRÆNSE

DELOMRÅDER

INDSATSOMRÅDER

NYBYGGERI

PARKERING

BELYSNING

DESIGN

DESIGN

PRÆRIEN

Prærien omslutes i dag af bygningerne Loppen og Arken, som fungerer som mur rundt om området. Der etableres en markant kollegiebebyggelse for at udfylde det store og ellers karakterløse rum. Bebyggelsen består af flere volumener, der skærer ind i hinanden og derved skaber intime rum i mange forskellige niveauer. Disse volumener ses som en fortolkning af Christianias sammensatte karakter. Rummene der skabes er orienteret i alle retninger, og dermed skabes der ingen kedelig bagside. Dermed gives bygningen et varieret udtryk, og oplevelsen af bygningen bliver forskellig fra alle sider.

Under den centrede struktur nedgraves en parkeringskælder med nedkørsel fra Bådmandsstræde. Parkeringskælderens giver plads for ca. 200 biler og er forbeholdt Christianias beboere. Ovenpå parkeringskælderens etableres en stor terrasse placeret med integrerede lyskakter. Terrassearealet er sydvendt og henvender sig blandt andet til Studenterhuset. Rundt omkring bygningen skabes små rumdannelser og flader til ophold. Forskellige belægninger skaber mulighed for forskellige aktiviteter og gør området tilpasningsdygtigt.

Et kollegium vil tiltrække den unge befolkningsgruppe til Christiania, og giver en forholdsvis hurtig udskiftning af beboere på Prærien, hvilket på den måde er med til, at tilføre nye engagerede christianitter, der vil kæmpe for fællesskabet. Som andre kollegier er det et krav, at man er studerende eller i lære, men samtidig er det også muligt for unge fra belastede hjem – på og udenfor Christiania, at flytte ind. Hele kollegiet anlægges som kollektiv, så det er beboerne, der bestemmer hvem der skal flytte ind.

Et ungdomsmiljø tilfører samtidig Prærien et mere livligt miljø, med aktiviteter mange af døgnetimer. Ud over kollegium indeholder bygningen funktioner som medietek, netcafe og studenterhus, som er permanente aktiviteter, og som også kan anvendes af andre end kollegiets beboere.

I forbindelse med kollegiebyggeriet genetableres genbrugsstationen med en anden formgivning, men med samme formål; at understøtte Christianias ideologi om et bæredygtigt lokalsamfund. Denne er centralt placeret på Christiania, og ikke gemt væk i et hjørne, da den har en vigtig signalværdi og samtidig skal være tilgængelig for christianitterne. Genbrugsstationen er dog afgrænset af en række graffiti-skærme ud mod Pusher Street.

Kollegiet placeres tæt på begge hovedindgangene til Christiania, så der er god forbindelse til ungdomsuddannelser og andre ungdomsmiljøer i det resterende København.

Bygningsvolumenet hæves på søjler, der gør både visuel og fysisk gennemgang mellem Loppen og Arken mulig, og samtidig tillader skatening og andre aktiviteter. Rummet under oplyses for at skabe en tryk atmosfære samt for at muliggøre aktiviteter efter mørkets frembrud. Endvidere får dette det store volumen til at se svævende og dermed svævende ud. Beplantningen er anlagt sporadisk som afskærmning i hjørnerne af Prærien samt på den sydvendte terrasse. Beplantningen er på den måde med til at definere rummene.

DESIGN

DESIGN
PRÆRIEN

Text

Referencebillede der viser det ønskede liv og aktivitet af Præriens udearealer - både udenfor og under bygningskroppen.

Referencebillede der viser en bygningsstruktur hvor forskellige etager- og taghøjder skaber nicher og rumdannelser på flere niveauer

SNIT A-AA

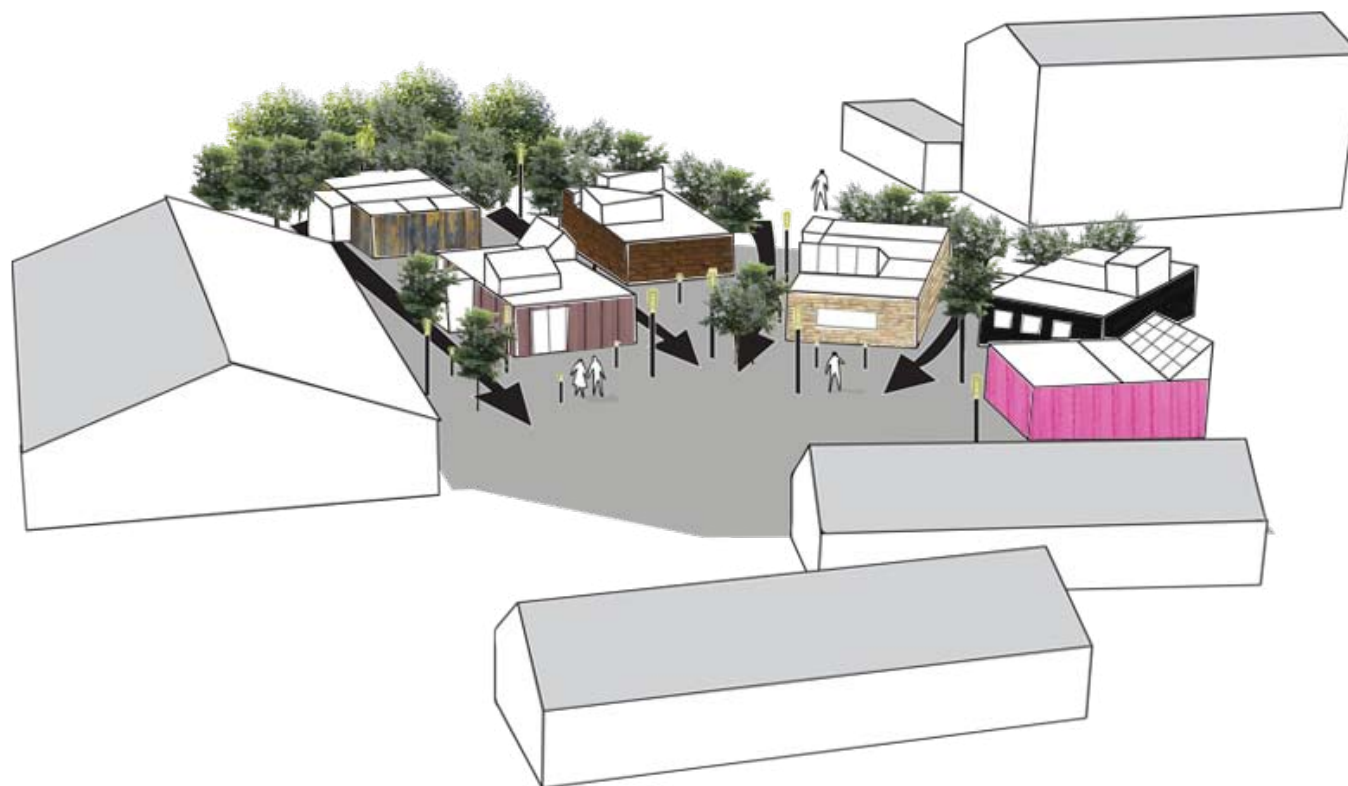

SPONTAN OPSTÅET SKATEOPVISNING EN EFTERMIDDAG PÅ PRÆRIEN

DESIGN

DESIGN

FREMTIDSSKOVEN

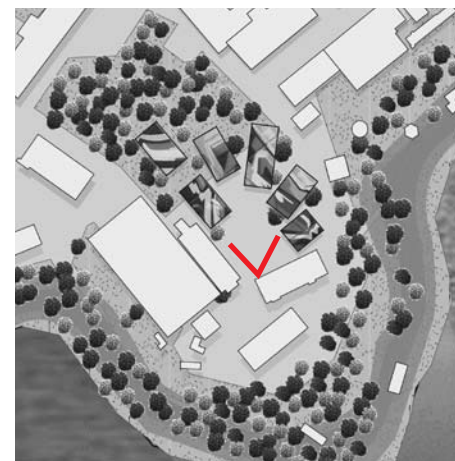
De eksisterende bygninger og skurvogne i Fremtidsskoven er faldefærdige, og derfor nybygges området med nye boliger. Området er omkranset af store bygningsvolumener samt volden, der skaber en tæt og intim atmosfære. Den intime atmosfære mellem bygningerne bibeholdes og forstærkes. Rummet er halvprivat og former en lille intim pladsdannelse som alle de nye bygninger er orienteret imod. Området henvender sig primært til de lokale christianitter, men uden at rummet mellem husene privatiseres totalt. Bygningerne er selvbyggerhus, hvilke skaber bedre forhold for beboerne, men stadig med mulighed for, at sætte sit eget præg på dem. Bygningerne placeres forskudt i et cirkelslag langs Den Grønne Hal, hvilket gør, at boligerne og pladsdannelsen er solfyldt det meste af dagen, da de er sydvendte.

Den eksisterende sti nedlægges for at kæde hele området sammen, og der er i stedet mulighed for, at bruge en af de andre stier eller lade sig føre ind igennem den nyanlagt skov. Skovstrukturen er med til at underbygge stedets karakter som 'fremtidsskov' og danner overgang mellem det meget tætte byområde og voldanlægget. Skoven er tættere mod det vestlige hjørne og kiler sig ind mellem den nye bebyggelsesstruktur, for at ende i den intime plads, der derved får karakter af en lysning. Denne karakter underbygges yderligere af belysningen, der består af en række ustruktureret placeret lyskilder, der har høj intensitet i og omkring lysningen, for så gradvist at forsvinde ind i skoven og forsvinde helt. Lyskilderne er som en stjerneskov, der lyser nok til, at man ledes af dem, men ikke nok til at de illuminerer hele området.

DESIGN

DESIGN
FREMTIDSSKOVEN

Referencebillede der viser den ønskede belysning af Fremtidsskoven. Tynde, svage lyspinde som i forskellige højder giver en speciel og intim stemning.

Referencebillede der viser en udvidelse af et eksisterende hus efter selv-byg princippet.

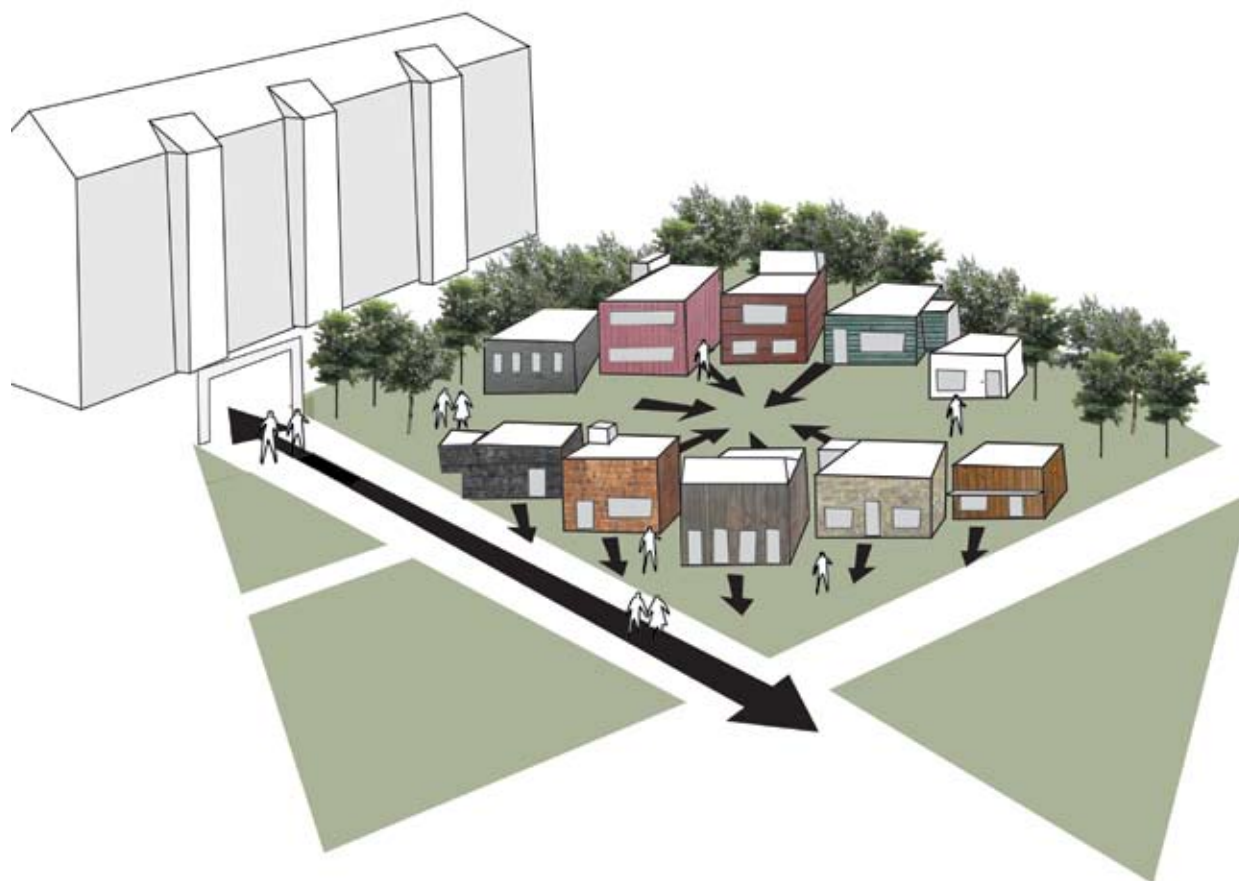

PÅ VEJ HJEM FRA FÆLLESMØDE GENNEM LYSSKOVEN

DESIGN

DESIGN

RØDE SOLS PLADS

På strækningen mod Prinsessegade og Refshalevej etableres en tæt grøn mur, der skaber en blødere kant udadtil, og samtidig er med til at definere rummet Røde Sols Plads. Den grønne mur giver visuel kontakt ind til området, men lukker fysisk af hele vejen rundt og skaber dermed mere fokus på indgangen via Natasjasgade.

For at skabe plads til flere folk og bedre boliger, udnyttes hele Røde Sols Plads til nybyggeri. Langs den grønne mur etableres fem selvbyggerhuse, som alle orienterer sig mod et mindre sydvendt fællesareal. Den halv-privathed som oprindeligt eksisterer på Røde Sols Plads bevares, og med én stor belægningsflade understreges det, at arealet er fælles for alle bygningerne. Rummet er intimt og afgrænset, hvilket giver en større ejer fornemmelse blandt beboerne, på trods af ingen private forhaver. De fem bygninger består hver af seks familieejligheder, der som udgangspunkt er i to etagers højde, for at bevare den menneskelige skala af uderummet, som igen er med til at understrege intimiteten.

Langs Natasjasgade etableres en række værkstedsboliger, der orienteret ud mod Ridebanen og samtidig definerer afgrænsning af det centrale fællesareal. Disse boliger er udlejningsbo-

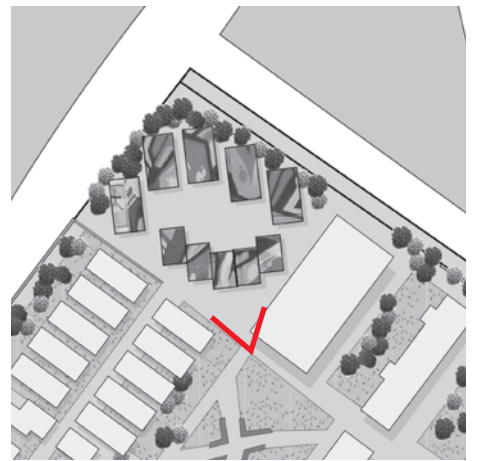
liger for forskellige kunstnere, håndværkere eller mindre nystartede virksomheder, som i et kort- eller længerevarende tidsrum ønsker at sælge eller udstille vare her. Herigennem kan den særlige iværksætterånd, der findes på Christiania udnyttes til at skabe nye spændende virksomheder på Christianshavn. Værkstedsstrøget fremstår samtidigt som et nyt fokusområde på Christiania, da det samler og synliggør disse ellers skjulte aktiviteter. Dermed er det med til, at trække en ny brugergruppe ind i området, som ønsker at benytte disse aktiviteter, og som før ikke ville bevæge sig ind i Christianias store labyrint for at finde dem.

Områdets nuværende beboere får under ombygningen af området tilbudt en bolig i det ny Prærie-byggeri eller i Kolonihaverne, eller andet ledigt sted på Christiania. Efter genopbygningen af Røde Sols Plads får disse folk derudover første ret på at flytte tilbage hertil hvis ønsket. Som før indgår den nye Røde Sols Plads, som en del af lokalområdet Psyk. Der etableres åbne ventelister til hele delområdet, men med en prøveperiode, der giver de øvrige beboere ret til, at vurdere den nye tilflytters tilpasningsevne i forhold til fællesskabet.

DESIGN

DESIGN
RØDE SOLS PLADS

Referencebillede der viser en mindre værkstedsbebyggelse med salg af egne fremstillede varer.

Referencebillede der viser en udvidelse af et eksisterende hus efter selv-byg princippet.

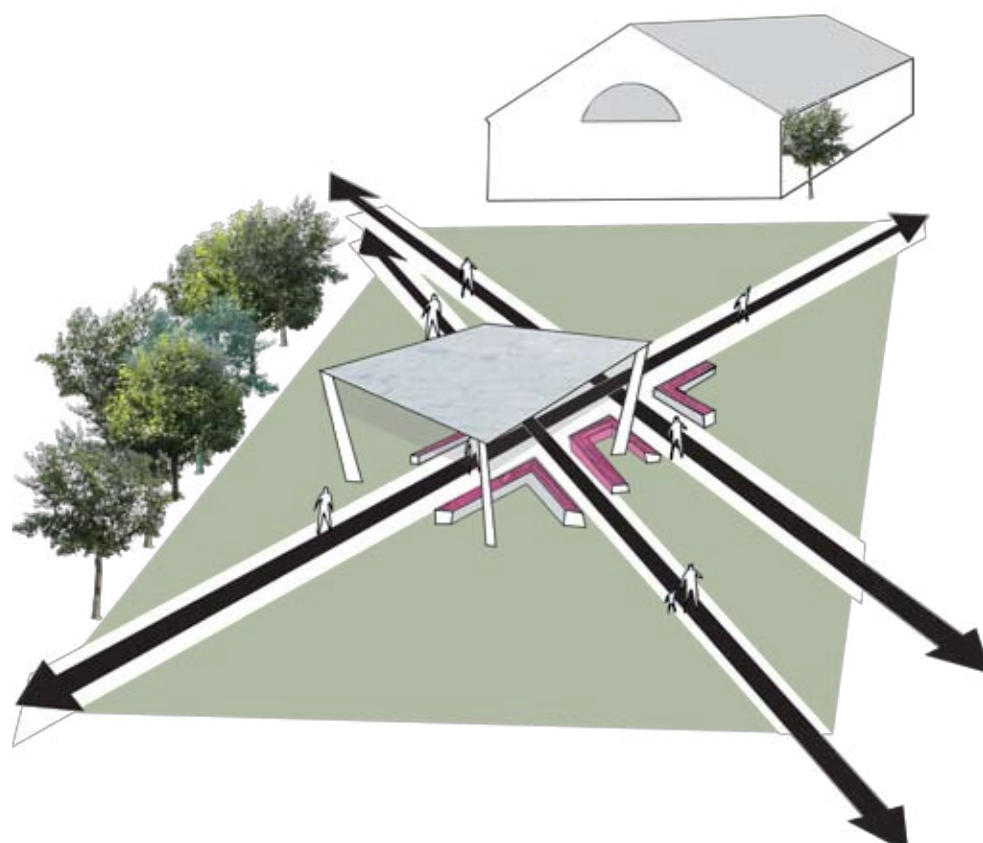

EN TUR GENNEM NATASJAGADES VÆRKSTEDSSTRØG

DESIGN

DESIGN

RIDEBANEN

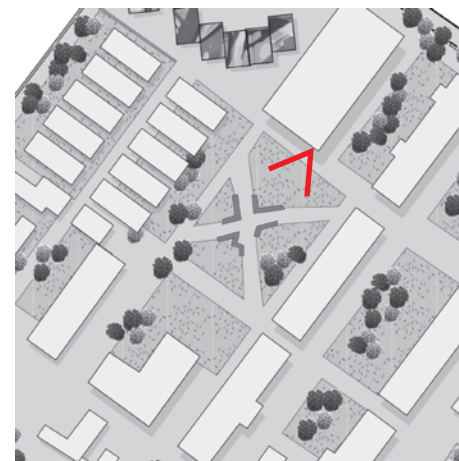
Ridebanen er det sted udviklingen er mindst iøjnefaldende og det eneste nedslagsområde, som ikke er genstand for byggeri. Rummet forbliver ubebygget for at lægge vægt på vigtigheden af Christianias åbne rum som omstillingsparate rum. Opstillede smedjejernsmøbler understreger den retning man bevæger sig i over pladsen uden at tvinge folk ud i en omvej, og er samtidig med til at give karakter og identitet til et ellers stemningsløst areal.

Området forandres til et klart defineret gennemgangsrum som via møblernes varierende højder, desuden skaber mulighed for meget forskelligt brug. Møblerne giver mulighed for forlængelse af midlertidig overdækning, som gør rummet anvendelig som udendørs scene, markedsplads og lignende, som i sammenhæng med værkstedsstrøget og Den Grå Hal definerer en ny aktiv zone på Christiania.

DESIGN

DESIGN
RIDEBANEN

Referencebillede der viser et eksempel på den ønskede brug af Ridebanen - med spontane optræden og samling af folk både fra og udenfor Christiania.

Referencebillede der viser et eksempel på en midlertidig overdækning, som skaber rammer om en mere intim og samlet aktivitet.

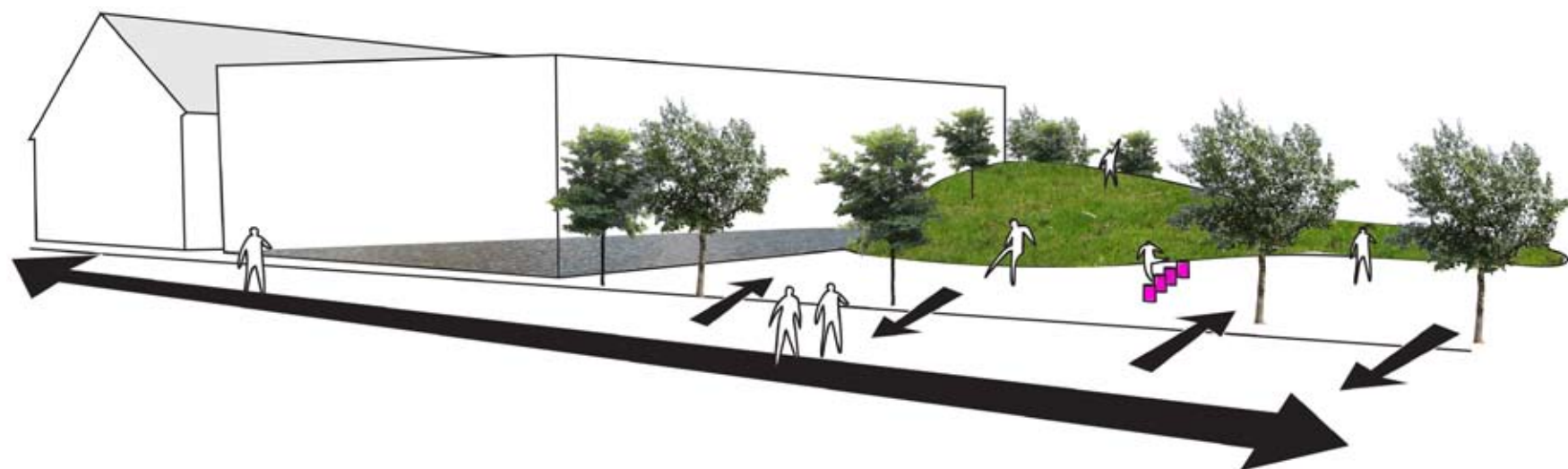

STILHEDEN NYDES EFTER AFTENENS UDENDØRSKONCERT PÅ RIDEBANEN

DESIGN

DESIGN

VANDPYTTEN

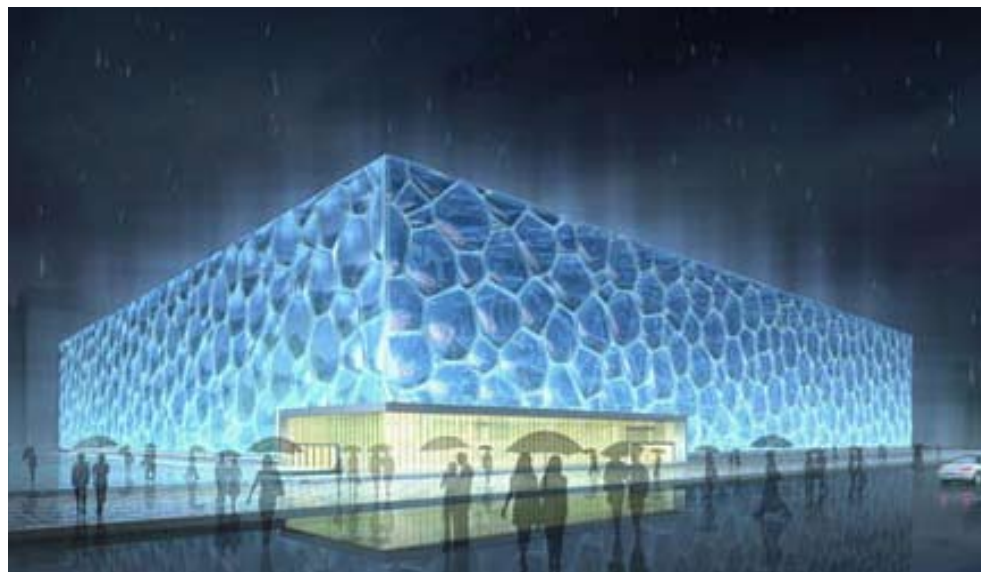
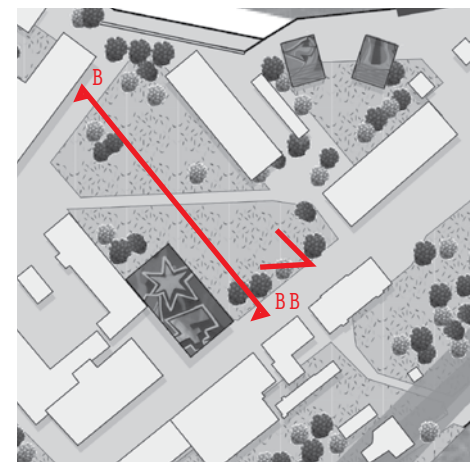
Vandpytten udgøres af området ved Badehuset, og her etableres en ny svømmehal. Svømmehallen er placeret i direkte kontakt med det eksisterende badehus, hvor også omklædningsfaciliteterne er lokaliseret. Svømmehallen og beplantningen udenfor er placeret så de markerer en kant langs Laggaden og understreger dermed gadens langstrakte forløb. Vandpytten fungerer sammen med Indkøberen som et offentligt åndehul i den mere private Laggade. Udenfor svømmehallen anlægges et rekreativt område, som fortsat indeholder legepladsfunktion, som med et mere naturligt udtryk, som understøtter Christianias generelle ideologi om bæredygtighed, der skal gives videre til de nye generationer. Svømmehallen er offentlig og derfor en aktivitet for alle beboere, men også for udefrakommende. Svømmehallen er et

aktivitetstilbud, der kan anvendes hele året, hvormed der tilføres noget nyt til Christiania, hvor størstedelen af aktiviteterne er udendørsaktiviteter. Den jord der bliver til overs fra udgravningen af bassinet anvendes til at anlægge et landskab, der omslutter svømmehallens nordlige hjørne. Dette har samtidig den effekt, at svømmehallens store volumen virker mindre dominerende i sammenhæng med det rekreative miljø. Tværs gennem Vandpytten anlægges en ny offentlig sti, som erstatning for den der tidligere fulgte Badehusets nordside. Stien gennemskærer landskabet, hvilket dermed bliver mere synligt for brugeren. Stien skaber samtidig en direkte forbindelse fra det resterende byområde til Lunden, som er et nyt område på Christiania.

DESIGN

DESIGN
VANDPYTTEN

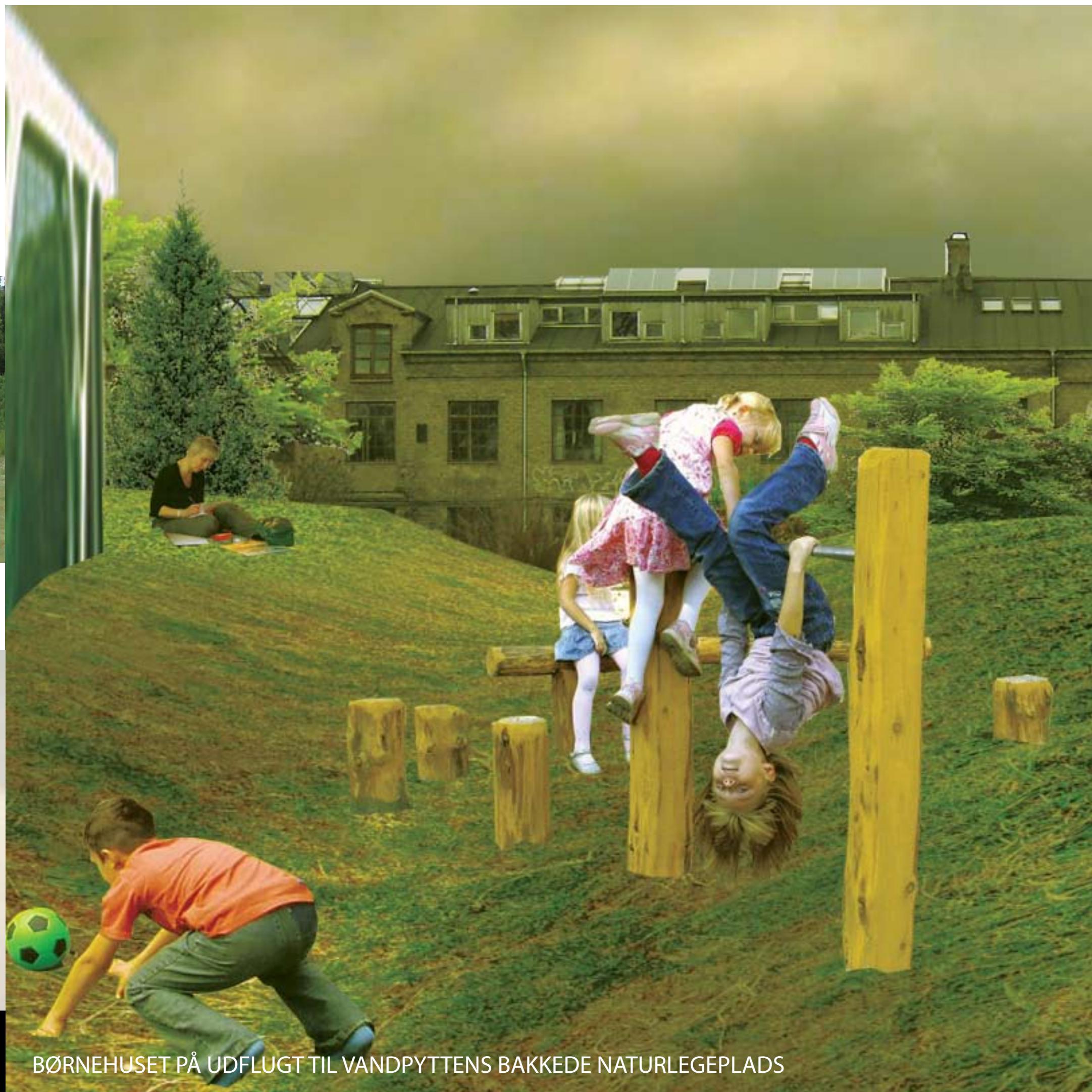

Referencebilleder der viser eksempler på svømmehalsstrukturer, der er eksperimenterende i udformning og materialevalg, og som bygger på bæredygtige principper som solenergi og vandrensning.

Referencebillede der viser en naturlegeplads placeret i landskabelige omgivelser.

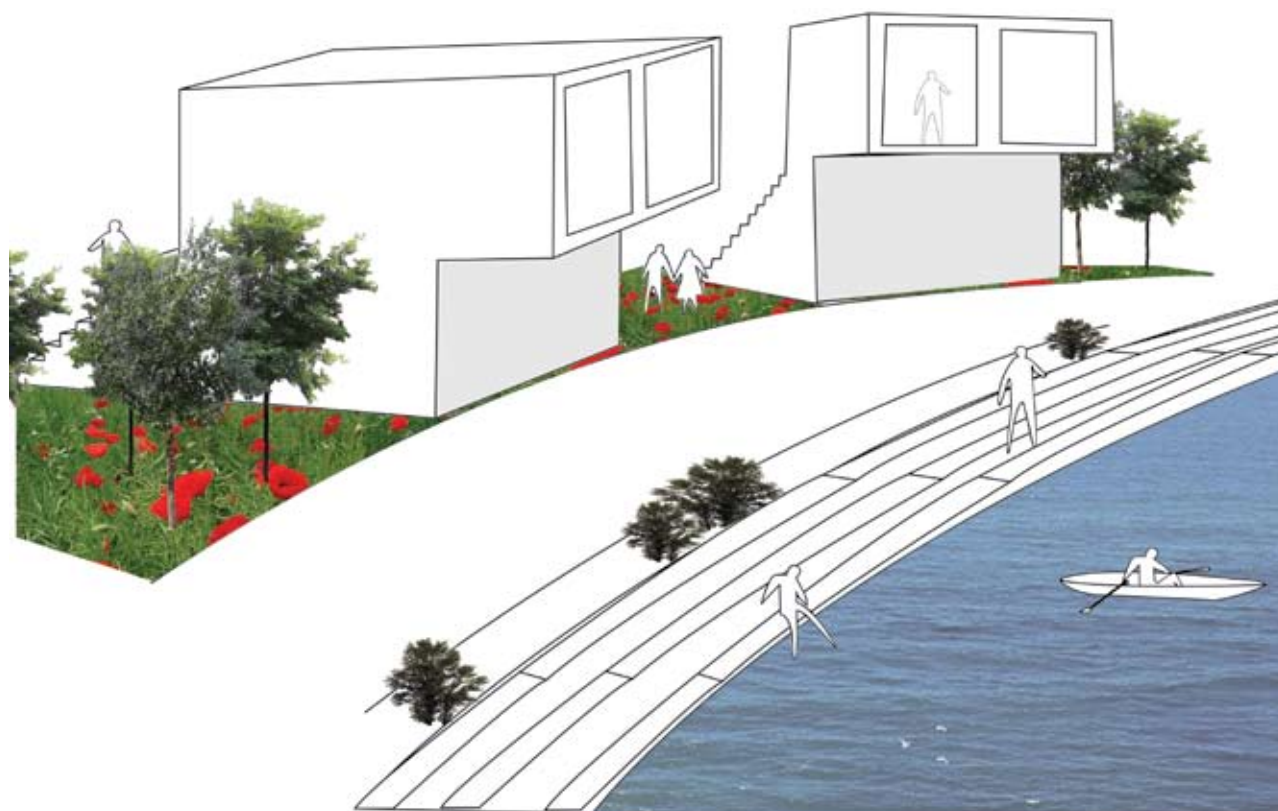

BØRNEHUSET PÅ UDFLUGT TIL VANDPYTTENS BAKKEDE NATURLEGEPLADS

DESIGN

DESIGN

LUNDEN - REFSHALEVEJ

På Christianias nord-vestside placeres et nyt område, Lunden. Dette består af et grønt område med to bygningsvolumener, der indeholder programmer som kiosk, toilet, vandsportsudlejning og omklædningsfaciliteter. Bygningerne strækker sig ud over Refshalevej, og orientere sig både mod Tømmergraven og ind mod Christiania.

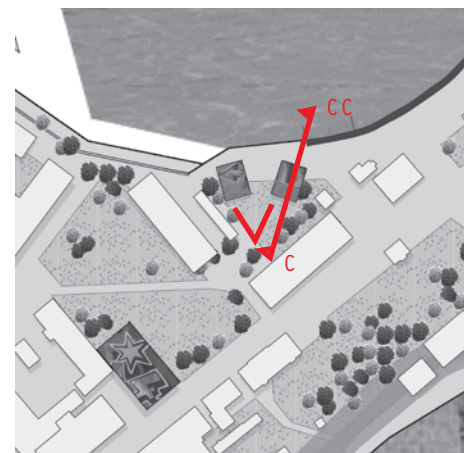
Området skal være det nye ansigt udadtil for Christiania. Et sted som folk har lyst til at besøge en solrig søndag. Christianias kedelige bagside gøres dermed til en aktiv og attraktiv forside. Området har en afslappet og rolig atmosfære, der indbyder til ophold både ved vandet, og i den solfyldte oase, der skabes på sydsiden af de to bygninger. Langs Tømmergraven etableres Tømmerstien som en bred vand-sti med brede skibsplanker. Tømmerstien etableres delvis

udover vandfladen, hvilket giver en større kontakt med til de rekreative potentialer. Herfra er der samtidig mulighed for, at dyrke forskellige vandsportsaktiviteterne. Stien spænder fra Lunden og til Den Blå Karamel, og halvvejs etableres en ny broforbindelse til Holmen. Broen er med til, at skabe et aflukket og mere trygt vandområde ind mod Lunden, hvor vandsportsaktiviteterne sikkert kan udfolde sig. De offentlige aktiviteter bliver her, som på Prærien, trukket ud langs Christianias kant, så overgangen opløses. I stedet for muren langs Christianias kant etableres vilde bærbuske, der følger Tømmerstien. Langs Refshalevej bibeholdes gadebelysningen, da der stadig er mulighed for trafik at passere, der kræver en vis mængde belysning.

DESIGN

DESIGN
LUNDEN - REFSHALEVEJ

Referencebillede der viser et eksempel på stemningen af en frodig lund omkranset af træer.

Referencebillede der viser bygningsstruktur med bredde trappetrin til den ene side, og udhæng til den anden side.

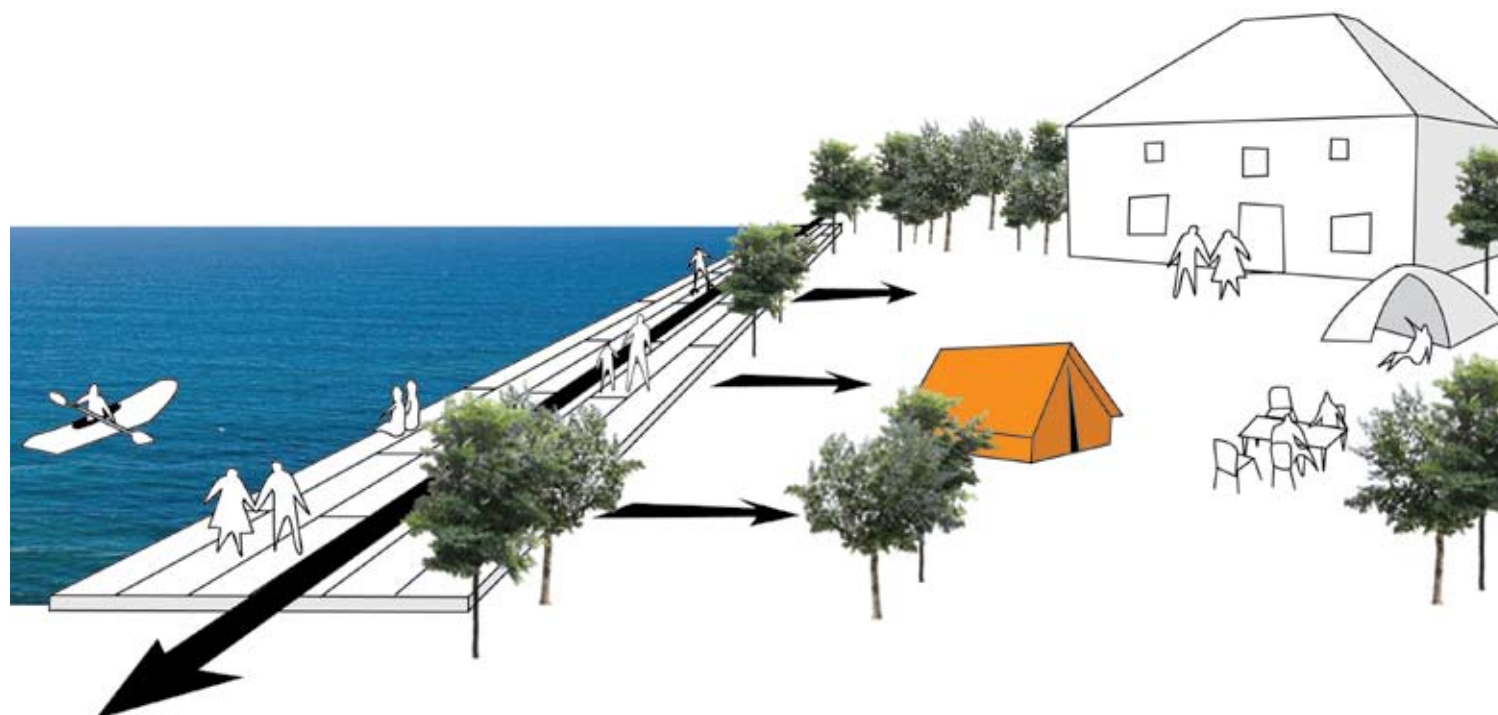

FORMIDDAGSSOLEN OG UDSIGTEN OVER TØMMERGRAVEN NYDES I LUNDEN

DESIGN

DESIGN

REFSHALEVEJ - DEN BLÅ KARMEL

Afslutningen af Tømmerstien ender i en bådebro, som gør det muligt for mindre både og havnerundfarten at ligge til her. Udfør bådebroen er Den Blå Karamel, som omdannes til areal for midlertidig overnatning på et stort græsdække. Her kan alle uden beregning opsætte sit telt i en kortere periode, som fastsættes af lokalområdet. Derudover kan man bosætte sig her mens man afventer renovering eller opførsel af ny bolig andetsteds på Christiania.

Træerne er placeret så de åbner op mod Tømmergraven, og skaber i deres ustrukturerede placering små nicher til de overnattende gæster. Træ-kanten oplyses af mindre lyskegler placeret i jorden, hvilket skaber en baggrund for pladsen og giver et stemningsfyldt karakter. Samtidig understreger dette orienteringen ud mod Tømmergraven ved samtidig at være synlig fra Holmen. Carls Bastion forsynes med toiletfaciliteter for de overnattende, mens bade faciliteter fortsat findes i Badehuset.

DESIGN

DESIGN
DEN BLÅ KARMEL

Referencebilleder der viser midlertidig overnatning mellem træerne.

Referencebilleder der viser den ønskede belægningstype på Tømmerstien, men bredde rustikke skibsplanker.

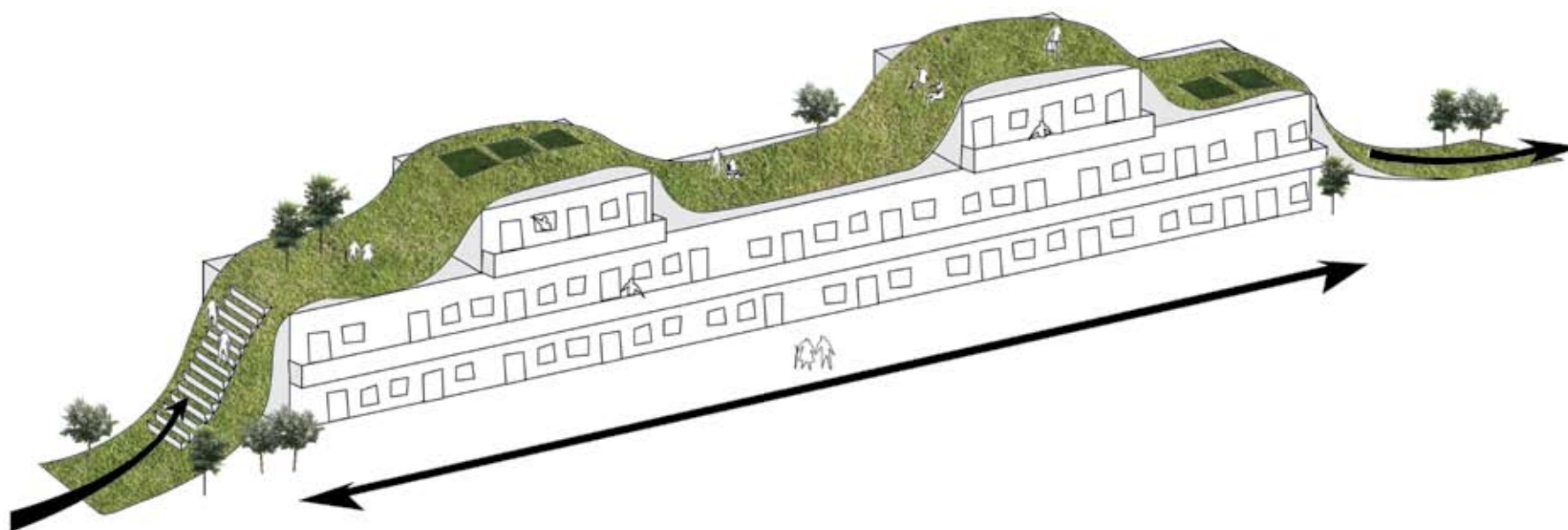

ET VELFORTJENT HVIL VED DE OPLYSTE TRÆER I DEN BLÅKARMEL

DESIGN

DESIGN

KOLONIHVERNE

På de tidligere kolonihaver etableres en 2-3 etager høj bebyggelsesstruktur, som via sin langstrakte form understreger forløbet af den karakteristiske Langgade. Bygningen indeholder en række boliger, som hovedsagligt er seniorlejligheder, men som også kan fungere som midlertidig besætning af folk fra de ombyggede områder. For at udnytte de rekreative omgivelser optimalt, placeres seniorbebyggelsen et stykke væk fra det livlige 'bymiljø', men samtidig ikke længere væk end belægningen stadig gør det fremkommeligt for svagt gående. Lejlighederne strækker sig af samme grund i hele bygningens bredde, for at skabe udsigt mod både Christiania og over Tømmergravens aktive vandflade.

Tanken om fælleshaverne videreføres ved at introducere et grønt tagtæppe i hele bygningens længde, som giver bygningen et udtryk som en stor bakke, der er skarpt skåret i begge sider. Det grønne tæppe gør det muligt at gå hele vejen hen over bygningen og opholde sig på toppen, hvor fælleshaverne er placeret. Derudover er der indefra bygningen en elevator, der også giver gangbesværede mulighed for at opholde sig her. Forskellige højder på bygningen skaber rumdannelser og landskabskarakter på tagfladen, og sammen med tæt beplantning skabes små nicher med læ til nyttehaver.

Kolonihavebebyggelsen tilhører det sammen lokalområde som tidligere, men fungerer som et separat 'olle-kolle', hvor beboerne selv styrer ventelisterne.

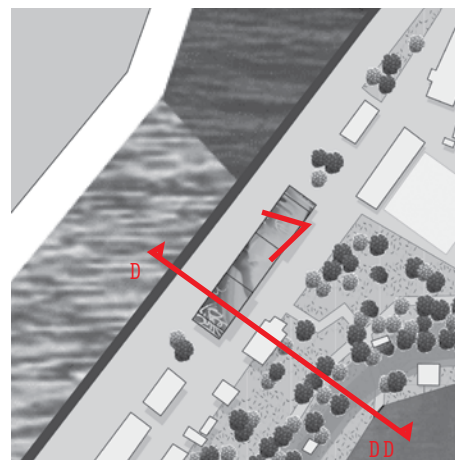
TØMMERGRAVEN

ÆLDREBOLIGER

DESIGN

DESIGN
KOLONIHAVERNE

Referencebillede der viser bygningsstrukturer med grønne tagrygge og skarpt skåret langsider.

Referencebillede der viser et grønt tæppe, der bugter sig op over bygningen og dermed giver mulighed for gående passage samt ophold.

SNIT D-DD

ET ØJEBLIKS AFSLAPNING PÅ KOLONIHAVERNES GRØNNE TAGFLADE

DESIGN

DESIGN

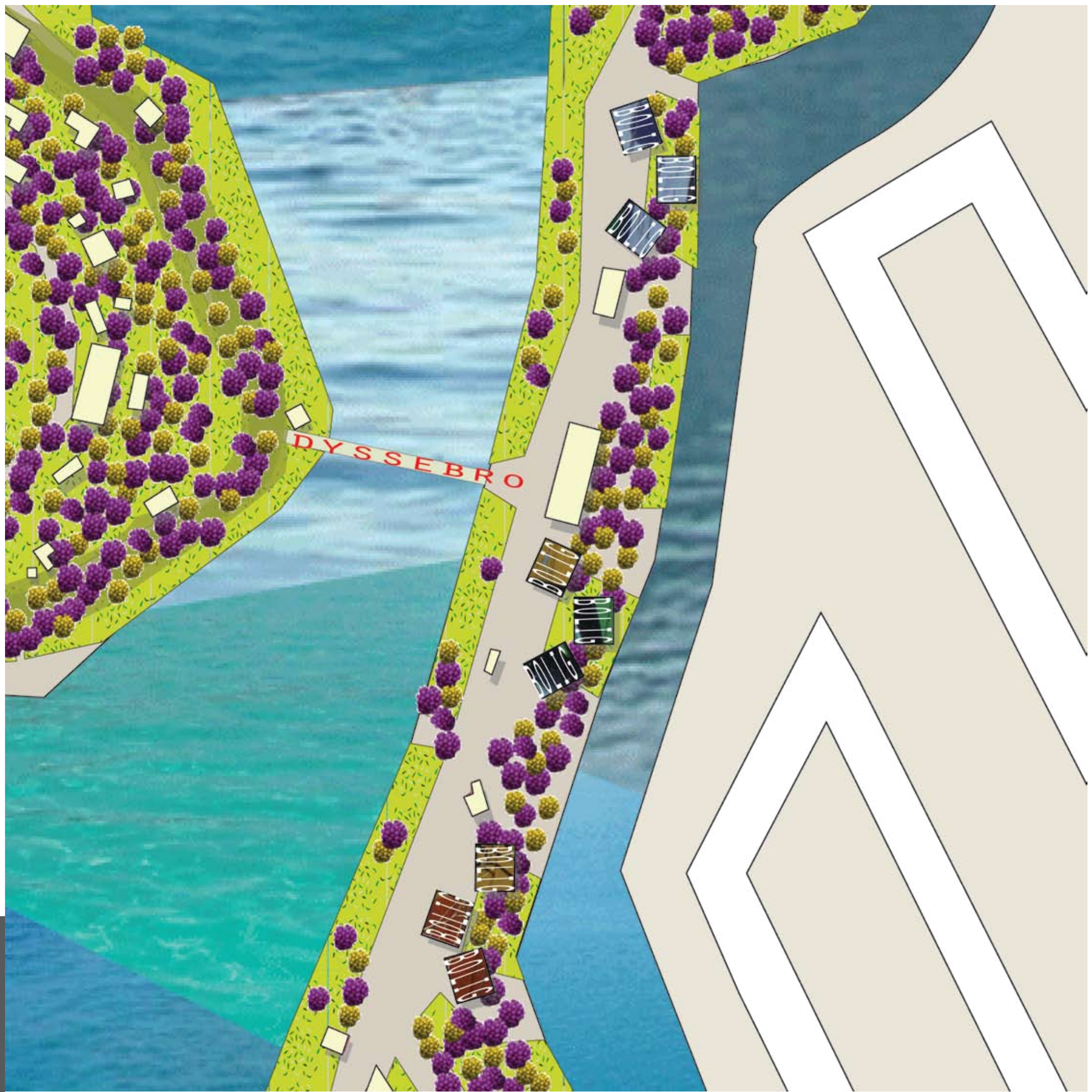
MIDTDYSSEN - BROEN

Fra Den Blå Karamel etableres en ny gangbro til Dyssen, som skaber bedre kontakt mellem de to sider, samt et bedre flow rundt på Christiania. Broen ligner i dens udtryk og materialevalg den eksisterende bro, men er smallere for at opprioritere gående frem for cykler, og derved ungå at der fremstår en 'cykelmotorvej' hele vejen til Holmen. For at markere overgangen er broen oplyst af små tætte dioder i rækværket, som på afstand giver indtryk af små stjerner, der leder vejen.

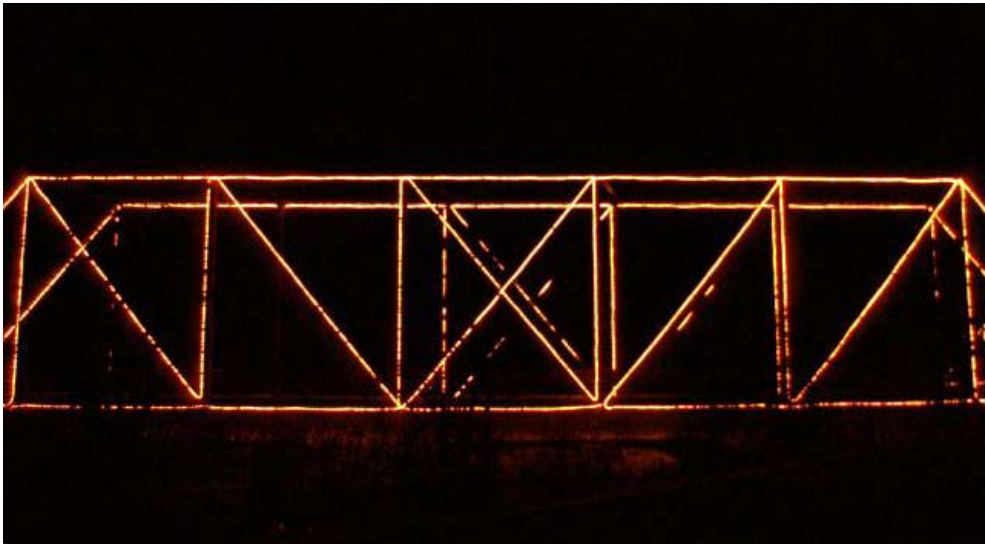
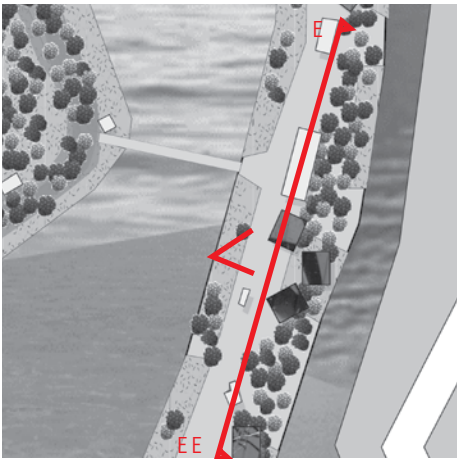
Hvor broen er landfast på Dyssen etableres en række nye selvbyg-huse, som placeres i tre mindre klynger. Hver klynge består af tre bygninger i to etages højde, som hver indeholder fire familieejendomme, som er en anelse større end de øvrige nye selvbyg-lejligheder.

Bygningerne er placeret helt ud mod den offentlige sti, hvilket dermed gør dem mindre private på trods af deres tilbagetrukne karakter. Placeringen på den anden side af Christiania – langt fra 'bymidten' og med store træer og voldanlæg som baggrund, gør disse boliger mere unikke og rekreative. De specifikke bygninger orienteres så alle lejligheder har udsigt over vandet, og samtidig danner klyngerne mindre intime rum i mellemrummet, hvilket alt sammen gør, at disse boliger primært henvender sig til ro- og naturelskende christianitterne. Boligerne tilhører delområdet Dyssen, hvortil der bliver etableret åbne ventelister, men med mulighed for en prøveperiode, der giver de øvrige beboere ret til, at vurdere den nye tilflytters tilpasningsevne til fællesskabet.

DESIGN

DESIGN
MIDTDYSSEN - BROEN

Referencebillede der viser et eksempel på en bro der er oplyst med enkelte dioder i et ellers mørkelagt landskab.

Referencebillede der viser en udvidelse af et eksisterende hus efter selv-byg princippet.

DESIGN
MIDTDYSSSEN - BROEN

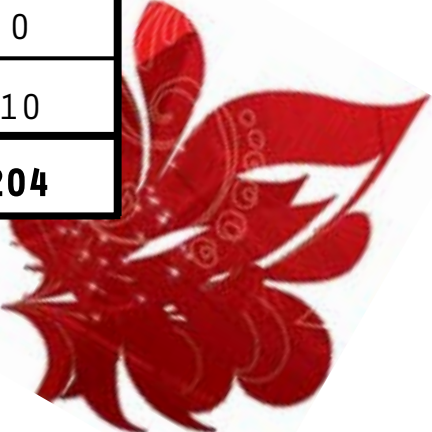
LIVET NYDES MELLEM HUSENE PÅ MIDTDYSSSEN

DESIGN

DESIGN
MATRIX

	M2 BEBYGGELSE		ANTAL BEBOERE ¹		PARKERINGSPLADSER	
	FØR	EFTER	FØR	EFTER	FØR	EFTER
PRÆRIEN	6625	12561	50	183	0	200
FREMTIDSSKOVEN	400	2560	15	0	0	0
RØDE SOLS PLADS	550	3350	15	97	10	0
RIDEBANEN	0	0	0	0	0	0
VANDPYTTEN	0	510	0	0	0	0
REFSHALEVEJ	0	160	0	0	70	74 ²
KOLONIHAVERNE	0	1368	0	34	0	0
MIDTDYSSSEN	2000	4460	35	107	10	10
NYT I ALT	-	15394	-	276	-	204

NOTE 1 : Alle nye boliger er anslået til et gennemsnit på 60 m2, hvilket er inklusiv fællesarealer.
Antallet af nye beboere er et overslag udregnet på baggrund af, at hver ny bolig rummer 1,5 person. Dog er lejlighederne i kollegiet kun anslået til at rumme 1 person pr. lejlighed.

NOTE 2 : Nye parkeringspladser langs Refshalevej etableres som skrå-parkering, mens de tidligere være parallelparkeringer i begge side af vejen.

ETAPEPLAN

ETAPEPLAN

ETAPEPLAN

Projektet er præget af den sociale vinkel, der er anlagt på forholdene på Christiania. Det er vigtigt at christianitterne kan forstilles sig selv boende i designet, og at det derfor forholder sig til deres menneskesyn. I de samtaler der er foregået med christianitterne, har de understreget vigtigheden af at Christiania er et inkluderende samfund, hvor der er plads til resourcesvage mennesker såvel som de ressourcestærke. Etapeplanen skal være med til at sikre at ingen bliver tabt på gulvet i udviklingens navn. Det skal stadig være muligt for samtlige christianitter at blive boende på Christiania, og ikke være tvunget til at flytte til langt tristere omgivelser. Derfor er udviklingen betinget af, at de boliger, der nedrives i forvejen er erstattet af boliger i samme eller bedre standard. Etapeplanen viser konkret, hvordan et område bygges om og hvor de berørte christianitter har mulighed for at flytte hen. Det er vigtigt at understrege at efter etablering af et område, har de tidligere beboere af området førstret til at vende tilbage, hvis de ønsker det.

ETAPEPLAN

ÅR 1:
Lokalplan udarbejdes
Byggetilladelser skaffes

ÅR 2:
Ridebanen etableres
Broen til Midt Dyssen etableres
Prærien byggemodnes og byg-
geriet påbegyndes
Kolonihaverne byggemodnes og
byggeriet påbegyndes

ÅR 3:
Prærien færdigbygges
Kolonihaverne færdigbygges og
udearealer anlægges
Beboere fra Røde Sols Plads
flyttes til enten Prærien eller
Kolonihaverne

ÅR 4:
Præriens udearealer anlægges
Røde Sols Plads byggemodnes og
byggeriet påbegyndes
Badehuset byggemodnes og
byggeriet påbegyndes

ETAPEPLAN

ÅR 5:
Røde Sols Plads færdigbygges og udearealer anlægges
Tidligere beboere kan vælge at flytte tilbage
Beboere fra Fremtidsskoven flyttes til enten Prærien, Koloni-haverne eller Røde Sols Plads

ÅR 6:
Fremtidsskoven byggemodnes og byggeriet påbegyndes
Badehuset færdigbygges og udearealer anlægges

ÅR 7:
Midtdyssen byggemodnes og byggeriet påbegyndes
Fremtidsskoven færdigbygges og udearealer anlægges
Tidligere beboere kan vælge at flytte tilbage

ÅR 8:
Midtdyssen færdigbygges og udearealer anlægges
Lunden byggemodnes og byggeriet påbegyndes

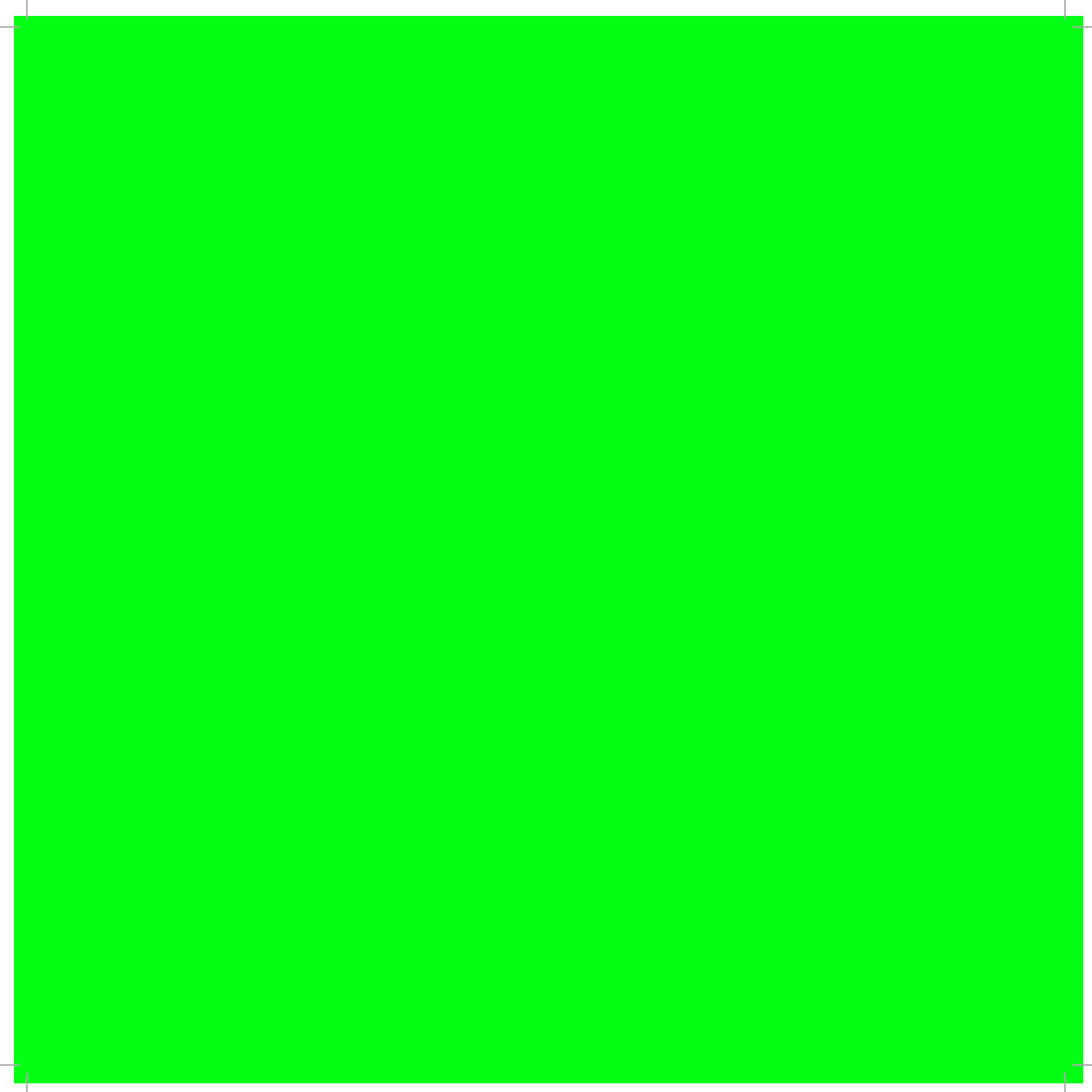
ETAPEPLAN

ÅR 9:
Midtdyssen færdigbygges og
udearealer anlægges
Refshalevej anlægges

ÅR 10:
Lunden færdigbygges og udear-
ealer anlægges
Refshalevej færdiganlægges

VURDERING

VURDERING

VURDERING

VURDERING

LØSNINGSFORSLAG

Der kan ikke herske tvivl om, at **SAMFUNDET CHRISTIANIA ER BEVARINGSVÆRDIGT** da effekten på det omkringliggende samfund ikke er til at overse. Det er en kendsgerning, at Christiania for mange er en kilde til en meningsfyldt tilværelse, da det åbner døre for folk, som ikke er accepteret af det omkringliggende samfund. Endvidere er det sikkert, at Christiania har været genstand for mange politikeres visioner om at gøre tingene på en anden måde, men dette er langt fra alt hvad Christiania kan. Christiania er et enestående tilfælde - opstået i en tid hvor oprør og rebelskhed var dagligdag, og overlevet ind i et samfund, hvor materialismen overskygger trangen til at udleve en alternativ livsstil. Christiania er en kultur. Et samfund i samfundet, hvor netop den alternative livsstil dyrkes med succes og omhu, og hvor alle har ret og mulighed for at vise deres eget værd. Men Christiania er samtidig et sted, hvor bekymringerne om fremtiden vokser sig større og større, og hvor kræfterne til at føre visionerne videre bliver færre og færre. Dette faktum har dannet grundlag for den proces dette projekt har gennemgået, hvilket har åbnet sluserne til et virvar af meninger, udtalelser og kampe. Vi har med et løsningsforslag til Christianias fremtidige udvikling, forsøgt at danne overblik over disse problemer, ved at dykke ned under overfladen på konflikterne -og på samfundet Christiania. Et afgørende element har været at bevare og om muligt, forstærke Christiania-ånden, da det er den, der gør Christiania bevaringsværdig og den som definerer Christiania både udadtil og indadtil. Ved at dykke ned udvalgte steder, har visionen dermed været, at skabe et bedre fremtidigt Christiania med ånden som generator.

Tilbage står vi nu med spørgsmålet; Hvad er det for et Christiania vi har skabt? Svaret er et ikke fuldstændigt revurderet Christiania, hvor oprindelige linier er udvisket og erstattet med nye, men derimod et Christiania, hvor et nyt transparent lag bevirker, at de oprindelige stadig er intakte. – Et Christiania hvor de fysiske rammer åbner op for nye potentialer, og hvor Stadens Ånd i høj grad dominerer billedet.

Christiania bliver et sted hvor:

- Åbne rum fremstår **TILPASNINGSDYGTIGE** og dermed åbne for fortolkning, hvilket vil sige, at brugeren har mulighed for at påvirke brugen af rummet og på den måde være med til at ændre det over tid.
- Nye boligformer giver mulighed for et bredt spektrum af befolkningsgrupper og aldersgrupper, hvilket er med til at understrege kontrasterne og på den måde **DIVERSITETEN** af området.
- Der er skabt rammer for **MERE LIV** i form af både sociale og valgfrie aktiviteter, som samtidig forbedrer forholdene for de nødvendige aktiviteter.
- Nye aktivitetsformer formår at udnytte områdets potentialer og bliver dermed **KARAKTERGIVENDE** elementer.
- En ny aktivitetszone skaber mulighed for at udvikle **VIRKSOMHEDS-ÅNDEN**, og som kan fungere som katalysator for nye brugergrupper udefra.
- De nye boligbyggestil vidner om en fortolkning af Christianias nuværende selv-byg princip, hvilket skaber en større **MEDBESTEMMELSE** og dermed et større acceptgrundlag.
- Belægninger og belysning af rummene mellem husene er udviklet efter Christianias oprindelige principper, hvilket definerer karakteren og brugen af rummet og samtidig skaber **SAMMENHÆNG**.
- Der er lagt vægt på, at den bymæssige del fremstår med en langt stærkere **OFFENTLIG SIGNATUR** end skovdelen.

VURDERING

VURDERING

LØSNINGSFORSLAG

Det Christiania, der er skabt grundlag for med dette projekt, er altså et sted med nøgleord som **INTIMITET, DIVERSITET OG LIV**. Der er lagt vægt på, at Christiania er et nærmiljø, hvor mennesker kommer hinanden ved og hvor fællesskabet er en altoverskyggende faktor. Det er en nødvendighed at udbygge Christiania, men der skal stadig være plads til de eksisterende christianitter. Der skelnes derfor mellem halv-offentlige og offentlige rum, for at bevare christianitternes tilhørsforhold til stedet, men igen uden det bliver for småborgerligt og privatiseret med klare afmærkninger af, hvad der er dit og mit. Samtidig er det vigtigt, at Christiania bevarer sin mystik og sin umiddelbare uoverskuelighed, for at undgå scenariet hvor området bliver et Disneyland for turister.

ALLE KAN BO PÅ CHRISTIANIA — men vil de? Med det spørgsmål i tankerne har vi forsøgt, at skabe et Christiania, hvor udviklingen er stor nok til, at folk udefra finder det attraktivt og muligt at flytte ind på Christiania og blive accepteret, men samtidig hvor udviklingen ikke er så markant, at de eksisterende christianitter flytter derfra. Det førstnævnte er dog det største dilemma, da mange christianitters alternativ er et socialt boligbyggeri i forstæderne eller gaden. På trods af Christianias visioner om et åbent miljø for alle, er det på nogle punkter meget lukket. Christiania værner meget kraftigt om deres ret til selv at bestemme, hvem der skal flytte ind. Dette gør indflytningen af nye folk begrænset da det som ofte er 'børn af' eller 'venner af' christianitter, der får tilbudt de tomme boliger. På den måde bliver Christiania mere distanceret fra den øvrige samfund og mere privat end de egentlig giver indtryk af. I det lys må nogle af de organisatoriske aspekter revurderes. I dette projekt er foreslået åbne ventelister, men i modsætning til SES's påbud mener vi, at ventelister til hvert delområde vil give christianitterne et større overblik over nye indflyttere og på den måde give dem mulighed for bedre at forholde sig til omstilling. Samtidig foreslås det, at de nybyggerier, der etableres som kollektiver, også behandler ventelister derefter. Dette er et af de mere betændte områder for Christiania, men hvis Christiania skal udvikles fysisk og tilføres nye kræfter, er en revurdering af de eksisterende regler nødvendig. Dermed menes, at christianitterne lige så godt kan vende sig til tanken om at miste en del af kontrollen med nye beboere, da dette samtidig er et af de punkter, hvorpå SES kræver ændring, hvis Christiania siger ja til aftalen den 1. juni.

Under alle omstændigheder er nye tilflyttere en nødvendighed for Christiania, og de organisatoriske ændringer vi foreslår er dertil en måde, hvorpå et kompromis ville kunne skabes uden at christiania stiller sig på bagbenene. Når det gælder Christiania indleder svaret på ét spørgsmål som sagt ofte et andet; hvilket i dette tilfælde lyder: Har vi skabt et Christiania hvor christianitterne rent faktisk vil bo? Sandheden er dog, at der skal drastiske ændringer til før christianitter vil fraflytte området - hovedsagligt på grund af manglende alternativer. Dette aspekt gør det blot endnu vigtigt, at de er med i processen og kan acceptere de ændringer der sker -selvom de i udefrakommendes øjne er små. Vi mener, at have skabt et Christiania, hvor stemninger, karakterer og værdier stadig er de samme, men hvor nye fysiske rammer og plads til nye kræfter kan give Christiania det nødvendige skub ind i fremtiden. Men om løsningsforslaget formår at skabe den rette balance mellem forankring og forandring er på dette punkt op til christianitterne. Det er dem, der skal bo og færdes på Christiania, og dem der skal genkende sig selv i det fremtidige Christiania. Derfor har en gennemgående faktor i processen været, at der er skabt størst mulig grundlag for, at christianitterne ikke bare accepterer, men rent faktisk ønsker den udvikling vi foreslår. For at afhjælpe dette, har det i første omgang været vigtigt for os, at forstå christianitternes bevæggrunde for at være tilbageholdende over for Statens planer om en massiv udbygning. Dernæst var det vigtigt at udpege de steder, hvor Christiania kunne udbygges, både ud fra et planlægningsmæssigt syn men samtidig uden at træde for mange christianitter over tærerne.

AKUPUNKTUR. Udvælgelsen er derfor efter nøje overvejelser foretaget ud fra akupunkturbegrebet. Her handler det netop om, at sætte nåle i de helt rigtige steder, for at lindre smerten for hele legemet. Men hvor sikker er vi egentlig på, at denne akupunkturbehandling virker på Christiania? Akupunktur er en metode udviklet igennem flere århundreder, mens vores valg bygger på vores faglige ekspertise, som i forhold til akupunktørens kan sammenlignes med gisninger. Men til trods for det er vi overbeviste om, at disse udvalgte steder er de 'helt rigtige steder', da de ikke bare er tilfældigt håndplukket, men valgt ud fra en blanding af Christianias egne ønsker, beskrevet i Udviklingsplanen, samt på baggrund af vores egen oplevelser og analyse af området. Men selvom vi har taget disse forbehold er der stadig stor risiko for, at christianitterne mister overblikket og stiller sig på bagbenene overfor de valgte

VURDERING

VURDERING

LØSNINGSFORSLAG

nedslagsområder. Sandheden er, at christianitterne er bange for, at det kommer til at gå ud over de ressourcavage christianitter, der må flytte for at skabe plads til udvidelser. Vores projekt indeholder derfor en etapeplan, der skal sørge for, at de christianitter, som bliver berørt af nybyggeri, ikke er tvunget til at flytte fra Christiania, men derimod har forsteret til at flytte ind i andet nybyggeri. De to steder vi har valgt at rive eksisterende boliger ned, er derfor samtidigt valgt med ekstra stor omhu, da vi er klar over, at ikke alle ser skurvognsbebyggelserne som uegnede til fast bolig. Det skal dertil nævnes, at de christianitter vi har konsulteret omkring udvikling, alle er *for* udvikling, hvilket har skabt desto mere grund til, at de 'hjemløse' christianitter bliver tilbudt en større og bedre bolig, som de selv kan have indflydelse på. En vigtig erkendelse har i sammenhæng med nedslagsområderne været, at christianitterne som oftest siger ét, men mener noget andet. Udadtil er de altså *for* udvikling, men i virkeligheden tænker og agerer de modsat. Dette har gjort processen en del mere besværlig og tidskrævende, da det har tvunget os til at overveje hver eneste beslutning en ekstra gang.

OMRÅDET UDVIKLES OVER TID. De ændringer vi foreslår på Christiania er ikke udpræget store, når man sammenligner med andre byudviklingsplaner som Carlsbergprojektet eller den nyudskrevne konkurrence om Nordhavnen i København. Men i øjnene på christianitterne er de enorme, da de resulterer i en beboerudvidelse på ca. 50 %. Når en så stor forandring skal etableres følger naturligvis en overgangsfase, hvor nuværende christianitter skal vænne sig til den nye situation og hvor nye christianitter skal falde til i den eksisterende organisation. I en sådan fase er der altid en risiko for, at de allerede herboende christianitter vil føle den massive tilgang meget overvældende. Derfor er etapeplanen spredt ud over en længere årrække, som samtidig hindrer at hele organisationen og bymiljøet kollapser. Basisdemokratiet vil i denne periode skulle stå sin prøve, da der vil være flere forandringer, der skal inkorporeres. For eksempel med hensyn til de nye bebyggelses tilhørsforhold til de eksisterende områdefællesskaber. Hertil anbefaler vi, at opdelingen fortsætter som hidtil – nye boliger eller ej, men ser samtidig denne beslutning som christianitternes egen.

GRUS I MASKINERIET. Lige meget hvilken model Christiania vælger, er nye kræfter som sagt en nødvendighed og dertil følger dilemmaet med integrationen mellem eksisterende og nye beboere. Det er vigtigt at christianitterne selv bestemmer tempoet for at opnå størst mulig succes. Men inden man begynder at forholde sig til succesgraden er det vigtigt man husker, hvad det er for et sted man har med at gøre. Virkeligheden er nemlig, at lige meget hvor mange forbehold man tager og hvor mange christianitter, der nikker anerkendende til projektet, så er der en stor risiko for, at det hele falder til jorden på grund af deres beslutningsproces. Basisdemokratiet gør, at det er christianitterne selv, der enerådigt bestemmer succes af områdets udvikling, hvilket samtidig gør dem til deres egen værste fjende, da der kun skal én enkelt christianit til at kaste grus i maskineriet. Det er netop på dette sted, at mange andre planlæggere og designere har stødt panden mod muren, og grunden til, at der endnu ikke er fundet en løsning på Christianias fremtid, skønt budene har været mange. Hertil rejser der sig endnu et spørgsmål: *Hvordan formår vi at skabe et projekt, der kommer uden om muren og dermed vinde alle christianitternes accept.* Realiteten er, at dette praktisk talt er umuligt med det system Christiania har i dag. For at undgå et frontalt sammenstød med denne mur er der derfor kun to muligheder. Enten må Christiania ændre på nogle af deres fundamentale ideologier, hvilket er højest utænkeligt, eller også må man i langt højere grad arbejde i øjenhøjde med christianitterne, hvilket kræver både tid og kræfter af designeren. Sidstnævnte er netop hvad dette projekt har forsøgt; - at involvere christianitterne så meget som muligt og lytte til deres ønsker og krav, for derved at give dem et større tilhørsforhold til produktet så de i højere grad kan se sig selv i det fremtidige Christiania. Ved at benytte denne bottum-up tilgang, har en vigtig erkendelse været, at fokus flyttes fra produkt til proces. Dermed har intentionen ikke været, at det endelige produkt skulle ses som en endegyldig løsning, men derimod som et redskab til accept og forståelse for udvikling. Hvis risikoen for nedfald mindskes, må processen derfor ses som forudsætning for, at produktet kan komme op at stå.

Udgangspunktet har været at finde en balance mellem potentialerne i det eksisterende Christiania og en fremtidig udvikling af området. Nedslagsområderne er valgt på baggrund af, at de i sammenhæng med de eksisterende områder, højner kvaliteten og oplevelsen af Christiania. Nedslagsområderne tilfører nye alternative aktiviteter og mulighed for bosætning for nye tilflyttere, og er med til at gøre Christiania til et attraktivt sted, som er rustet mod de udfordringer som fremtiden vil bringe for fristaden

Projektets foreslåede bebyggelsesprocent og organisationsændringer er hovedsagligt valgt ud fra Statens ønsker og krav. Samtidig anlægger projektet en social vinkel, der medregner Christianitternes ønsker for området og livet mellem husene. Projekt kan på den baggrund skabe grundlag for at være et middel til at forbedre dialogen mellem Staten og Christiania. Derfor kan projektet alt i alt siges at give et svar på problemformuleringen.

VURDERING

VURDERING METODE

CHRISTIANIA SOM REDSKAB. Projektet har hen over udarbejdsperioden udviklet sig fra et være et specifikt redskab, der alene skulle løse problemerne på Christiania til et redskab, der kan anvendes på mange andre cases. Arbejdet har dermed skabt grundlag for en håndtering af andre cases med meget uenige parter, samt givet os værktøjer til, at bruge det designmæssige fag som mægtingsredskab. Derunder har processen givet indblik og erfaring i, hvordan projekter løses i øjenhøjde uden at negligere de overordnede linier. Det skal nævnes, at dette projekt ikke afdækker alle tænkelige aspekter af en udviklingsplan for Christiania, da det ville være umuligt at gøre på én gang. I stedet forholder projektet sig tydeligt til vores faglighed som urbane designere, og vores perception om, at vi netop kan løse komplekse problemstillinger gennem en ændring af de fysiske rammer.

URBAN DESIGN SOM REDSKAB. Jan Gehls metoder har understøttet den anlagte vinkel, ved at indeholde værktøjer, der forholder sig til netop det menneskelige liv mellem husene. Til trods for, at hans metoder i den oprindelige form ikke er anvendelige ved netop denne case, så tvinger de én til at forholde sig til det intime og nære miljø. Gehls model foreskriver eksempelvis en belysning med det formål at gøre området mere trygt. Selvom megen belysning ikke er ønskværdigt i Christianias tilfælde, får dette element én til at overveje forholdene omkring belysning, hvilket har givet det resultat, at der dog er behov for mere belysning, men stadig med det i tankerne, at christianitterne ønsker at kunne se stjernerne frem for en række gadelygter. Projektet indeholder flere af den slags overvejelser, hvor resultaterne ofte viser sig at være undertemaer for Christiania, fordi det netop er et så fundamentalt anderledes område på stort set alle punkter. Gehls model har derfor, med en revurdering, været med til at vise vejen frem i dette projekt. Den har fungeret som et vejledende redskab, og grundlag for en masse overvejelser, som vi ellers ikke ville have været opmærksomme på. I samme argument ligger begrundelsen for, ikke at have benyttet alternative metoder. Christiania er et sted, hvor almindelige analysemetoder ikke er nok til at afdække de komplekse forhold, der lurer under overfladen. Derfor har det netop været nødvendigt med en metode, der ikke gav os et entydigt svar, men i stedet tillod os at gøre vores egne opdagelser og drage nytte af de sammenhænge vi fandt. Mapping har i det lys fungeret som en forlængelse af Gehls model. Det har været en måde hvorpå nye lag er blevet synlige for os, da det er med til at afdække større sammenhænge i komplekse situationer, hvor små detaljer giver forklaring på større relationer.

Derfor fokuserer mappen på nogle af de elementer, der er med til at tegne billedet af det alternative bymiljø, der findes på Christiania. - Det er både gældende for belægnings-mappet, der tegner et billede af et usammenhængende og spraglet underlag på Christiania, som samtidigt i form af sin forskellighed, binder områder sammen; og for adgangsforholds-mappet, der illustrerer et alternativt byområde, der ligger vægt på at have et bilfrit miljø, men hvor alt alligevel ikke skal være for let at komme til. Mappen viser på den måde, som mange af de andre afsnit om Christiania, at det er et område præget af diversitet og farverighed, som ikke ses andre steder. Dette gennemsyrrer alle lag på Christiania; lige fra den organisatoriske styreform over kulturtilbudene ned til belægningen på fladerne mellem husene.

Processen omkring Christiania har givet et klart billede af vigtigheden ved valg af værktøjskasse, da de forskellige værktøjer, der bliver puttet i kassen netop er med til at påvirke hvilken retning projektet skal tage. Men dertil er det vigtigt at erkende, at der i den sammenhæng ikke nødvendigvis er noget rigtigt og forkert. Derimod vil det samme område med forskellige værktøjer vinkle projektet i mange forskellige retninger, som i hvert enkelt tilfælde kan give et nyt resultat. Det er derfor vigtigt man er klar over, hvilket resultat man får ud af den specifikke værktøjskasse, da man på den måde kan vælge, hvordan resultatet skal opfattes af læseren. Samtidig kan det være en måde hvorpå man kan manipulere med læseren, ved at dreje resultatet i den retning man ønsker. Hvis mappen eksempelvis kun indeholder informationer om stakitter, bebyggelsesmønstre og institutioner kunne man hurtigt tegne et billede af Christiania som et ganske almindeligt bymiljø, hvor diversiteten var at sammenligne med mange andre steder i Danmark. For at tegne det mest troværdige billede, må værktøjskassen derfor udvælges med størst mulig respekt for den virkelighed man oplever ved at opholde sig der, og som brugerne og beboerne fortæller om. Med det i tankerne bygger vores værktøjskasse primært på tre elementer; Gehls metode, der tvinger én til at gøre sig nogle overvejelser om de fysiske forhold. Mappen, der bygger på både de fænomenologiske indtryk man får gennem ophold i rummene og den hermeneutiske tilgang man opbygger gennem læsning om casen. Endeligt bygger værktøjskassen på en række samtaler med nuværende og tidligere christianitter, der bidrager til et helt unikt syn på Christiania som kun disse mennesker kan berette om.

VURDERING

PROCESSEN

CHRISTIANIA BØR VÆRE VORES FÆLLES KULTURARV. Re-definitionen af kulturarvsbegrebet har dannet grundlag for, at arbejde fremadrettet med bevaring og videreudvikling af et bymiljø som Christiania. Hele debatten mellem Staten og Christiania bygger på forskellige opfattelser af, hvad kulturarv bør være. Ifølge Staten er kulturarv bevaring af de historiske bygninger og voldanlægget, hvorimod christianitterne ser det samfund og liv de har skabt i fristaden som langt vigtigere end en række fysiske anlæg. Dette projekt foreslår en løsning, der tager højde for begge synspunkter - hvor både volden og ånden bevares. Det kan være svært for parterne at acceptere en løsning, der ikke kun tager højde for deres egne synspunkter. Især christianitterne, som har kæmpet med blod, sved og tårer i over 30 år, har i højere grad end embedsmændene svært ved erkende, at de ikke selv har været i stand til at finde en løsning på Fristadens fremtid, og derfor behøver hjælp ude fra. En af grundene hertil er naturligvis, at christianitterne er involveret på et følelsesmæssigt plan og derfor har svært ved at forholde sig til et overordnet udviklingsgreb, hvis det er det hus de selv har bygget, det går ud over. I det lys er designet blevet udviklet med afsæt i de områder christianitterne selv har udpeget, samt en overvejelse af, hvor færrest christianitter er tvunget til at flytte fra deres hjem.

CHRISTIANIA ER EN LIVSSTIL. Som tidligere nævnt har udgangspunktet for dette projekt været et eksempel-projekt, der viser christianitterne, at det er muligt, at nærme sig Statens krav til bebyggelsesprocent uden at det ødelægger den meget karakteristiske ånd på Christiania. Samtidig har det været vigtigt, at gøre det attraktivt at bosætte sig på Christiania for folk, der har en interesse i at videreføre det samfund christianitterne har opbygget over de sidste 30 år. Når det er sagt, er det vigtigt at nævne, at en ændring på en række af Christianias basale forhold ikke sker uden komplikationer. En byudvikling vil altid medføre en række konsekvenser og når der er mennesker involveret på et så kompliceret niveau som christianitterne er, er det naturligt at en masse følelser kommer i klemme. Disse konsekvenser kan

have stor betydning for områdets fremtidige accept og fremtidige brug, og er derfor vigtige ikke at overse. På Christiania findes en del folk, der er modstandere af forandringer, hvilket hovedsagligt er de folk, som har svært ved at forestille sig, hvordan de skal leve deres liv, hvis Christiania ikke ser ud som det 'plejer'. Disse folk har især været genstand for en stor del af de overvejelser vi har gjort os i processen og er grunden til, at vi har haft den indgangsvinkel vi har. Ofte er de kædereaktioner udvikling skaber medvirkende til, at designere og planlæggere fravælger bottom-up tilgangen eller måske endda fravælger selve sagen, da konsekvenserne i nogle tilfælde kan skabe flere problemer end potentialer. Dette er selvfølgelig en vigtig faktor at medregne, men samtidig ser vi det som en endnu større grund til at udforske sagen. Vi ser det som en nødvendighed, at hver enkelt opgave bliver behandlet unikt, og at man i de sager der kræver det, ikke er bange for at få 'beskidte hænderne'. Vigtigst af alt er, at man er klar over hvilke konsekvenser ens beslutning forsager, da der er konsekvenser ved alle indgreb – lige meget om man vælger ikke at gøre noget og fortsætter en "laissez faire" tilgang eller vælger en drastisk indgriben. På samme måde som, det ikke er fordelagtigt at fravælge en tilgang på grund af besværet, så er der heller ikke nogen undskyldning for at mene, at en hvilken som helst udvikling altid er bedre end ingen, da man i hvert tilfælde, som sagt, må vurdere problemerne i forhold til potentialerne. Når det drejer sig om så omdiskuteret en sag som Christiania, hvor det er tydeligt, at en intern løsning ikke er inden for rækkevidde, er det netop nødvendigt, at man stikker næsen helt ned i muldet for at afdække de skjulte lag der end måtte være. Hvis man omvendt havde valgt at fortsætte med at gøre ingenting, kunne det i værste tilfælde ende med at ånden ville løbe helt ud i sandet eller at området ville blive et slags frilandsmuseum over noget som har været. I projektet har det i stedet handlet om at finde en løsning, der baserer sig på de værdier Christiania besidder, og at arbejde konstruktivt med de ønsker og krav christianitterne selv har, for at bevare Stadens ånd.

FRISTADEN CHRISTIANIA
VAR, ER & BLIV
IKKE
TIL SALG

BIBLIOGRAFI

Christiania 2006, "Christianias Udviklingsplan" Forlaget Ararat, København ISBN: 87-988816-6-3

Corner, James 2002, "The Agency of Mapping: Speculation, Critique and Invention" i Cosgrove, Denis 2002, "Mappings" Reaktion Books Ltd.

Fristaden Christianias Baggrundsgruppe 2005, "Christiania En hvidbog i farver" ISBN: 87-990765-0-0

Gehl, Jan 1996, "Livet mellem husene", Arkitektens Forlag, København ISBN: 87-7407-160-2

Gehl, Jan et al 2006, "Det nye Byliv" Arkitektens Forlag, København ISBN: 87 7407 364-8

Juul, Helle 2006 "Byrummet bliver sjovere," i Realdania, 2006, "Ud i Byen" ISBN: 87-989215-9-2

Miljøministeriet 1989 "Forslag til Lokalplan for Christiania" København, ISBN: 87-503-8068-0

(SES) Slots- og ejendomsstyrelsen 2007 "Aftale mellem Christiania og Staten, ISBN: 978-87-92265-00-5

Tietjen, Anne; Riesto, Svava og Skov, Pernille 2007, "Forankring i forandring", Arkitekt skolens Forlag, Århus, ISBN: 978-87-9097-921-8

Tidsskrifter:

Politiken den 3. april 2008

Politiken den 26. september 2007

Web:

www.christiania-hvad.nu

www.danskkulturarv.dk

www.kulturarv.dk/kulturarv/index.jsp

www.ses.dk

www.vejpark2.kk.dk/apps/monumenter/pdf/redegoerelse.pdf

ILLUSTRATIONER

ILLUSTRATIONSLISTE

Følgende billedmateriale er brugt i rapporten:

Side	08:	Politiken den 3. april 2008
	10.	www.noha.dk/trafik/bilfri/bilfri.html
	11.	www.christiania.org
	16.	www.lillehusonline.com/blok/2006_07_01_archiv
	18.	www.octaviodiaz.blogspot.com/feeds/posts/default?alt=rss
	20.	www.ambbudapest.um.dk/nr/rdonlyres/94A766de-b858-4c85-a32b-a254c35d3ab3/0/christianiabike.jpg
	27.	www.stopterrorkrigen.dk/images/070517/bzJPG.JPG
	30.	www.leksikon.org
	62.1	www.sla.dk
	62.2	www.condomod.com/category/financial-district
	66.1	www.elco.dk/images/1opera.jpg
	70.1	http://www.iowebworks.com/travels/2006sicily/images/3ceramic_shop1.jpg
	74.1	http://portal.aarhus-m1.dk/instpics/417/dansepiger%20loppemarked.jpg
	74.2	www.orkan-design.dk/Frederiksberg%202.jpg
	78.1	www.metalfoam.net/beijing-bubble-artist-impression.jpg
	78.2	www.hjortholmkostskole.dk/images/legeplads.JPG
	82.1	www.molinolaflor.com/web/golf2.jpg
	82.2	www.madarchitekten.nl/nl/mainframe.html
	86.2	http://www.visuallee.com/weblog/images/med_promenade_wet.jpg
	90.1	http://neatorama.cachefly.net/images/2007-09/green-roof.jpg
	90.2	http://www.emergencemarketing.com/wp-content/photos/green_roof.jpg
	94.1	http://www.historicbridges.org/info/bridgepark/holiday/g_lights4.jpg

- øvrigt materiale består af egne fotos og illustrationer.

SUMMARY

ENGLISH SUMMARY

University of Aalborg
Architecture & Design, Urban Design
10th semester, group 7, 2008

Member of group: Ann-Sophie Øberg & Pia Widerholdt Jensen
Title: [Stadens Ånd] – A development plan for the future of Christiania
Supervisor: Henrik Harder
Period of project: February 1st. – June 4th, 2008
Number of prints: 13
Number of pages: 114

The point of departure was for this assignment, that no one – in spite of several tries, has succeeded in finding a solution for the future of Christiania, which both sides of the fence can agree upon. The vision was from the beginning to investigate why this is a fact, and furthermore execute our suggestion to the solution from a design point of view.

Since then, the project has developed a lot due to the visualization of the large number of layers under the surface of Christiania. – Every time you believe to have found a solution to one problem - another one appears. According to that, an extensional wish has been to provide a suggestion to how such a case ought to be handled, and how actors with different agendas must be dealt with.

In the 9th semester project – The Urban Designer as Mediator we grabbed hold in all involved actors separately in order to form a picture of the span of the conflict. It showed that the problems lie in the fact that both sides of the fence several times have misused the communicative tools – more or less on purpose.

The conclusion was in that light, that in order to find a solution for Christiania there had to be found an alternative way to communicate.

The problem in this project is in that light a result of the 9th semester conclusion. However it is still the wish to execute a specific solution for the future development of Christiania, but with that in mind, that the project at the same time is a mediating tool, which by the bottom-up approach and the use for illustrative material, contribute in building a bridge between the disagreeing parties. The project gives design-based solution to some of the problems found in the Christiania case. The design is based on an acupuncture approach, where a few selected areas will help heal the whole of Christiania. The acupuncture selected areas are designed with respect for the characteristic Christiania spirit, that saturate all aspects of Christiania.

Secondary must be mentioned, that this project must be seen as an independent report, which does not make it necessary to read the 9th semester report in order to understand the content. The 9th semester project must instead be seen as a source for inspiration on the same level as other used literature.

